

Notulen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	3 februari 2020
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder – statengriffie@noord-holland.nl

5

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. D.J. van den Berg (FvD), dhr. M.N. Bolkestein (VVD), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (FvD), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegge (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Kohler (FvD), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (FvD), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (FvD), mw. Z. Pels (GL), mw. M. Sanderse (CDA), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), mw. I. Zaal (D66), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

10

15

20

Afwezig: dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. G.E.E. Everduim (DENK), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. W. Hoogervorst (SP)

Agenda

Paginanummer

25

1.	Opening en mededelingen	03
2.	Vaststellen agenda en regeling van werkzaamheden	03
2.a.	Benoeming gedeputeerde	07
2.b.	Installatie en beëdiging duo-commissieleden FvD en 50pus/PvdO	07
30	2.c. Actualiteiten	08
3.a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	08
3.b.	Lijst geheimhouding PS	08
4.	Vaststelling notulen van de vergaderingen van 16 december 2019	08
5.	Vaststelling strategische Statenagenda	08
35	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	08
7.	Voortganglijst van moties	09
8.	Hamerstukken	09
8.a.	Statenvoordracht 06 Benoemen plaatsvervangend griffier voor de Statenvergadering	09
40	8.b. Statenvoordracht 03 Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen	

	Noord-Holland 2015	09
8.c	Statenvoordracht 04 Concept eerste begrotingswijziging 2020 Randstedelijke Rekenkamer	09
45	9. Statenvoordracht 01 Burgerinitiatief 'Stop de boskap in de Schoorlse en Noord-Kennemerduinen'	09
	10. Statenvoordracht 02 Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën	33
	11. Vragenuur	69
50	12. Indien aan de orde, stemming over de moties Vreemd aan de orde van de dag	69
	13. Sluiting	72

55

1. Opening en mededelingen

60 De **VOORZITTER**: Van harte welkom bij de eerste Statenvergadering van het nieuwe jaar, het
belooft net als vorig jaar, weer een prachtig jaar te worden. Ook een hartelijk welkom aan de
bezoekers op de publieke tribune en in de Johan Remkeszaal waar wordt meegekeken bij de
geagendeerde onderwerpen. Bericht van verhindering is ontvangen van dhr. Dekker (FvD), dhr.
Gringhuis (GL), dhr. Everduim (DENK) en dhr. Hoogervorst (SP).

65

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Het vaststellen van de primus. Conform artikel 18 van ons reglement van orde
dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden bij welk Statenlid bij een
70 mogelijk hoofdelijke stemming wordt aangevangen. Dat is nr. 25, mevrouw Van Wijnen (GL). De
SP dient een motie Vreemd aan de orde van de dag in over 'Stop de verhuurdersheffing'. De heer
Smaling moet hem nog even opzoeken. De fracties CDA/VVD hebben aangekondigd een motie
Vreemd te willen indienen met als onderwerp 'Participatiebijeenvakomsten met gemeenteraden
over de Omgevingsverordening.' Ik geef mevrouw Sanderse van het CDA de gelegenheid om de
75 motie in te dienen.

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Voorzitter. Onze motie geeft aan dat wij graag willen dat voor de
definitieve vaststelling van de Omgevingsverordening in juni, wij met raadsleden en
waterschappen in gesprek willen gaan over de impact van deze verordening in gemeenten en
80 gebieden. Dit hebben PS ook in de vorige ronde bij de Omgevingsvisie gedaan en dat is heel goed
bevallen. De sessies waren goed bezocht, waar PS-leden goed hun mening konden aanscherpen
naar aanleiding van de input van de insprekers. Vandaar deze motie.

Motie 01/03022020 Vreemd aan de orde van de dag

85 Participatiebijeenvakomsten met gemeenteraden over de Omgevingsverordening

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 90
- *De Omgevingsverordening het fundament is voor aspecten van de fysieke omgeving in de provincie Noord-Holland en daarmee Noord-Hollandse gemeenten;*
 - *De provincie Noord-Holland hierin een grote verantwoordelijkheid heeft richting Noord-Hollandse gemeenten en waterschappen;*
 - *De lokale overheden binnen de kaders de Omgevingswet moeten werken.*

95

Overwegende dat:

- *Het van belang is om de gemeenteraden en waterschapsbesturen zoveel mogelijk bij de vaststelling van de Omgevingsverordening te betrekken;*

- 100
- Een open gedachtewisseling moet plaatsvinden voordat de Omgevingsverordening in de commissie en PS wordt besproken en vastgesteld;
 - Een participatiebijeenkomst een goed instrument is om informatie van de raden te verkrijgen;
 - Deze bijeenkomst zich kan concentreren op de toepassing en effecten van de Ontwerp Omgevingsverordening op het gemeentelijk beleid en suggesties aan Provinciale Staten om de ontwerp-omgevingsverordening nog te amenderen;
 - 105
 - Bij de vaststelling van de Noord-Hollandse Omgevingsvisie in mei 2018 twee hoorzittingen (een voor het noorden en een voor het zuiden van de provincie) zijn georganiseerd waarbij Noord-Hollandse gemeenteraadsleden in gesprek gingen met Statenleden over hun suggesties en vragen over de Noord-Hollandse Omgevingsvisie;
 - 110
 - Deze hoorzittingen goed werden bezocht, hebben bijgedragen aan actieve participatie van gemeenteraadsleden en hebben geleid tot een beter inzicht bij Statenleden in de gevolgen van de Omgevingsvisie voor Noord-Hollandse gemeenten.

Besluiten:

- 115
1. Twee participatiebijeenkomsten (een voor het noorden en een voor het zuiden van de provincie) te organiseren voor Noord-Hollandse gemeenteraadsleden en waterschapsbesturen over de Omgevingsverordening van Noord-Holland ten behoeve van behandeling van de Omgevingsverordening in de commissie en de Staten;
 - 120
 2. Bij deze participatiebijeenkomsten de gemeenteraden en waterschapsbesturen in delegatie in de gelegenheid te stellen hun suggesties en vragen rechtstreeks aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten kenbaar te maken;
 3. Deze participatiebijeenkomsten te organiseren nadat de Omgevingsverordening ter inzage heeft gelegen en voordat PS deze behandelen in de commissie en definitief vaststellen in PS;
 - 125
 4. De griffie te verzoeken de organisatie hiervan op te pakken

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CDA, VVD, SP

130 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Van Wijnen, het is niet de bedoeling om nu in discussie te gaan. De motie Vreemd wordt nu ingediend en aan het eind van de vergadering in stemming gebracht.

135 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Deze motie wordt mede ingediend door PvdA, PvdD, 50plus/PvdO. Deze motie is min of meer in gelijke bewoordingen ook ingediend in andere provincies en gemeenteraden om de regering ertoe aan te zetten om de verhuurdersheffing af te schaffen. Zoals wij weten heeft de landelijke coalitie zich verbonden aan de verhuurdersheffing zoals die is, dus die zijn niet onmiddellijk geneigd om hiervan af te stappen. Dat bleek ook uit een stemming vorige week in de Tweede Kamer, maar wij vinden het zinvol dat de provincie 140 ervoor pleit dat de regering toch kijkt naar een manier om deze af te schaffen. Destijds is de verhuurdersheffing in het leven geroepen, wij weten dat allemaal nog, dat was een soort Nacht

van Adri Duijvestein in de Eerste Kamer die ervoor zorgde dat die wet uiteindelijk toch werd aangenomen. Het was een andere tijd, het was toen crisistijd en nu niet. Wij zitten te schreeuwen om corporaties die slagvaardig zijn, die hun werk kunnen doen en wij horen vaak dat dat in
145 geringe mate kan. Vanmorgen in Trouw stond ook nog een groot stuk over wat er met achterstandswijken gebeurt en voor een deel is dat veroorzaakt door het slecht bij kas zijn van woningcorporaties. Daarom een motie Vreemd.

Motie 02/03022020

150 Stop de verhuurdersheffing

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 155
- *De wachttijd voor sociale huurwoningen de pan uit rijst en er een erkend en stijgend tekort is aan sociale huurwoningen;*
 - *De verhuurdersheffing en andere belastingmaatregelen ervoor zorgen dat jaarlijks ongeveer 4 maanden huur van elke sociale huurwoning rechtstreeks naar Den Haag gaan, zonder dat dit geld terugkomt in de sociale huursector;*

160

 - *Dit een directe belemmering is voor de investeringsmogelijkheden van de corporaties om extra sociale huurwoningen te bouwen, hun bestaande voorraad te verduurzamen en de huren binnen de perken te houden.*

Tevens constaterende dat:

- 165
- *De minister in 2020 een evaluatie van de verhuurdersheffing heeft toegezegd aan de Tweede Kamer;*
 - *In de met de minister gesloten Woondeal aanpassing van de verhuurdersheffing is genoemd als een van de instrumenten om de bouw van sociale huurwoningen aan te jagen;*

170

 - *Bij de Troonrede 2019 door het kabinet is bepleit de investeringsruimte van de corporaties te verruimen.*

Besluiten het college van GS te verzoeken:

- 175
- *Bij het Rijk actief te lobbyen voor de afschaffing van de verhuurdersheffing in de huidige vorm en andere heffingen die het investeringsvermogen van corporaties belemmeren, zoals de Anti-Tax Avoidance richtlijn (ATAD);*
 - *Bij de minister te bepleiten deze heffingen om te zetten in een investeringsfonds waar corporaties hun investeringen voor nieuwbouw en verduurzaming op in mindering kunnen brengen*

180

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties SP, PvdA, PvdD, 50plus/PvdO

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

185

Ines **KOSTIÇ** (PvdD): Voorzitter. Er is een sterke maatschappelijke wens om het welzijn van dieren te verbeteren. Die wens overstijgt partijpolitiek. Twee weken geleden hoorde ik D66 Kamerlid Tjeerd de Groot bij een evenement nog zo mooi zeggen: we moeten weer uitgaan van het perspectief van het dier, dat is een kwestie van basisfatsoen. We hebben met z'n allen besloten dat dierenwelzijn meegewogen moet worden bij ons sponsorbeleid en dat we die moeten monitoren en evalueren. Er spelen hier twee problemen. Ik zal die kort schetsen en twee oplossingen bieden. Het eerste probleem is dat er heldere kaders ontbreken om correcte besluitvorming en evaluatie te waarborgen, want aan de ene kant hebben we als PS vastgesteld dat de provincie soms wat verder moet gaan dan de landelijke wet- en regelgeving om dieren fatsoenlijk te kunnen beschermen. Dat hebben we terecht erkend toen we ons als PS keerden tegen het levend koken van dieren bij evenementen. Dat hebben we ook gedaan door ons uit te spreken tegen inzet van roofvogels bij shows. De provincie kan daar natuurlijk niet altijd in sturen, maar juist bij provinciaal beleid zoals sponsoring waarbij alles draait om reputatie en uitdragen van de waarden van de provincie, hebben we die vrijheid en verantwoordelijkheid. Aan de andere kant sponsoren we op dit moment evenementen waarbij dieren lijden onder onnatuurlijke spiermassa. Evenementen waarbij dieren met dwangmiddelen kunstjes moeten uitvoeren en wilde dieren zoals slangen en krokodillen, worden ingezet. Wat je daar verder ook van vindt, ons beleid neigt nu naar willekeur en zonder heldere kaders zal dat ook zo blijven. Op die manier kunnen wij niet zorgvuldig controleren en evalueren. Daarom is de oplossing: stel heldere kaders rond dierenwelzijn. Ook de VVD erkent dat belang op haar landelijke website. Nu het tweede probleem. Als de provincie geld inzet voor evenementen waarbij dieren worden gebruikt, is het belangrijk om dan op zijn minst te waarborgen dat we volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over dierenwelzijn bij zulke evenementen. Nu worden GS echter vooral geïnformeerd door de te sponsoren evenementen zelf. Dat is ontoereikend. Daarmee doen we niet alleen de dieren te kort, maar ook onszelf als PS en als overheidslaag die zegt dierenwelzijn serieus te nemen. Wij horen volledige informatie te krijgen om een correcte afweging te kunnen maken. Ook deze oplossing is simpel: de dierenwelzijnsexperts die niet aan de te sponsoren sector verbonden zijn, moeten gehoord worden. Zij hebben immers geen enkel belang bij het geld van de provincie, maar richten zich alleen op het waarborgen van dierenwelzijn. En dat is precies wat PS eerder GS hebben gevraagd om te doen. Een kwestie van basisfatsoen. Geachte collega's van GS en PS, wij vragen u vandaag niet veel. We vragen slechts om dat basisfatsoen te tonen. En juist omdat het stellen van heldere kaders belangrijk is en juist omdat volledige informatievoorziening nodig is, dienen wij samen met de SP en 50Plus/PvdO daarom de volgende Motie Vreemd aan de orde van de dag in.

220

Motie 03/03022020

Onafhankelijke toetsing dierenwelzijn bij evenementen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

225

Constaterende dat:

- *Provinciale Staten onlangs via een motie hebben uitgesproken dat dierenwelzijn mee moet worden gewogen in het provinciaal beleid voor sponsoring van evenementen;*
- *Dierenwelzijn daarna door Gedeputeerde Staten in de notitie over uitgangspunten evenementensponsoring 2020–2023 is opgenomen;*
- *Gedeputeerde Staten hebben aangegeven dat de resultaten van evenementensponsoring gemonitord en geëvalueerd zullen worden, o.a. op het gebied van (verbetering) van dierenwelzijn;*
- *Er op dit moment echter geen toetsingskaders voor dierenwelzijn zijn opgesteld.*

235

Overwegende dat:

- *Zonder toetsingskaders voor dierenwelzijn de resultaten van evenementensponsoring op dat gebied niet goed gemonitord en geëvalueerd kunnen worden;*
- *Het voor een correcte toetsing van belang is dat Gedeputeerde Staten bij zaken rond dierenwelzijn worden geadviseerd door onafhankelijke dierenwelzijnsexperts, die niet verbonden zijn aan een van de te sponsoren activiteiten.*

240

Verzoeken het college van GS om:

- Toetsingskaders voor dierenwelzijn op te stellen en bij verdere monitoring en evaluatie zich ook te laten adviseren door onafhankelijke dierenwelzijnsexperts*

245

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdD, SP, 50plus/PvdO

- 250 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Wenst nog iemand het woord over de agenda? Zo niet, dan is de agenda conform het voorstel van het presidium vastgesteld.

2.a. Benoeming en installatie gedeputeerde

255

De **VOORZITTER**: Dit agendapunt komt vandaag niet aan de orde, het proces loopt nog.

2.b. Installatie en beëdiging duo-commissieleden FvD en 50plus/PvdO

- 260 De **VOORZITTER**: De fractievoorzitters van FvD en 50plus/PvdO hebben als duo-commissielid voorgedragen de heer Lelkes namens FvD en de heer Faassen namens 50 plus/PvdO. Op grond van artikel 61 van het reglement van orde voor de PS-vergaderingen en andere werkzaamheden dient een commissielid dat geen lid van PS is, in de PS-vergadering in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte af te leggen. Ik verzoek de voorgedragen kandidaten naar voren te komen en in het midden van de zaal te gaan staan en ik verzoek iedereen te gaan staan.
- 265 Ik stel u thans in de gelegenheid de eed of verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Het voorgedragen duo-commissielid wiens naam ik straks noem, verzoek ik indien u de eed wenst af te leggen onder het opsteken van de voorste twee vingers van de rechterhand, uit te spreken de woorden 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig' of indien u de verklaring en belofte wenst af te

270 leggen, uit te spreken de woorden: 'Dat verklaar en beloof ik'. Ik zal eerst de formule voorlezen.
"Ik zweer of verklaar dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch
middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik
zweer of verklaar en beloof dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks nog
275 middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen, ik zweer of beloof
dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als
adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **LELKES** (FvD): Dat verklaar en beloof ik.

280 De heer **FAASSEN** (50plus/PvdO): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u beiden veel geluk met uw duo-commissielidmaatschap en ik ga u
persoonlijk feliciteren en bloemen overhandigen. De vergadering is geschorst voor de felicitaties.

285 **2.c. Actualiteiten**

De **VOORZITTER**: De vergadering is heropend. Er zijn geen verzoeken tot het behandelen van een
actualiteit ingediend, er zijn ook geen mondelinge vragen ingediend.

290 **3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen verzoeken tot bekrachtiging van geheimhouding binnengekomen.

3.b. Lijst geheimhouding PS

295

De **VOORZITTER**: Bij een viertal punten uit 2012 op de lijst geheime stukken is de geheimhouding
opgeheven bij het verstrijken van de termijn. Dat is ook aangegeven op de lijst geheime stukken.
Die zullen van de lijst worden afgevoerd. Er zijn verder geen opmerkingen ontvangen door de
griffie. Verlangt iemand daarover het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ter kennisgeving aan
300 te nemen.

4. Vaststelling notulen van de vergaderingen van 16 december 2019

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand het
305 woord? Zo niet, dan zijn de notulen van de vergaderingen van 16 december 2019 vastgesteld.

5. Vaststelling strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand hierover het woord? Nee? Dan is daarmee de agenda vastgesteld.
310

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: De griffie heeft geen opmerkingen ontvangen. Verlangt nog iemand daarover het woord? Nee, dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortganglijst van moties

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand hierover het woord? Nee, dan stel ik voor de lijst als zodanig vast te stellen.

8. Hamerstukken

8.a. Statenvoordracht 06 Benoemen plaatsvervangend griffier voor de Statenvergadering

8.b Statenvoordracht 03 Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015

8.c Statenvoordracht 04 Concept eerste begrotingswijziging 2020 Randstedelijke Rekenkamer

De **VOORZITTER**: Wenst iemand hoofdelijke stemming of stemverklaringen?

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik wens de nieuwe plaatsvervangend griffier ontzettend veel succes toe.

De **VOORZITTER**: De hamerstukken onder 8.a. tot en met 8.c. zijn unaniem aangenomen.

9. Statenvoordracht 01 Burgerinitiatief 'Stop de boskap in de Schoorlse en Noord-Kennemerduinen'

De **VOORZITTER**: De verordening burgerinitiatief Noord-Holland geeft aan dat een indiener de mogelijkheid krijgt het initiatief in de PS-vergadering toe te lichten en krijgt daar vijf minuten spreektijd voor. Daar zal ik de inspreker zo goed mogelijk aan houden. Ik geef het woord aan de heer Engelbregt als indiener van het burgerinitiatief van de Stichting ter behoud van het Schoorlse en Noord-Kennemer Duingebied. Ik verzoek de heer Engelbregt plaats te nemen achter het spreekgestoelte en wanneer hij klaar is met zijn toelichting, naast mij te komen zitten.

De heer **ENGELBREGT**: Voorzitter en Statenleden, ik ben Jan Engelbregt, mede-indiener van het burgerinitiatief. Wij zijn met zijn vijven, de andere vier zitten hiernaast. Het was geen gemakkelijke weg om hier te komen maar wij zijn een vastberaden groep en wij voelen ons sterk door de meer dan 14.000 positieve reacties op ons burgerinitiatief. Wij zijn al jaren bezig om prachtige oude duinbossen te redden en alle flora en fauna daarin een kans te geven om verder te leven. Wij verzetten ons niet tegen Natura2000, wij verzetten ons tegen de beheerplannen. De Natura2000-aanwijzingen omschrijven de duinen als een heel gevarieerd en in stand te houden landschap met grote waarden voor natuur, wetenschap en recreatie met ruimte voor kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van een aantal habitats, maar dat zijn wensen en geen doelstellingen in hectaren. De beheerplannen daarentegen gaan niet over instandhouden van dat gevarieerde gebied en natuurschoon, maar over omvorming, kappen van bos en maken van nog meer grijs duin. Er is dus een enorm hiaat tussen de aanwijzingen en de beheerplannen. Wij

hebben natuurlijk graag dat u ons burgerinitiatief steunt en dat u de boskap stopt. Bos kappen en de humuslaag afgraven is de start van een kettingreactie met grote gevolgen voor de erachter gelegen bossen en heide, net zoals het Baaknolbos langzaam wordt verstikt door 15 jaar geleden vrijgemaakt zand. Wij begrijpen ook dat er heel gemengd wordt gedacht over nut en functie van bos in de duinen. Sommige mensen denken dat boskap goed is om verdwenen soorten een kans te geven terug te komen, dat het goed is voor de vogelstand, dat met 2% extra open duin opeens verdwenen soorten terug zullen keren. Wij wijzen op een rapport van Sovon van 2017 waarin staat hoeveel soorten vogels afhankelijk zijn dan de dennenbossen in de duinen. Sommige mensen dromen van stuivend zand, wij krijgen er nachtmerries van. PWN heeft onlangs onderzocht hoe haar eigen online panel denkt over de omvorming van bos naar open duin. 41% van de respondenten heeft geen mening, 14% vindt het positief, 45% vindt het negatief, omvormen van open duin, de meerderheid is daar tegen. Maar stel eens voor dat in deze vergadering de verhoudingen net zo liggen, dan zou die 45% mensen die ertegen zijn, net niet genoeg zijn om de boskap tegen te houden, door die grote groep mensen die geen mening heeft, terwijl er maar 14% voor is. In de commissie NLG hebben wij gezegd dat wij kunnen leven met een compromis, met een afgeslankte versie van fase 1, met een beheersbaar experiment, met minder risico's voor de natuur en de omgeving. Gedurende een periode van 5 tot 10 jaar de ontwikkelingen goed monitoren, in die tijd de gevolgen van de kap zorgvuldig evalueren, samen met de omgeving op basis van objectieve criteria vaststellen of de kap heeft geleid tot verbetering en dat er dus meer kap nodig is of juist dat de kap moet worden teruggedraaid en dat moet worden aangeplant. Kortom, als de overige bossen in Schoorl en in het duinreservaat worden gespaard, dan nemen wij er genoeg mee dat een gedeelte van het Van Steijnbos wordt gekapt. Als u vandaag voor een motie of amendement kiest met deze strekking en als de gedeputeerde aangeeft hieraan uitvoering te geven, dan beloof ik u hier en nu dat wij onze acties zullen staken, dat wij geen bezwaar of beroep zullen aantekenen tegen een kapvergunning voor dat deel van het Van Steijnbos. Dat kan ik u toezeggen namens de indieners van het burgerinitiatief en namens het bestuur van onze stichting en namens de bij ons aangesloten actiegroepen. Wij gaan ervan uit dat u als PS alle aspecten zorgvuldig wegen als u voor of tegen het burgerinitiatief of moties of amendementen stemt. Denkt u goed na over de gevolgen voor recreatie en economie, voor CO₂, stikstof en fijnstof, voor u volwassen bomen laat kappen. Dat u kiest voor het instandhouden van de bestaande natuur, dat u luistert naar de mening van de omwonenden, dat u als overheid het goede voorbeeld wilt geven aan mensen die zich moeten gaan inspannen voor het milieu en de klimaatdoelen.

390 De **VOORZITTER**: Ik verzoek u om naast mij te gaan zitten.

De heer **KOHLER** (FvD): Voorzitter. De heer Engelbregt en ik hebben de laatste tijd geregeld contact gehad en ik heb een motie bij de hand die enigszins tegemoet komt aan uw voorstel. Ik heb de afgelopen tijd ook gesproken met boswachters van Staatsbosbeheer en mensen die tegen de bomenkap zijn. Ik ben ook heel blij met de opkomst, er schijnt een hele bus vanuit Schoorl hier geland te zijn en datzelfde geldt voor de mensen die tegen windturbines zijn. Daar hebben wij ook een mening en ideeën over en ik ben heel blij met de mensen die wij vandaag voor de poort aantreffen. De commissie NLG is de laatste weken uitstekend geïnformeerd over de

bomenkap in de Schoorlse Duinen. Staatsbosbeheer heeft de Natura2000-overwegingen goed
400 uiteen kunnen zetten en ook de actieroep heeft – zij het in veel mindere mate – de gelegenheid
gekregen om zijn standpunt toe te lichten. Terugkijkend op het jarenlange proces herstel grijze
duinen zijn er zaken misgegaan. Op zich niet verrassend, het gaat wel vaker mis met
natuurbeheer. Zo hebben wij vorige week nog kennis kunnen nemen van drie pagina's Volkskrant
405 vol kolossale miskleunen van Rijksoverheid, provincie, Staatsbosbeheer en natuurbeschermers en
actieroeperen rondom de etterende wond Oostvaardersplassen. Zo is ook het sentiment na de
bosbranden in Schoorl flink door de natuurbeheerders onderschat. De brandweerlieden,
vrijwilligers uit het dorp en de wijde omgeving, waren de helden en het redden van het bos blijkt
dus allemaal voor niets, had maar lekker door laten fikken heb ik horen zeggen. Wij hebben de
afgelopen weken alleen maar aardige en betrokken mensen getroffen, die het beste met de
410 natuur voor hebben maar nu met de koppen tegen elkaar lijken te staan. Een bos van bijna 100
jaar oud kappen waar dagelijks talloze mensen van genieten, om een kalende stuivende situatie
van een eeuw geleden terug te krijgen klinkt ook een beetje raar. Wij zijn overigens tamelijk
ontspannen over de huidige situatie en vooral nieuwsgierig naar wat de natuur voor ons in de
toekomst in petto heeft. Wij staan dan ook kritisch tegenover al die drastische Natura2000-
415 ingrepen waarvan niemand weet wat de gevolgen zijn. Wij vinden namelijk dat de natuur
nauwelijks te sturen is, denk maar aan de Oostvaardersplassen en de recente duinafslag bij
Callantsoog, overigens niet door een noordwesterstorm maar door een teveel aan regenwater.
Daar moet weer zand gesuppleerd worden, terwijl wij inmiddels wel weten dat opgespoten
duinen veel instabieler zijn dan opgewaaide duinen. Aan zandsuppletie wordt flink verdiend,
420 maar wij hebben geen behoefte om Staatsbosbeheer van deze perverse prikkels te beschuldigen,
ook al is het wel zo dat de subsidie voor open duin vier keer hoger is dan voor duinbos en die
voor een vochtige duinvallei 16 keer hoger dan voor duinbos. Omkatten van duinbos levert dus
flink meer geld op, maar dat pad gaan wij niet bewandelen. Ook niet dat van de zandsuppletie
dat de gehele chemische structuur van het duingebied verandert en flora en fauna aantast.
425 Zinloos om hierover te zeuren, want dan sta ik hier 25 minuten over allerlei voorbeelden te
oreren en dat brengt geen oplossing, heb ik ervaren. Waar staan we, wat zijn de feiten? De
gemeente Bergen gaat over de vergunning en gezien het sentiment lijkt ja, kappen een vorm van
politieke zelfmoord. De provincie gaat over de beheerplannen. Wij kunnen als provincie
vasthouden aan onze plannen en dan voorzie ik gefrustreerde boswachters en bejaarde
430 Schoorlnaars die zich met kettingen aan bomen vastketenen, dat moeten wij niet willen, dat
levert alleen verliezers op. Daarom dienen wij drie oplossingsgerichte moties in. Wij hebben veel
contact gehad met beide partijen en die oplossing is er. De actieroep is best bereid zoals wij net
hoorden, de helft van het Dr. van Steijnbos te laten kappen en ook bereid om de effecten van die
toch forse uitdunning op een voor de plannen zeer gunstige plek te laten monitoren en de
435 uitkomsten te accepteren. Dan zouden wij als provincie ook best een beetje kunnen bewegen.
Het natuurbeheerplan voor de Schoorlse Duinen hoeft niet eens gewijzigd te worden, wij hoeven
er alleen maar in op te nemen welke effecten de komende 10 jaar moeten worden bereikt na kap
van een deel van het Dr. van Steijnbos. Hetzelfde geldt eigenlijk voor het Buizerdbosje nabij het
Frederiksveld. Dit bosje is een monument voor de Schoorlnaars. De slag met de vuurzee heeft dit
440 bosje met de hulp van de lokale bevolking gewonnen. De boswachter heeft mij mondeling
toegezegd dat dit bosje de kap gaat ontspringen, maar wij zien nu in deze oase de grove den

zich keihard uitzaaien. Dat is niet raar, dat doet de natuur nu eenmaal na brand, uitzaaien. Denk aan de sequoias in het Yosemite park. Daar mag best wat beheer gaan plaatsvinden en eigenlijk geldt hetzelfde voor het Leeuwenkuilbosje. Dat staat de zuidwestenwind nauwelijks in de weg.
445 Een beetje beheer zou daar niet misstaan. Dan de drie moties.

Motie 04/03022020

Boskap Dr. van Steijnbos

450 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020*

Constaterende dat:

Er een situatie bestaat met oncontroleerbare natuur en desondanks een voornemen naar onherstelbare boskap in de Schoorlse duinen.

455

Overwegende dat:

- Er zeer duidelijk behoefte bestaat aan beheer van het natuur- en bosgebied in de Schoorlse duinen dat aansluit bij de wensen en behoeften van de natuur liefhebbende omwonenden en andere gebruikers van dit populaire bosgebied;*
- 460 *- Kap van het noordelijke deel van het Dr. van Steijnbos het voorgenomen experiment in enige mate in reddeloosheid het hoofd zullen bieden;*
- De plaatselijke actiegroep bereid is bijna de helft van het Dr. van Steijnbos te laten kappen en deze oplossing - zij het met grote zorgen - accepteert;*
- 465 *- Het kappen van het noordelijke deel van het Dr. van Steijnbos omvangrijk genoeg is om op termijn uit te wijzen of dit de door SBB voorgespiegelde al dan niet gunstige effecten zal hebben.*

Verzoeken GS:

470 *Opdracht te geven aan SBB zich met kappen te beperken tot het noordelijke deel van het Dr. van Steijnbos, maximaal tot aan het wildrooster op de Dr. van Steijnweg liggend voor het begin van het wandelpad naar de kerf en over een periode van 5 jaar de ontwikkelingen te monitoren vooraleer wordt besloten over te gaan tot verdere kap*

en gaan over tot de orde van de dag.

475 *Fracties FvD, 50plus/PvdO*

Motie 05/03022020

Uitdunning Buizerdbosje bij Frederiksveld

480 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020*

Constaterende dat:

- Er een situatie bestaat met oncontroleerbare natuur in het gebied van de Schoorlse duinen;*

- 485 – *Er behoefte bestaat aan goed beheer van het natuur- en bosgebied in de Schoorlse duinen.*

Overwegende dat:

- 490 – *Het Buizerdbosje door de Schoorlse brandweer behoed is voor de vuurzee van 10 jaar geleden;*
– *Om die reden dit bosje een monumentstatus heeft;*
– *Naast boskap in het Dr. van Steijnbos, het uitdunnen van het kleine Buizerdbosje zandverstuiving nauwelijks in de weg zit;*
495 – *Het Buizerdbosje juist een goede buffer is tegen verstuiving van het achterliggende Frederiksveld dat begroeid is met heide.*

Verzoeken GS:

Het Buizerdbosje nabij het Frederiksveld flink te laten uitdunnen door reclassering en niet over te gaan tot de kap ervan

- 500 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties FvD, 50plus/PvdO

Motie 06/03022020

- 505 *Uitdunning Leeuwenkuilbosje bij Frederiksveld*

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 510 *Er een situatie bestaat met oncontroleerbare natuur in het natuurgebied van de Schoorlse duinen.*

Overwegende dat:

- 515 – *Dit Leeuwenkuilbosje ternauwernood door de Schoorlse brandweer behoed is voor de vuurzee van 10 jaar geleden;*
– *Om die reden dit bosje een hoge sentimentele waarde heeft;*
– *Naast boskap in het Dr. van Steijnbos, het uitdunnen van dit kleine bosje zandverstuiving nauwelijks in de weg zit;*
– *Het Leeuwenkuilbosje juist een goede buffer is tegen verstuiving van het achterliggende Frederiksveld dat begroeid is met heide.*

520

Verzoeken GS:

SBB opdracht te geven het Leeuwenkuilbosje nabij het Frederiksveld flink te laten uitdunnen door reclassering en niet tot kap ervan over te gaan

- 525 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties FvD, 50plus/PvdO

De **VOORZITTER**: De moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 530 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Wij behandelen vandaag het burgerinitiatief ‘Stop de bomenkap in de Schoorlse en Noord-Kennemer Duinen’. Dankzij de inzet van de initiatiefnemers die dit uitstekend onderbouwde burgerinitiatief op poten hebben gezet, vindt vandaag de inhoudelijke behandeling en besluitvorming in PS plaats. Een prachtige dag voor de provinciale democratie. Wat ons betreft worden er de komende jaren nog veel meer burgerinitiatieven ter
- 535 besluitvorming in PS besproken. Over de voorliggende voordracht zijn wij glashelder, die steunen wij volmondig. Naar onze mening is het van de zotte als vele gezonde dennen worden gekapt. Bomen zijn de longen van de wereld en dennen nemen bovendien fijnstof op. Daarnaast staat de boskap volledig haaks op de zinloze en peperdure ambities van het college om CO₂-uitstoot aan te pakken en dan hebben wij het nog niet over de belevingswaarde van de bossen voor mensen
- 540 en hun waarde voor flora en fauna, zaken die door de voorgenomen kap worden aangetast. Het argument van natuurherstel wordt door Staatsbosbeheer gebruikt om de kap en transformatie naar grijs duingebied te rechtvaardigen, maar daar lijkt het een en ander op af te dingen, want wat heeft er aan natuurherstel plaatsgevonden na de heftige bosbranden in de jaren 2009 tot en met 2011 waarbij honderden hectaren natuur in de Schoorlse duinen verloren gingen waaronder
- 545 85 ha bos? Volgens de initiatiefnemer van het burgerinitiatief hebben Staatsbosbeheer en enthousiaste vrijwilligers uit Bergen in 2011 een plan ontwikkeld om 20.000 bomen te herplanten. Voorzitter, ik hoor u denken, dat klinkt goed, maar helaas pas na lang aandringen heeft Staatsbosbeheer uiteindelijk toestemming gegeven om 1.200 bomen te herplanten, dat is maar 6% van het voorgenomen aantal. In 2017 kwam Staatsbosbeheer met een eigen herstelplan
- 550 dat leek te suggereren dat de bomen herplant zouden worden, maar het heeft er alle schijn van dat juist het tegenovergestelde is gebeurd, want boomresten, stobben en de humuslaag zijn verwijderd waardoor deels verbrande en deels herstelde begroeiing, waaronder dennen- en loofbomen, zijn omgevormd tot kale zandvlakte. Op 1 november 2019 heeft Staatsbosbeheer niet alleen een vergunning aangevraagd voor de kap van het Leeuwenkuilbos en het Van Steijnbos om
- 555 duingras met zanderige gedeelten te realiseren, maar ook een vergunning voor het verwijderen van de stobben en het afgraven van de humuslaag. In tegenstelling tot haar naam heeft het er alle schijn van dat Staatsbosbeheer weinig aan herstel doet wanneer bos verloren gaat en noemt het nog meer verdwijnen van bos natuurherstel. Het lijkt erop dat Staatsbosbeheer van alles wil beheren, maar liever geen bos. Graag een reactie van GS. Omdat de mogelijke verklaring voor het
- 560 handelen van Staatsbosbeheer financieel van aard zou kunnen zijn, hebben wij onlangs schriftelijke vragen ingediend om hierover duidelijkheid te verkrijgen. Wij zien uit naar de beantwoording en op basis daarvan kijken wij naar eventuele vervolgacties. Graag komen wij nog even terug op het genoemde herstelplan van Staatsbosbeheer. Daar lijkt namelijk iets
- 565 opmerkelijks mee te zijn. Volgens onze informatie is het herstelplan opgesteld door een adviesbureau, maar dat adviesbureau is hetzelfde bureau dat door Staatsbosbeheer gevraagd is om het herstelplan te evalueren. Keurt de slager nu zijn eigen vees? De initiatiefnemers van het burgerinitiatief hebben hierover vragen gesteld tijdens een overleg met voormalig gedeputeerde Tekin, diens staf en Staatsbosbeheer. De staf van de gedeputeerde zou toen hebben aangegeven dat een dergelijke gang van zaken normaal is. Kan de gedeputeerde aangeven of dat
- 570 daadwerkelijk het geval is? Mocht het inderdaad een normale gang van zaken zijn, zijn GS het

dan met ons eens dat de organisaties die door de provincie gesubsidieerd worden en plannen ontwikkelen, deze plannen beter niet kunnen laten evalueren door partijen die ook bij de planontwikkeling betrokken waren om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen. Graag een reactie van de gedeputeerde. Afhankelijk van het antwoord zullen wij besluiten of wij in de

575 tweede termijn een motie indienen om deze gang van zaken aan te passen. De kassa rinkelt voor Staatsbosbeheer en niet alleen door subsidies, maar ook door de handel in hout en biomassa. In het jaarverslag 2018 valt te lezen dat Staatsbosbeheer dat jaar bijna 27,5 miljoen euro omzet heeft gedraaid door houtverkoop en biomassa. Zo heeft Staatsbosbeheer een leveringscontract met stadsverwarming Purmerend waarin staat dat zij gedurende een periode van 25 jaar maar

580 liefst 100.000 ton – 100 miljoen – aan houtsnippers zullen gaan leveren. Staatsbosbeheer verdient dus goed aan het zogenaamd tegengaan van de opwarming van de aarde door de uitstoot van CO₂, terwijl een saillant detail is dat volwassen bomen meer CO₂ opnemen dan bomen die geplant worden. Voorwaarde is dan wel dat die bomen blijven staan. Bovendien blijkt uit onderzoek van adviesbureau DNV GL in opdracht van het Ministerie van I&M dat

585 biomassacentrales meer CO₂ uitstoten dan steenkolencentrales. Behalve deze opmerkelijke zaken omtrent de activiteiten van Staatsbosbeheer is er ook nog eens sprake van een laag maatschappelijk draagvlak om nog meer bomen te verwijderen uit dit gebied. Dat moeten wij als volksvertegenwoordigers serieus nemen, willen wij de geloofwaardigheid van het provinciale bestuur niet te grabbel gooien.

590

De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. De mens, er is geen diersoort geweest die zoveel invloed had op de aarde. Om ons heen is dat te zien door steden die wij bouwen, wegen die wij aanleggen, de deken van stikstof over onze kwetsbare natuur en de uitstoot van CO₂ en methaan die het klimaat veranderen. Als we groen niet bulldozeren voor woningen, dieren laten verdwijnen door

595 inpikken van leefgebied, gif blijven gebruiken en de temperatuur laten oplopen, vermesten wij de boel wel met stikstofoxiden en ammoniak. Om dat tegen te gaan moeten we natuur die we nog hebben, koesteren, stikstof vastleggen en moeten we de vervuiling stoppen. Als wij een van deze drie dingen niet doen, wordt het alleen maar minder met de natuur. Stel, je stopt de stikstofdepositie en de vervuiling, maar je walst de natuur plat voor woningen, dan heb je geen

600 natuur meer. Behoud je de natuur, stop je de zeespiegelstijging, maar ga je door met vermessing, ook dan is alle moeite voor niets geweest. Dat is precies wat hier aan de hand is. Je kán de bomen omkappen om bepaalde natuur terug te brengen, leefruimte te creëren voor bepaalde soorten en de habitatafspraken waar te maken, maar of Rutger Bregman krijgt gelijk en “Het water komt”, of de heleboel groeit weer dicht door de vermessing als je de vee-industrie niet

605 aanpakt. Een onverdeelde aanpak is wat de overheid moet doen. Niet aan één knop draaien, maar eerst nadenken en dan de schouders eronder. Dat is nu precies wat er niet gebeurt en waar het burgerinitiatief wel toe oproept. Betrek klimaat, milieu en een hele rits mee in de besluitvorming. Doe je dat niet, doe dan geen zinloos werk, maar kap het kappen. Nu zouden we als PvdD met een hele rits voorstellen kunnen komen, als het op korte termijn onder de Kritische Depositie

610 Waarde voor stikstof uitkomen, een plan indienen om van CO₂-uitstoot naar CO₂ vastleggen te gaan, maar een hele stapel moties is nog geen volledig beleid. Het aan de ene kant bomen kappen om over een paar maanden met een bomenplan te komen om richting het einde van het jaar de Urgenda-doelen te halen en ooit een keer het stikstofprobleem op te lossen, is ook geen

615 volledig beleid, het is los stuivend zand. De oproep van het burgerinitiatief gaat daarom verder dan alleen het voorkomen van de boskap. Het roept juist op om niet vooruit te schuiven en om alles te overzien en pas dan een definitieve keuze te maken, dat uitlegbaar is op alle vlakken die ook omwonenden en bewoners zullen snappen. Om deze reden zullen we dit burgerinitiatief ondersteunen.

620 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Voor ons liggen enerzijds de instandhoudingsdoelen voor het gebied van de Schoorlse Duinen, voortkomend uit de wettelijke verplichting om ervoor te zorgen dat habitats, leefgebieden en populaties van diersoorten duurzaam in stand blijven. Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied en dat voor alle habitattypen en soorten waarvoor de

625 instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. De belangrijkste sleutelprocessen en ik citeer uit het beheerplan voor de Schoorlse duinen zijn dan “dynamiek van water en wind, hydrologie en bodemvorming en successie”. Aan de andere kant ligt het burgerinitiatief Stop de bomenkap in de Schoorlse duinen en al die mensen die zich daarachter hebben geschaard, gezien de vele mails die wij daarover hebben ontvangen, dank daarvoor. Ik kreeg zelfs een gedicht toegestuurd,

630 ingesproken op mijn voicemail, door een onbekende mevrouw, dank daarvoor, onbekende insprekerster. Belangrijke sleutelprocessen bij het burgerinitiatief – en ik vertaal het even in mijn eigen woorden – zijn dan behoud van zoveel mogelijk bomen, eigenlijk alle bomen, behoud van biodiversiteit die bij bomen hoort en het voorkomen van verstuiving van zand. Wat is het in dit proces allemaal niet? Het is niet dat Staatsbosbeheer op een achternamiddag heeft bedacht om

635 een plan te maken voor de Schoorlse Duinen en kappen van bomen is daarbij wel een goeie. Het is ook niet dat op dezelfde achternamiddag een groep omwonenden van de Schoorlse duinen heeft gedacht, wij zijn kritische burgers en dat zullen ze weten in Haarlem en wij gaan nou eenmaal overal tegenin, dus hup, er tegenin. Het is ook zeker niet zo dat een individueel Statenlid heeft gedacht, ik ben gekozen zonder last of ruggenspraak, dus ik mag het zeggen.

640 Niets van dat al. Wat is het dan wel? Het is een Staatsbosbeheer dat onder auspiciën van de provincie uitvoering geeft aan het Natura2000 beheerplan met de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen, zie hiervoor ook de antwoorden van het college op een aantal vragen in de laatste commissie NLG die daar zijn gesteld. Het is wel een groep omwonenden die oprecht bezorgd is over de natuur in hun leefomgeving en een sterke ‘emotionele’ binding heeft

645 en het recht om dat onder ieders aandacht te brengen. En het is wel een individueel Statenlid dat vanuit het Statenlidmaatschap boven de materie moet gaan hangen om eenieders belangen zo goed mogelijk te wegen en uiteindelijk het beste ‘of both worlds’ te zoeken en te vinden en dat is waartoe ik en mijn fractie zich geroepen voelen. Sinds de allereerste bespreking van het beheerplan voor de Schoorlse Duinen heeft de tijd echter niet stilgestaan. Er is ontegenzeggelijk

650 voortschrijdend inzicht, maar de instandhoudingsdoelen op het gebied van dynamiek, wind en water, hydrologie en bodemvorming zijn nog steeds van toepassing. Maar er mag voor ons in enige mate gemiddeld worden tussen de wensen en overtuigingen van het actiecomité met hun burgerinitiatief en de opdrachten aan Staatsbosbeheer aan de andere kant. Daarmee kunnen wij het oorspronkelijke burgerinitiatief niet onverdeeld steunen. Dat initiatief doet weliswaar recht

655 aan de overtuigingen van de indieners, maar niet aan die van de instandhoudingsdoelstellingen,

opgaven vanuit het Natura2000 beheerplan die wij nou eenmaal hebben. Daarom een motie die wel recht doet aan het beste van de twee werelden.

Motie 07/03022020

660 Natuurherstel Schoorlse Duinen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 665
- *De Duinstichting in zijn inspanningen om boskap in het Schoorlse duingebied te voorkomen, een belangrijke discussie op gang heeft gebracht over de vraag hoeveel boskap noodzakelijk is om de beoogde doelen met betrekking tot biodiversiteit te bereiken;*
 - *Voor een deel van het aanvankelijke projectgebied (2% van het totale bos) omvorming van*
- 670 *natuur van bos naar verstuivingsgebiedjes naar verwachting wel degelijk ten goede komt aan systeemherstel, een bredere biodiversiteit (behorend bij het open duin) en het behoud van een gewenste grondwaterstand;*
- *Omvorming van de natuur in de Schoorlse duinen in de eerste fase een zeer beperkt gebied betreft; 2% van het totale bosareaal in het betreffende gebied;*
- 675
- *In het Baaknolbos een aantal waardevolle en/of zeldzame soorten paddenstoelen groeien, die het behouden en beschermen meer dan waard zijn;*
 - *Voor de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen in het aanwijzingsbesluit Schoorlse Duinen het jaar 2009 het startpunt was.*

680 *Overwegende dat:*

Daar waar het voorstel van Burgerinitiatief 'Stop de boskap in de Schoorlse en Noord-Kennemerduinen' van 29 november 2019 wordt afgewezen door deze Staten, deze motie een gewogen alternatief is en middeling betracht tussen behoud van (grote) delen van het bos en omvorming van andere (beperkte) delen, dit alles ten faveure van systeemherstel,

685 *landschapsafwisseling, grondwaterstand-behoud en bredere biodiversiteit;*

Verzoeken het college van GS om in het verder ten uitvoer brengen van het traject "Natura 2000-herstelmaatregel: Boskap in Schoorl", uitgevoerd door Staatsbosbeheer:

- 690
1. *De eerste fase van dit traject ongewijzigd aan het oorspronkelijke beheerplan door te laten gaan;*
 2. *Na voltooiing van deze fase een evaluatie te laten plaatsvinden. Met deze evaluatie wordt tenminste 5 volle jaren gewacht voor wat betreft de ('eind')resultaten. De voortschrijdende resultaten worden in deze 5 jaren nauwkeurig in kaart gebracht en tussentijds in een rapportage met PS gedeeld;*
- 695
3. *Aan de hand van de evaluatie wordt na deze 5 jaar besloten om wel of niet tot de (oorspronkelijke of aangepaste) 2e fase over te gaan. De criteria waarop dit besluit gebaseerd zal worden, dienen helder en eenduidig te zijn en bestaan in ieder geval uit de*

700 *te behalen Natura2000-doelen, en worden besproken en waar mogelijk aangevuld in overleg met alle relevante stakeholders in/rond het Schoorlse duingebied (waaronder het Participatie Platform Schoorlse duinen), waarbij naast ecologische ook sociaal-maatschappelijke overwegingen worden betrokken. Voor de verdeling tussen de diverse habitattypen en de instandhouding hiervan wordt de staat in het jaar 2009 als uitgangspunt genomen;*

705 *4. Het Baaknolbos in alle varianten van het traject (ook met en na de evaluatie van de eerste fase) ongemoeid te laten tenzij de evaluatie onomstotelijk aantoonde dat de eerdere fasen van het herstelplan onvoldoende bijdragen aan het behalen van de gestelde instandhoudingsdoelen;*

710 *5. In het kader van de Bossenstrategie die door het ministerie van LNV wordt opgesteld in nauwe samenspraak met de provincies, te pleiten voor een helder en adequaat compensatieregime bij boskaprojecten, waarbij het uitgangspunt is dat het bosareaal in Nederland niet kleiner, maar groter wordt*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdA, D66, GL, VVD

715

De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Ik hoor een heel lang betoog over de instandhoudingsdoelen die wij moeten gaan waarmaken en daarin ben ik het volledig met u eens. Denkt u werkelijk dat wij het gaan redden in dat gebied met uw lange motie die veel mitsen en maren heeft?

720 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik denk het wel. Mijn woordvoering is nog niet helemaal af, daar kom ik zo meteen op.

725 De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Ik vind het heel sympathiek dat u zegt, laten wij goed kijken of de maatregelen effect hebben, maar ik ben wat verbaasd over de periode van vijf jaar. Volgens mij hebben wij in de expertmeeting gehoord dat dit soort maatregelen op de lange termijn juist effect hebben. Bent u met het voorstellen van een termijn van vijf jaar eigenlijk niet bezig met iets uit te stellen terwijl wij over vijf jaar niet veel meer informatie hebben dan wij nu al hebben?

730 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): De vijf jaar mag voor een heleboel mensen arbitrair zijn. Wij zeggen ook ten minste vijf jaar en het zou zo maar kunnen dat we na die vijf jaar denken, daar moeten wij wat langer overheen laten gaan voordat wij echt iets zinnigs kunnen zeggen over de evaluatie, maar dat zien wij dan. Je moet er op een bepaalde manier naar gaan kijken of er een inzet is gemaakt van natuurherstel naar de doelstellingen die wij hebben te verwezenlijken in dit natuurplan.

735

De heer **KLEIN** (CU): U denkt dat die inzet met vijf jaar zichtbaar moet zijn? En als dat niet zo is?

740 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik weet op dit moment niet of die al voldoende zichtbaar is, maar er zal zich wel iets aftekenen wat er na vijf jaar te zien valt van natuurherstel en de doelen. Daar ben ik van overtuigd.

De heer **KOHLER** (FvD): Mevrouw Jellema, u bent toch mee geweest met die excursies naar de Schoorlse Duinen? Ik hoor u precies het verhaal van Staatsbosbeheer vertellen in uw motie. Heeft u ook met de actiegroep contact gehad?

745

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, wij hebben veel contact gehad. In mijn betoog heeft u voorafgaande aan het oplezen van de motie van mij vernomen dat wij proberen het beste van beide werelden te realiseren en er een soort symbiose van te maken. Dat beogen wij met deze motie. De opmerking die ik nog over het Baaknolbos wil maken, is dat ook wij hierin hebben gemiddeld. Het

750

Baaknolbos staat in principe voor ons niet ter discussie, dat zou moeten blijven. In deze motie is wel toegevoegd dat wij dit ook na vijf jaar zullen bekijken. Wij hebben ook nog gekeken naar de kaarten van het KNMI waarop de winden aan de Schoorlse kust vooral vandaan komen en dat is voornamelijk uit west- en zuidwestelijke richting en dat geeft geen problemen voor het veel noordelijker gelegen Baaknolbos. Het zou ons een lief ding waard zijn om het Baaknolbos ook na

755

de vijf jaar te laten staan. Het is onze oprechte intentie om recht te doen aan beide inzichten waarbij wij hopen dat beide partijen niet tegenover elkaar staan maar blijven werken met elkaar en elkaar de hand zullen reiken om de Schoorlse duinen duurzaam sterker en weerbaarder te maken en met deze motie hebben wij gemeend daar gestalte aan te geven. Punt 5 in de motie spreekt over het bosareaal überhaupt of daarnaast in Noord-Holland trachten te vergroten.

760

Daarvoor zal de CU een motie indienen die wij graag mee willen ondertekenen.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik ben heel blij met het burgerinitiatief, omdat anders de bomenkap in de Schoorlse Duinen gewoon door was gegaan en nu hebben wij het erover en dat is heel bijzonder, want dat is tot op heden niet echt zo geweest. Wij hebben een beetje iets gehoord over kappen in 't Gooi, maar voor de rest was het heel stil rond bomenkap, dus ik ben heel blij dat zij het op deze manier hebben geagendeerd. Vervolgens is er dankzij het initiatief van GL uit de vorige periode en van harte gesteund door de SP, een expertmeeting geweest over

770

bomenkap in zijn algemeenheid en daar bleek het een en ander. Mijn conclusie was zoals dat hoort bij wetenschap, de deskundigen zijn het niet met elkaar eens en dat is uitstekend, maar als wij niet dit burgerinitiatief of de expertmeeting hadden gehad, dan hadden wij ook niet ontdekt – dat is de conclusie van de SP – dat die bomenkap van de Schoorlse duinen eigenlijk een experiment is en dat vind ik te ver gaan. Als je een experiment doet, dan moet je vooraf duidelijk maken wat je wilt onderzoeken. Een heleboel van dit soort zaken rond Natura2000, rond CO₂,

775

stikstof, noem alles maar op, zijn niet gedegen onderbouwd. Het zijn redeneringen, maar om nou te zeggen, wij weten hoeveel grijs duin wij nodig hebben of hoeveel wij moeten doen om stikstof aan te pakken, hoe weinig wij moeten kappen om de CO₂-uitstoot in de hand te houden, noem maar op, dat is er niet en dan ga je te hard met je experiment. Ik snap het wel, want de

780

deskundigen – die hebben daarvoor doorgeleerd en zo kwam het ook over – willen al beginnen dus die gaan eigenlijk te hard. Wij zijn daarom tot de volgende conclusies gekomen. Wij zullen het initiatief in ieder geval steunen maar daarbij willen wij een uitspraak van PS om te kijken hoe wij daarmee omgaan. Daarvoor een motie.

785 **Motie 08/03022020**

Gedeeltelijk kappen in de duinen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

790 *Constaterende dat:*

- *Tijdens de expertmeeting duidelijk werd dat de mensen van het burgerinitiatief bereid waren om gedeeltelijke kap toe te staan;*
- *Om nauwelijks onderbouwde redenen daar niet op in is gegaan.*

795 *Overwegende dat:*

- *Bomenkap heel gevoelig ligt bij de bevolking (in vele delen van het land);*
- *Draagvlak noodzakelijk is, mede vanwege de uitwerking van het Klimaatakkoord.*

Besluiten het college van GS op te roepen:

800 *Gedeeltelijke en gefaseerde kap van een van de twee bospercelen in overweging te nemen en hierover in overleg te treden met de mensen van het burgerinitiatief*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

805

Motie 09/03022020

Uitstel van boskap in Schoorlse en Noord-Kennemerduinen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

810

Constaterende dat:

Er een Klimaatakkoord ligt dat eist dat de uitstoot van CO2 wordt teruggedrongen.

Overwegende dat:

- 815
- *Binnen dit Klimaatakkoord bomen een heel belangrijke rol spelen: zij nemen CO2 op;*
 - *Om deze reden het kappen van bomen een slecht signaal afgeeft;*
 - *De minister op dit moment een bomenstrategie uitwerkt, waarin zeer waarschijnlijk het kappen van bomen ten sterkste zal worden ontraden.*

820 *Besluiten het college van GS op te roepen om:*

Het plan om in de Schoorlse en Noord-Kennemerduinen twee bospercelen te kappen uit te stellen totdat de bomenstrategie van de minister bekend en besproken is

en gaan over tot de orde van de dag.

825 *Fractie SP*

De heer **KLEIN** (CU): Ik luister met bewondering naar u, maar ook met veel nieuwsgierigheid, want heeft u zoveel inzicht in wat er op het Ministerie van L&V gebeurt dat u al weet wat er waarschijnlijk in komt te staan?

830

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is mij ingefluisterd, serieus.

De heer **KLEIN** (CU): Ik heb alleen de publieke uitspraken van de minister daarover gehoord en die heeft heel goed aangegeven dat in sommige gebieden juist vanwege het halen van Natura2000-
doelen kap onvermijdelijk is. Ik vind het wel iets te kort door de bocht als u dat zo samenvat, maar als u hele goede bronnen heeft, dan zou het zo maar kunnen dat u toch gelijk heeft.

835

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mijn bron gaat over ambtelijke informatie en daar is nog geen kabinetsbesluit over genomen, dus het zou er zo maar weer uitgevist kunnen worden, want dat is politiek. Maar neemt niet weg dat het kappen van bomen in zijn algemeenheid, daar gaan wij gewoon mee door op de oude voet, dat vraagt om herbezinning en daar moeten wij op wachten, totdat dat duidelijk en besproken is, want dan weet je waar je mee bezig bent, gecombineerd met de onderbouwing, hoeveel grijsduin en welke Natura2000-gebieden hebben wij allemaal nog nodig, moet dat in stukjes of in een groot geheel, al dat soort zaken moet je dus niet alvast beginnen met ik val aan, wie volgt mij, want dan ben je iets kwijt wat je misschien had willen houden. Berouw komt na de zonde en in dit geval wil ik niet dat dit spreekwoord van toepassing is.

840

845

De **VOORZITTER**: De moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik verzoek de bezoekers nogmaals niet te applaudisseren. Wij applaudisseren niet voor de tegenstanders en niet voor de voorstanders.

850

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. De bossen in Schoorl, ik wandel er vaak en vind dat heerlijk. Ik geniet van duinen, bomen en natuur. Er is veel verzet tegen de bomenkap en dat begrijp ik. Het burgerinitiatief met duizenden handtekeningen ligt voor ons. Expert meeting is gehouden. Wij hebben ruim 700 e-mails gehad met het verzoek de bossen te laten staan. Ik ben gebeld, mensen hebben prachtige gedichten voorgedragen, boeken toegestuurd. Mensen zijn er zeer bij betrokken en slapen er soms ook slecht van. Een zorgvuldig besluit is belangrijk. Wij kunnen vandaag echter niet besluiten, juist vanwege de zorgvuldigheid. De Natura2000-doelstellingen zullen namelijk opnieuw worden bekeken in geheel Nederland voor alle Natura2000-gebieden, ook in Noord-Holland en ook voor de Schoorlse duinen, naar aanleiding van de motie Bisschop die onlangs is aangenomen in de Tweede Kamer waarin de minister wordt opgedragen om met de provincies betere prioriteiten te stellen in Natura2000-gebieden en doelstellingen te herzien. Hierover is de minister ook in overleg met Brussel. De minister heeft op 17 december op Kamervragen aangegeven dat ze op korte termijn deze motie gaat uitvoeren. Pas daarna kunnen wij besluiten nemen over het beheer en de bomenkap in Schoorl. GS en PS kunnen een besluit van een hogere macht niet veronachtzamen. Daarom een motie.

855

860

865

Motie 10/03022020

870 Bomenkap opschorten tot na actualisering doelsystematiek N2000-gebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 875
- *Het burgerinitiatief Stop de boskap oproept de boskap in de Schoorlse en Noord-Kennemerduinen te stoppen;*
 - *Volgens de huidige doelstellingen en beheerplannen van Natura2000-gebied de Schoorlse Duinen de bomen gekapt zouden moeten worden in verschillende fasen;*
 - *De Tweede Kamer 'motie Bisschop' heeft aangenomen waarin staat dat het ministerie met*
- 880 *de provincies op korte termijn gaat werken aan betere prioriteitstelling in N2000-gebieden waardoor voor sommige habitats het beschermingsregime kan/moet wijzigen;*
- *De minister aangeeft in antwoord op Kamervragen dat zij de doelensystematiek van*
- 885 *N2000-gebieden gaat bespreken met provincies en dat zij gaat bekijken of stikstofgevoelige habitats die nu onderdeel zijn van N2000-gebieden, daar nog wel onderdeel van zouden moeten zijn;*
- *Doelstellingen en beheerplannen van N2000-gebieden volgens de richtlijnen tot stand moeten komen in overleg met belanghebbenden uit de omgeving, zoals gebruikers, (agrarische) ondernemers, gemeenten en natuur-, recreatie- en waterbeheerders. De*
- 890 *provincie alle belangen moet afwegen, moet kijken naar natuur maar ook moet kijken naar de gevolgen en mogelijkheden voor andere belanghebbenden.*

Overwegende dat:

- *Er momenteel in het kader van de motie Bisschop een heroverweging gaande is van stikstofgevoelige habitats in N2000-gebieden. Dit gebeurt in de vorm van een betere*
- 895 *prioriteitsstelling die onderwerp is van bespreking tussen het ministerie en de provincies in het kader van de actualisering van de doelsystematiek van de N2000-gebieden;*
- *Het ministerie ook hierover het gesprek is gestart met de Europese Commissie;*
 - *Het gezien de maatschappelijke en economische impact van stikstofgevoelige habitats in*
- 900 *N2000-gebieden belangrijk is om een heroverweging van de aanwijzing van habitats te laten plaatsvinden;*
- *Wij niet willen dat er onnodig bomen worden gekapt of dat er stappen worden genomen in en rond N2000-gebieden met grote gevolgen die mogelijk later niet nodig blijken te zijn omdat er wijzigingen worden doorgevoerd in N2000-doelstellingen.*

905 *Roepen het college op:*

- *Het nemen van een besluit over de bomenkap in de Schoorlse Duinen op te schorten totdat de prioriteitsstelling en de actualisering van de doelsystematiek van de N2000-gebieden in Noord-Holland waaronder de Schoorlse duinen, is afgerond, dit in lijn met de*
- 910 *in de Tweede Kamer aangenomen motie Bisschop en de Kamervragen van Maurits von Martels;*
- *Daarna in overleg met belanghebbenden uit de omgeving zoals gebruikers, ondernemers, gemeentebestuur en recreatie de beheerplannen van de Schoorlse Duinen te herzien;*

- 915 – *Ook in en rond andere N2000-gebieden geen onomkeerbare ingrepen te doen totdat de prioriteitsstelling en de actualisering van de doelensystematiek is afgerond en beheerplannen zijn herzien*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CDA

- 920 De heer **ZOON** (PvdD): Als ik u goed begrijp, bent u niet alleen tegen de bomenkap, maar van u mogen de bomen zelfs gekapt worden als daar een goed besluit voor is, maar u zelf zou willen dat de Natura2000 doelen er vanaf gehaald worden, zodat wij helemaal geen natuur meer krijgen in de Schoorlse duinen.

- 925 Mevrouw **KONING** (CDA): U legt het helemaal verkeerd uit. De motie in de Tweede Kamer wordt uitgevoerd waarin staat dat de doelstellingen worden herzien en dat we aan de hand daarvan kijken welke beheerplannen nodig zijn en dan pas een besluit kunnen nemen.

- 930 De heer **ZOON** (PvdD): U weet toch ook heel goed dat de aanleg en beheer van natuur juist bij de provincie ligt en juist niet meer bij de Tweede Kamer. Volgens mij heeft uw minister daar toentertijd voor gezorgd.

Mevrouw **KONING** (CDA): In de motie staat ook in overleg met de provincie.

- 935 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 940 De heer **CARDOL** (GL): Voorzitter. Het mooie van met pensioen zijn is dat je op een doordeweekse dag kunt gaan wandelen in de Schoorlse duinen. Dat deed ik afgelopen vrijdagmiddag. Het was grijs, druilerig, waaierig en het was prachtig en dan denk je al snel, laten wij hiervan afblijven, maar dat is helaas te simpel. Omwonenden van het duingebied hebben flink aan de bel
945 getrokken. Door hun inzet hebben PS opnieuw veel aandacht besteed aan het herstelplan, onder andere in de recente expert meeting op voorstel van GL. Door de acties hebben de provincie en Staatsbosbeheer al wijzigingen aangebracht en dienen wij vandaag met andere partijen een motie in – dat is de motie die de PvdA net heeft ingediend – om veel van de bomen die in het
950 oorspronkelijke plan zouden sneuvelen, toch te laten staan en de wel gekapte bomen in ieder geval te compenseren. Zowel de provincie als Staatsbosbeheer hebben in het verleden steken laten vallen in de participatie en wij doen een dringende oproep aan beide om hier de komende jaren veel meer werk van te maken en het niet te laten bij de formele procedures. Dan de inhoud. In ons kleine land ondervindt alle natuur invloed van menselijke activiteiten, bewust of onbewust
955 en dat geldt ook voor de Schoorlse Duinen. Die bemoeienis heeft mooie en nuttige bossen opgeleverd aan de binnenduinarand. Die zijn wel kwetsbaar door hun uniformiteit en daarom is beheer nodig, zoals dunnen en verloven. Een aantal sprekers op de expert meeting heeft ons er opnieuw van overtuigd dat uitvoering van het herstelplan bittere noodzaak is voor de toekomst van het gebied. Misschien wijzen wij daarbij soms wat te eenzijdig op de instandhoudingsdoelen in het beheerplan. Biodiversiteit is meer dan een opstelsom van soorten, het gaat ook om

variëteit in ecosystemen en het natuurlijke systeem van de Schoorlse duinen is aangetast. De natuurlijke gradiënt van de zee naar de binnenduintrand is verstoord. Daardoor zien wij vergrassing en bebossing optreden en dreigen heidevelden door uitzaaiing en gebrek aan wind en instuivend zand dicht te groeien. Wij proberen dat met de inzet van heel veel vrijwilligers te beheersen en te herstellen, maar veel beter is te werken aan herstel van het natuurlijke systeem van de duinen, met invloed van de zee, de dynamiek van de wind en stuivend zand. Niet omdat het mooier zou zijn of omdat wij terug moeten naar vroeger, maar omdat het hopelijk weer leidt tot een duurzaam natuurlijk systeem waarvan nog vele generaties na ons de vruchten kunnen plukken. Daarom hebben wij geconcludeerd dat een beperkte kap in de Schoorlse Duinen – in de eerste fase gaat het om 2% van het totale bosareaal – gecombineerd met zorgvuldige monitoring van de resultaten en compensatie van de bomen in het gebied of elders goed is voor versterking van de biodiversiteit, tegengaan van verdroging maar vooral voor het herstel van het complexe ecosysteem van onze duinen. De motie is een product van meerdere partijen. Wat ons betreft hadden enkele zaken nog wel wat steviger aangezet mogen worden. Zo zetten wij een ferme streep onder het nee voor het Baaknolbos en mag het ‘tenzij’ weggelaten worden. Zo doen wij alsnog een beroep op GS en Staatsbosbeheer om de status van het Leeuwenkuilbos nog eens zorgvuldig te bekijken. Wij zien de ecologische noodzaak niet om dit kleine bos centraal in het duingebied te kappen en het lijkt ons een goed idee dit ten minste door te schuiven naar de tweede fase na de evaluatie. Wij laten die beslissing aan de gedeputeerde en zullen de moties in die richting dus niet ondersteunen. Dat geldt ook voor de uitstelmoties die voor ons onverstandig of overbodig zijn. Onze ideeën over de noodzaak van bomen en bossen zijn bekend. Wij roepen het college graag op om eens te rade te gaan bij de collega’s in Noord-Brabant, kom dus snel met een eigen bossenstrategie voor Noord-Holland.

980 Mevrouw **KONING** (CDA): Waarom zijn die moties overbodig? U wilt een besluit van de Tweede Kamer terzijde schuiven?

De heer **CARDOL** (GL): Volgens mij is er geen besluit van de Tweede Kamer om het Natura2000-beheerplan terzijde te schuiven. Dat staat gewoon, dat ook de herstelplannen staan en ik zou het heel onverstandig vinden om op dit moment die plannen uit te stellen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Die motie is in de Tweede Kamer aangenomen en daarin staat dat de plannen worden herbekeken, dus daar moeten wij gewoon op wachten.

990 De heer **CARDOL** (GL): Zolang ze in de toekomst herbekeken worden, staan gewoon de huidige plannen. Wij ondersteunen van harte de motie van de CU daarover van harte. Nogmaals en helemaal tot slot, gedeputeerde en Staatsbosbeheer, neem de betrokkenheid van de bewoners bij het beheer bloedserieus, niet in de vorm van ‘u vraagt, wij draaien’, maar wel omdat het ons allemaal helpt als wij op basis van kennis, feiten en gevoelens in gesprek zijn en blijven.

995 Mevrouw **VAN SOEST** (50plus/PvdO): Voorzitter, alle lof voor de mensen die zich hebben ingezet voor het burgerinitiatief. Wij delen hun zorgen. De situatie is in de afgelopen tien jaar aanmerkelijk veranderd en wat ons betreft, past het kappen van heel veel bomen niet meer bij de

1000 huidige manier van omgang met natuur en de CO₂-problematiek. Gelukkig is het Rijk bezig met het formuleren van nieuw beleid voor en over de bomen en het omgaan met de natuur en het lijkt ons verstandig om op dit beleid te wachten. Wat ons betreft geen kap van bomen in de Schoorlse duinen en Noord-Kennemerland. Wij willen graag de moties van de SP medeondertekenen die zijn ingediend. Wij bedanken de mensen voor het indienen van het burgerinitiatief en wensen hen heel veel succes.

1005

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter, het is duidelijk dat de natuurherstelmaatregelen in de Schoorlse Duinen bij een groot aantal mensen veel weerstand oproepen en dat is te begrijpen. Als bomen worden verwijderd verandert dat de aanblik van de natuur ingrijpend. Vertrouwde plekken verdwijnen. Daarbij komt ook nog dat groeiende bomen CO₂ opnemen en het daarom ongemakkelijk voelt om bomen te kappen. Wij waarderen het dan ook dat de initiatiefnemers van het burgerinitiatief zich zo hebben ingespannen om de mening van velen in deze zaal te verwoorden. Tegelijkertijd is het goed om te realiseren dat de waarde van de natuur niet alleen ligt in de beleving. Tijdens de expert meeting twee weken geleden hebben experts van Staatsbosbeheer, de Stichting Duinbehoud en de Universiteit van Amsterdam overtuigend geïllustreerd hoe slecht het is gesteld met de natuurwaarden in de Schoorlse Duinen en welk belang dit gebied heeft op Europese schaal. Wij zijn door de experts overtuigd dat de kap van een klein percentage van het bos een noodzakelijk en nuttig onderdeel is van de natuurbeheerplannen van de Schoorlse Duinen. Wij zijn blij dat serieus geluisterd is naar de geluiden uit de omgeving en dat in november 2019 besloten is het Baaknobos in principe niet te kappen, tenzij blijkt dat de huidige maatregelen echt niet voldoende zijn. Wij zijn wel gevoelig voor het argument dat het jammer is om bomen te kappen, juist omdat groeiende bomen een bijdrage leveren aan het vastleggen van CO₂. Minister Schouten heeft ook gezegd dat zij wil dat er meer bos komt, Staatsbosbeheer heeft een plan om 100.000 hectare extra bos te creëren. Dat betekent echter niet dat die bomen per se in het duingebied moeten staan. Ieder natuurgebied heeft zijn eigen waarde en eigen kwaliteiten. Wij willen daarom kijken in welk deel van Noord-Holland kansen zijn om nieuw bos aan te planten. Kunnen wij wellicht het Purmerbos verbreden? Of het Amsterdamse bos verlengen? Of het Robbenoordbos verdubbelen? Wij zullen dus tegen het initiatiefvoorstel stemmen, maar dienen een motie in.

1030

Motie 11/03022020

Onderzoek bosuitbreiding Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

1035

Constaterende dat:

Door natuurherstelmaatregelen op sommige plekken in de provincie bomen verdwijnen.

Overwegende dat:

- *Groeiende bomen een bijdrage leveren aan het vastleggen van CO₂;*
- 1040 - *Het vastleggen van CO₂ belangrijk is om klimaatverandering tegen te gaan;*
- *Er mogelijk plekken in Noord-Holland zijn waar uitbreiding van bos goed mogelijk is*

en een positieve bijdrage levert aan natuurwaarden.

Verzoeken GS:

- 1045
- *Te onderzoeken welke plekken in Noord-Holland kansen bieden voor de uitbreiding van het bosareaal;*
 - *Te inventariseren op welke manier de provincie kan bijdragen aan het realiseren van extra bos;*
 - *PS daarover te informeren*

1050

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU, PvdD

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1055

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter, vandaag bespreken wij het burgerinitiatief Stop de bomenkap. Als democraat word ik heel blij van het feit dat het onze inwoners gelukt is om dit belangrijke onderwerp bij ons op de agenda te zetten, want dat de voorgenomen bomenkap veel in beweging zet, hebben wij de afgelopen periode gemerkt. De Schoorlse duinen zijn een

1060 bijzonder Natura2000-gebied, een Europees beschermd natuurgebied. De doelen voor behoud, bescherming en herstel van natuurwaarden staan ook in de Schoorlse duinen flink onder druk. De duinen groeien dicht, waardoor de biodiversiteit verder achteruit gaat. Daar kunnen wij en

1065 moeten wij iets aan doen. Natuurherstelmaatregelen zijn dan ook noodzakelijk om de kansen voor het herstel van dit unieke duinsysteem te benutten. Door alle persoonlijke gesprekken, e-mails en discussies die wij de afgelopen tijd hebben gevoerd over de verschillende voorgestelde maatregelen, beseffen wij goed dat de waarde van natuur en natuurbeleving voor iedereen een andere betekenis heeft en dat nieuwe ontwikkelingen andere afwegingen kunnen rechtvaardigen. Dat maakt dit debat veelzijdig en complex. De uiteindelijke afweging om het burgerinitiatief al of

1070

verantwoordelijkheid om daaraan te voldoen, prioriteit te geven. Wij zien mede op basis van de expert meeting voldoende onderbouwing om fase 1 uit te voeren om de gewenste dynamiek in het gebied terug te krijgen. Wij kunnen het burgerinitiatief dan ook niet volledig steunen.

Tegelijkertijd, natuur is dynamisch en laat zich niet altijd even goed voorspellen. Daarnaast zijn er veel gebieden in de Schoorlse duinen gevoelig voor stikstof waardoor gewenste effecten ook

1075 worden beïnvloed door externe factoren. Wij vinden het noodzakelijk dat voordat er wordt verder gegaan met fase 2 en 3 van de natuurherstelmaatregelen, er een zorgvuldige monitoring en evaluatie plaatsvindt. Afhankelijk van de uitkomsten zullen er verdere plannen moeten worden gemaakt. Het vorige Natura2000-beheerplan is nog opgesteld door het ministerie en bij het opstellen van het plan heeft onvoldoende zorgvuldige participatie plaatsgevonden en dat kan en

1080

moet in de volgende fase beter waarbij het voor ons van groot belang is dat er heldere criteria worden vastgesteld op basis waarvan wij vervolgbesluiten kunnen nemen. Naast uiteraard het behalen van de Natura2000-doelen zal er ruimte moeten zijn voor een bredere afweging zoals over klimaat, recreatie, milieu die worden meegenomen en die in samenspraak met de omgeving worden opgesteld. Dit doet in onze ogen recht aan de argumenten die worden aangedragen in

1085 het burgerinitiatief, reden voor ons om mede-indiener te zijn van de motie die de PvdA heeft ingediend. Ik rond af door nogmaals mijn dank uit te spreken aan de indieners van het burgerinitiatief, dit verrijkt het debat in ons huis en zorgt voor een zorgvuldige besluitvorming.

1090 De heer **BOLKESTEIN** (VVD): Voorzitter, er is een motie door vier partijen voorbereid, ook met enige discussie. Ik had het gevoel dat de heer Engelbregt al wist dat die motie er ging komen en die kortweg zegt 2% in de eerste fase gaat door en over vijf jaar evalueren wij. Ik weet niet helemaal zeker of u dat wist en of u daar tevreden mee bent, ik hoorde u iets zeggen, daar kunnen wij mee leven en als dat zo is, dan kan ik u daarmee feliciteren, want dat hebt u zelf bereikt, maar ik kan mij ook voorstellen dat het voor u nog niet helemaal genoeg is.

1095 De **VOORZITTER**: Het is niet een een-tweetje met de heer Engelbregt, die zal straks kort nog even reageren op alle reacties van PS.

1100 De heer **BOLKESTEIN** (VVD): Goed, dus ik weet nog niet of ik u mag feliciteren, maar ik heb het gevoel dat u nog een beetje twijfelt. Dit is een compromis van vier partijen, gezamenlijk ingediend en ik wil er even uitlichten wat voor ons belangrijk is. Dat is een belangrijk punt, dat het natuurgebied primair een natuurgebied is maar dat het veel meer is dan dat. Het is ook een recreatie- en wandelgebied en wij hebben met deze motie aangegeven dat wij bij de evaluatie niet alleen willen kijken naar de ecologische waarden van het gebied, natuurlijk dat zeker, maar
1105 wij willen ook kijken naar de beleving ervan. Dat is voor ons erg belangrijk, dat hebben wij hierbij opgenomen. Een tweede punt is dat de instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd, maar ze zijn niet gekwantificeerd. Hoeveel grijs duin is nou genoeg? Hoeveel bos wilt u precies? Dat volgt zeker niet uit de aanwijzing van het Natura2000-gebied, dus wij hebben in de motie opgenomen dat de situatie in 2009 het ijkpunt is, zoals het duin er toen bijlag en wij kunnen
1110 over vijf jaar duidelijk evalueren of het sinds 2009 – daar kun je met beelden van Google Maps achter komen – maar vast is er veel informatie bekend. Wij hebben dan in ieder geval een ijkpunt of het dan genoeg is als wij over vijf jaar evalueren. Dat zijn twee belangrijke redenen om de motie mede in te dienen. Dan de andere moties. De moties van FvD zullen wij niet steunen, hoewel wij ze sympathiek vinden. Wij vinden het echt te ver gaan om als PS aanwijzingen te
1115 geven voor het beheer van duingebied. Wij moeten onze rol houden en die is sturen op hoofdlijnen. De motie van het CDA is een beetje een verkeerde interpretatie. De motie in de Tweede Kamer had het over een habitatype met een relatief heel klein oppervlak, en dit gebied voldoet hier niet aan. De motie van Bisschop is hier niet van toepassing. Daarom zullen wij de motie niet steunen. Wij zijn allemaal verbaasd over de moties van de SP en dat zij zo goed op de
1120 hoogte zijn van wat er allemaal wordt besproken op het Ministerie van Landbouw, maar daar denken wij ook, Staatsbosbeheer valt ook onder dit ministerie en het zou ons verbazen als de SP hier nog beter op de hoogte is dan Staatsbosbeheer, maar dat horen wij straks van het college. Die motie gaan wij niet steunen.

1125 De heer **KOHLER** (FvD): Collega, u had het net over de situatie 2009. In 2009 begonnen de eerste bosbranden in Schoorl, is dat voor of na de eerste bosbranden?

De heer **BOLKESTEIN** (VVD): 2009 is als startpunt genomen voor het beheerplan en bij mijn weten is dat beheerplan opgesteld voor de bosbranden en gaat het om die situatie.

1130

Mevrouw **KONING** (CDA): De motie in de Tweede Kamer gaat over habitattypen die in kleine hoeveelheden voorkomen en daar moet je ook in Schoorl naar kijken of er onderdelen in zitten die misschien aangepast moeten worden. Ook al zouden het kleine aanpassingen zijn, als je de doelen gaat aapassen, moet je daarna de beheerdoelstelling aanpassen, dus daar moet u toch op wachten. Bent u dat niet met mij eens?

1135

De heer **BOLKESTEIN** (VVD): Ik ben het ermee eens als de motie in de Tweede Kamer daartoe oproept en de minister komt straks bij ons college aan om naar de habitattypen te kijken, dat wij daaraan moeten meewerken. Maar om nou tot dat moment niets te doen en alles stil te leggen, dat is niet bedoeld in die motie.

1140

Mevrouw **KONING** (CDA): De minister heeft toegezegd de motie op korte termijn uit te voeren en het geheel kan aangepast worden doordat er kleine wijzigingen zijn en er misschien minder bomen gekapt worden. Daar moeten wij toch op wachten voordat wij gaan kappen?

1145

De heer **BOLKESTEIN** (VVD): Wij horen straks graag de gedeputeerde daarover maar ons begrip is dat grijs duingebied niet valt onder een habitatype met een zeer klein oppervlak, maar misschien zegt de gedeputeerde daar iets anders over straks. Ik wil nog iets in het algemeen zeggen, dit is om een andere reden nog een belangrijk debat. Het is het eerste debat dat wij hebben over habitattypen en instandhoudingsdoelstellingen sinds de discussie over de PAS. Het is het eerste voorbeeld dat wij concreet bij de hand hebben en dat niet uit onszelf, maar dankzij de inwoners hoog op de agenda is gekomen. Dit is de eerste discussie die wij hebben over de absolute van de instandhoudingsdoelstellingen en hoe gaat dat dan? De minister neemt een aanwijzingsbesluit en op basis daarvan komt een beheerplan, maar eigenlijk is het
aanwijzingsbesluit nog niet gekwantificeerd, daarin heb je vrij weinig houvast bij hoeveel van elk habitatype genoeg is. Dat staat daar helemaal niet in, dat komt pas tot uiting in het beheerplan en dat ligt tegenwoordig bij de provincie. Wij hopen dat deze discussie veel meer doet dan alleen voor de Schoorlse duinen, maar ook voor de toekomst aantoont dat als wij een aanwijzing tot een Natura2000-gebied gaan uitwerken in daadwerkelijke maatregelen, wij daar als politiek bij betrokken willen zijn, want dat is bij uitstek een politieke afweging hoeveel wij we waar aan kunnen toekennen, hoeveel het belang is van recreatie ten opzichte van het belang van ecologie en in de toekomst zullen wij hier nog andere debatten over gaan voeren om andere belangen af te wegen. Het is dus belangrijk dat de politiek daarbij betrokken blijft, daarom vinden wij de evaluatie over vijf jaar erg prettig en wij denken dat wij het hier nog vaak over moeten gaan hebben.

1150

1155

1160

1165

De **VOORZITTER**: Er zijn eigenlijk geen vragen gesteld aan de heer Engelbregt, dus u was heel duidelijk met uw burgerinitiatief maar ik geef u toch kort het woord voor een reactie.

- 1170 De heer **ENGELBREGT**: Voorzitter, ik heb een heleboel reacties, maar ik zal mij beperken tot de aller- allerbelangrijkste. In de motie van FvD staat onder andere flinke uitdunning van het Leeuwenkuilbos, maar u weet allemaal dat een bos dat als voorste in de rij staat, het meest te lijden heeft van zand, zee en wind en dat daar uitdunning helemaal niet nodig is. Sterker nog, als je nu het Leeuwenkuilbos inloopt, dan kun je aan alle kanten door het bos heen kijken. Het dunt
- 1175 zichzelf uit ter plaatse. Dan de PvdA. Het beheerplan zoals dat er ligt, is destijds tot stand gekomen zogenaamd democratisch met mogelijkheden voor de burgers om bezwaar te maken, maar dat ging om PAS-maatregelen en tegen PAS-maatregelen kun je helemaal geen bezwaar maken. De heer Van Dalen zei tijdens de expertmeeting op 16 januari bij uw vergadering, toen hij daar tijd kreeg om u te brieven, zo zei hij, de PAS-maatregelen heten nu - nu de PAS is
- 1180 overleden - natuurmaatregelen, maar ze zijn wel gebleven. De maatregelen waar geen bezwaar tegen mocht worden gemaakt door burgers, zijn gewoon blijven staan. Het tweede punt van de PvdA is dat Staatsbosbeheer een participatieplatform heeft om daarin met omwonenden te praten. Dat participatieplatform functioneert niet als een spreekbuis voor groepen bewoners, dat is voor individuen, daar mogen mensen alleen voor zichzelf praten en niet namens een
- 1185 achterban. Die eis heeft Staatsbosbeheer duidelijk van tevoren gesteld. Staatsbosbeheer heeft ook gezegd, over de boskap kun je met ons niet praten, want wij zijn alleen de uitvoerende instantie, daarvoor moet je bij de provincie zijn en daarom zijn wij nu hier, want bij het participatieplatform kan dat niet. Dat even naar aanleiding van de democratische gehalten die wij hier tegenkomen. De PvdA noemde vijf jaren als termijn om de effecten te meten en te volgen
- 1190 wat er gebeurt na de kap. Dat is een mooie periode, in het beheerplan staat ook zo'n soort periode, maar Staatsbosbeheer geeft aan dat het wel 15 jaar kan duren voordat de effecten van de boskap zichtbaar worden. PBN is nog wat minder optimistisch, die schrijft in het beheerplan dat het 80 tot 100 jaar kan duren voordat de gewenste natuur er is en dat wilt u na vijf jaar gaan evalueren. Ik voelde echt de noodzaak om dus iets te zeggen over hetgeen mevrouw Jellema naar
- 1195 voren bracht. De CU sprak over de expertmeeting waarin volgens hem het nut van de kap is aangetoond, maar ik heb een hele andere mening na de expertmeeting. Merkwaardig hoe je dezelfde berichten van dezelfde experts op een andere manier kunt horen. Ik heb de Stichting Duinbehoud, de partner van PBN en Dunea, het verhaal horen vertellen wat Staatsbosbeheer nu ook vertelt, dat heb ik mevrouw Baukelien Bos ook horen vertellen, maar ik heb alle andere
- 1200 mensen iets anders horen vertellen. De mensen van Staatsbosbeheer die alle drie gepensioneerd waren, horen vertellen dat het helemaal niet zo handig is om die bossen weg te halen. Merkwaardig dat je van dezelfde meeting zulke verschillende berichten kunt overhouden. Dan D66. Mevrouw Strens zegt, de duinen groeien dicht, ik weet niet waar dat op gebaseerd is, maar die groeien helemaal niet dicht. 50% van het duingebied is open terrein waar de wind, het zoute
- 1205 water en het zand vrij spel hebben. Er kan helemaal niets dichtgroeien, dat is een open terrein en dat zal het ook blijven. Er zijn wel bossen die dichter worden en daar moet af en toe in worden gedund. Dat is vorig jaar op grote schaal gebeurd, toen zijn er 17.000 bomen als dunning gekapt in Schoorl en daar hebben wij niet tegen geprotesteerd, want dat is noodzakelijk onderhoud. Dat kost geld en Staatsbosbeheer wil dat geld uitsparen door met subsidie grootschalig te gaan
- 1210 afgraven. Bossen die je weghaalt, hoef je niet meer te onderhouden, maar dat is geen goede manier van beheer van het terrein. Als u uw auto aan een kennis uitleent, dan geeft u die in beheer en dan wilt u die auto graag terugkrijgen zoals die was en niet omgevormd. U geeft nu

1215 een terrein in beheer aan Staatsbosbeheer en u laat toe dat zij het gaan omvormen. 50% van het gebied is open duin en zou 2% uitbreiding van het open duin werkelijk iets toevoegen? Gelooft u dat? Heeft u het idee dat dat werkelijk zou werken? Mevrouw Strens zegt dat er voldoende onderbouwing is gegeven voor fase 1 omdat er dan meer dynamiek komt. Meer dynamiek door 2% open duin? Door het open terrein dat er al is, een heel klein beetje te vergroten? Waarom is er nu geen dynamiek in die 50% open duin, waar de wind allang vrij spel in heeft, waarin de wind vanaf het zuiden en zuidwesten in kan waaien over een afstand van 3,5 km? Waar blijft dan die dynamiek? Die is er niet omdat de boel niet is onderhouden. De heer Bolkestein, er was een misverstand. U zei dat wij met 2% kap akkoord gaan, dat is een misverstand. 2% kap betekent wat Staatsbosbeheer maar 2% kap noemt, bossen kappen die groter zijn dan het Amstelpark, dan het Vondelpark. Dat betekent een gigantische ingreep in het duingebied, dat betekent Leeuwenkuilbos en Van Steijnbos weg, dat zijn grote bossen waar heel veel in leeft. Dat is niet wat wij beogen, wij willen best meewerken aan het kappen van een deel van het Van Steijnbos en dat is geen 2%, dat is echt minder dan 2%. Ik laat het hierbij.

1230 De **VOORZITTER**: U heeft een prima reactie gegeven op hetgeen u gehoord heeft van PS. Ik schors de vergadering. Er wordt nog even naar de moties gekeken om de verstrekkende en minder verstrekkende op volgorde te leggen, zodat u straks op logische wijze de moties in stemming kunt brengen. De vergadering is heropend. U hebt gemerkt dat de schorsing behoorlijk lang heeft geduurd en dat heeft alles te maken met het grote aantal moties maar het college heeft ook uitgebreid gesproken over hoe om te gaan met dit burgerinitiatief. Ik geef het woord aan mevrouw Rommel.

1235 Gedeputeerde **ROMMEL**: Voorzitter, laat ik vooropstellen dat hier het uitgangspunt is dat wij de N2000-doelstelling gaan halen, maar wij hebben vandaag ook een aantal zaken gehoord die wij graag willen bespreken met de heer Engelbregt en zijn achterban. Daarom vragen wij de heer Engelbregt om zijn burgerinitiatief aan te houden net zoals wij alle fracties verzoeken om alle moties en amendementen aan te houden, zodat wij nog een aantal zaken kunnen bespreken en dan hier terug kunnen komen.

1245 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Zou u dat kunnen onderbouwen want dan weet de heer Engelbregt ook waarom hij zijn initiatiefvoorstel zou moeten aanhouden. Ik zou dat liever willen horen, want uw aanbod klinkt namelijk heel interessant.

1250 Gedeputeerde **ROMMEL**: Het gaat er bijvoorbeeld om wat de heer Engelbregt en ook de andere partijen hebben gezegd over de participatie, daar zou ik graag nog wat onderzoek naar doen. In het begin heeft hij een voorstel gedaan over het zoeken of geven van ruimte binnen het gebied. Ik zeg nogmaals, voor ons staat N2000 voorop, maar wij willen even meekijken, zeker omdat dit voor mij anders was en dat bleek ook wel uit de moties, dat dat ingediend was, wil ik eerst met de heer Engelbregt en zijn achterban spreken over de mogelijkheden. Daarmee geef ik geen hoop want N2000 staat voorop, maar ik vind het toch wel goed en dat wil ik aanbieden, ook al gaan PS over het burgerinitiatief, om dat gesprek aan te gaan.

1255

De **VOORZITTER**: Gelet op het feit dat dit een vraag die natuurlijk ook voor de heer Engelbregt het nodige betekent, geef ik de heer Engelbregt de mogelijkheid om met zijn achterban na te denken, het spijt mij maar ik denk dat dat recht doet aan de vraag die is gesteld. Afhankelijk van het antwoord gaat de gedeputeerde verder met de beantwoording in eerste termijn. Ik schors de vergadering voor vijf minuten. De vergadering is heropend. Voordat ik het woord geef aan de heer Engelbregt voor een reactie op de vraag van mevrouw Rommel, wil ik hem even goed samenvatten zodat ook in deze vergadering bekend is hoe de vraag van mevrouw Rommel is gesteld en wat dat inhoudt. De vraag is om het voorstel nu aan te houden, zodat de gedeputeerde in overleg kan gaan met de heer Engelbregt en zijn achterban over een aantal zaken waarvan zij heeft aangegeven nader geïnformeerd te worden en dat betekent dat het voorstel terugkomt in PS. Het is daarmee dus niet van tafel. Het wordt alleen niet in stemming gebracht en dat zou ook betekenen dat de moties die zijn ingediend, dat wij die aanhouden tot het terugkomt op uw agenda, maar daar gaat u als PS zelf over.

De heer **ENGELBREGT**: Voorzitter, wij hebben even overlegd, wij hebben gekeken naar de moties die voorliggen en komen tot de conclusie dat de motie door 4 partijen wordt gesteund, minder biedt dan wat gedeputeerde Tekin ons al had toegezegd. Wij hebben ook gemerkt dat de moties vaak gaan over fase 2, deze misschien uitstellen of anders doen of niet doen. Er is nog helemaal geen plan voor fase 2 en ook nog geen besluitvormingsprocedure in voorbereiding. Dat komt pas bij u als PS aan bod waarschijnlijk na de verkiezingen, dus daarmee doet u aan ons toezeggingen die pas over jaren door uw opvolgers kunnen worden bekrachtigd, dus dat biedt weinig wisselgeld. Het voorstel van mevrouw Rommel is precies wat wij zoeken, overleg over wat er in de duinen gaat gebeuren, wat er het beste uit kan komen voor de duinen en de natuur en voor de mensen die eromheen wonen. De natuur staat als eerste prioriteit op onze lijst en daarover willen wij graag met mevrouw Rommel in gesprek gaan, dus dat nemen wij met twee handen aan en dat daarmee het burgerinitiatief een maand later ter stemming aan u kan worden voorgelegd, dat is een gegeven, daar hebben wij geen problemen mee.

De **VOORZITTER**: Ik wil een ordevoorstel doen, namelijk dat het burgerinitiatief wordt aangehouden en op een later moment komt het terug in PS. Wie wil daarover het woord?

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Wij accepteren het besluit van de indiener van het burgerinitiatief, maar ik wil wel vermeld hebben dat wij het teleurstellend vinden dat wij in deze situatie terecht zijn gekomen. Ik denk dat GS met goed overleg vooraf dit wellicht hadden kunnen voorkomen. Dat wil ik voor the record toch nog even gezegd hebben.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter, ik vind dit ook een hele bijzondere figuur. Er is zeer lang gesproken over de natuurbeheerplannen met heel veel organisaties en dat wij nu te elfder ure van GS het verzoek krijgen om het even van de agenda te halen omdat zij nog even willen praten, vind ik eerlijk gezegd een brevet van onvermogen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Ik sluit mij hier helemaal bij aan. Wij hebben vele malen over dit onderwerp gesproken, GS hebben veelvuldig tijd gehad om met het burgerinitiatief te

1300 overleggen en dat gebeurt nu te elfder ure en dat verdient zeker geen schoonheidsprijs. Wij hopen op een positief resultaat van het overleg van GS met het burgerinitiatief.

1305 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Het voelt misschien een beetje als een anticlimax ook voor de mensen die hier naartoe zijn gekomen, maar zoals de heer Engelbregt zegt, zijn achterban staat achter deze werkwijze en dan vinden wij het goed dat nu de beraadslagingen worden geschorst en op een later moment worden hervat. Dan gaan wij gewoon weer verder.

1310 De heer **DEEN** (PVV): Voorzitter. Wij steunen de woorden van de heer Dessing en de heer Heijnen maar begrijpen ook wat de heer Smaling zegt. Als de heer Engelbregt hiermee akkoord gaat, dan hopen wij op een goede afwikkeling.

1315 Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter, opnieuw een gesprek is altijd goed, daar kunnen wij niet tegen zijn. Het voelt wel wat aan de late kant. Wij willen er helder over zijn dat wat ons betreft de Natura2000-doelen die wij hier met elkaar hebben vastgesteld, niet ter discussie staan, dus dat wel het eerlijke verhaal wordt verteld en dat er niet te veel verwachtingen over en weer worden gewekt om nu weer opnieuw in gesprek te gaan.

1320 De heer **BOLKESTEIN** (VVD): Voorzitter. Wij zijn hier positief over, dat wij een intensief debat hebben gevoerd, toch ook moties ingediend, soms pas vanochtend en dat dat kennelijk effect kan hebben. Dat vinden wij alleen maar positief.

De heer **CARDOL** (GL): Voorzitter. Daar kan ik mij bij aansluiten. Het is een wat rommelige procedure, daar kunnen wij niet onderuit. Ik vind ook dat te prijzen is van het college, ik heb in mijn verhaal opgeroepen om de burgerparticipatie uitermate serieus te nemen. Dit is een eerste stap, dus prima, doen.

1325 De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming 1. Als u voor stemt, dan wordt het aangehouden, als u tegen bent, dan vindt u dat het vandaag behandeld moet worden. De stemming is geopend. Met 50 stemmen voor en 1 stem tegen van de CU is het ordevoorstel aangenomen dat het burgerinitiatief wordt aangehouden. Daarmee wordt het debat geschorst. Er is een aantal moties ingediend, formeel moet ik van u horen of die moties worden aangehouden, zodat het ook in de notulen formeel kan worden vastgelegd.

1330 De heer **DESSING** (FvD): Wij houden onze moties aan.

1335 De **VOORZITTER**: Dat geldt voor alle andere partijen? Ja.

1340 De heer **KLEIN** (CU): Ik twijfel een beetje, want mijn motie staat niet echt haaks op het burgerinitiatief. Het staat er min of meer los van. Tegelijkertijd snap ik dat het goed is om er een goede discussie over te kunnen hebben en als dat nu niet lukt, dan ben ik bereid dat door te schuiven naar de volgende keer.

1345 De **VOORZITTER**: Dan sluit ik het agendapunt af, het komt nog een keer terug in de Staten. Eerst zal het gesprek plaatsvinden van GS met het burgerinitiatief. Nu moet ik de vergadering opnieuw schorsen voor een paar minuten, omdat ik de aanwezigen voor het volgende agendapunt de gelegenheid zou geven om van de andere zaal hier naartoe te lopen om het debat te kunnen volgen. De vergadering is geschorst.

10. Statenvoordracht 02 Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën

1350 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Er heeft zich een aantal sprekers aangemeld.

1355 De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter, ik wil nogmaals duidelijk maken dat de VVD de transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen heel belangrijk vindt. Ik wil het nogmaals herhalen, voor ons is van belang dat dat gebeurt op een haalbare en betaalbare manier onder de voorwaarde van breed draagvlak. Er is nogal wat commotie ontstaan over dit stuk en dat is niet goed. Vooral de kaarten die bij het stuk zitten, hebben nogal wat onrust gezaaid en daardoor is de indruk gewekt dat de provincie hier misschien meer initiërend dan faciliterend in het proces bezig is, terwijl toch heel duidelijk is dat het RES-proces van onderop moet komen. Naar aanleiding van de commissievergadering hebben er een aantal wijzigingen plaatsgevonden in het
1360 stuk. De toonzetting is veranderd, daar zijn wij heel blij mee, het is realistischer geworden en er zijn een aantal disclaimers toegevoegd. Daarmee is de status van het stuk veel helderder geworden en daar zijn wij blij mee, maar dat vinden wij niet voldoende, want de kaarten bij het stuk blijven verwarring geven en dat zou de indruk kunnen wekken dat alles voorgekookt is en dat is geenszins het geval. Alleen met kaartmateriaal, u snapt dat mensen daar meteen naar
1365 kijken. Je kunt daar geen legenda's van hele pagina's bij doen met disclaimers en dingen, dus wij moeten ervoor zorgen dat wij de duidelijkheid aan de inwoners geven. Wij hebben er geen moeite mee om de reeds vastgestelde en lopende beleidstrajecten te duiden en enkele principes van goede ruimtelijke ordening mee te geven aan het proces. De kaarten schieten echter door en zijn wat ons betreft prematuur. Ik dien een amendement in om de kaarten niet vast te stellen.

1370

Amendement 01/03022020

Over bijlage 1

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

1375

Inleiding en toelichting:

*Aangezien het besluitvormingstraject rondom de Omgevingsverordening nog gaande is en om duidelijkheid te geven over de status van de kaarten in bijlage 1, wordt voorgesteld om de kaarten uit bijlage 1 te halen. In de wetenschap dat het lopende bottom-up proces van de
1380 Regionale Energie Strategieën (RES) leidend is omtrent mogelijk nieuwe locaties voor zonne- en windenergie, kunnen de kaarten in de bijlage met een indicatief en informatief karakter wel als zodanig worden meegenomen tijdens het proces van de Regionale Energie Strategieën. De besluitvorming over de mogelijkheden voor zonne- en windenergie binnen de bijzondere provinciale landschappen vindt plaats in het traject van de Omgevingsverordening. Deze zal naar*

1385 *verwachting medio februari 2020 ter inspraak gaan en eind juni 2020 aan PS worden aangeboden ter vaststelling. De eventuele ruimte voor wind op land buiten deze beschermingsregimes Noord-Holland-Noord komt tot stand bij de vaststelling van de RES, waarin duidelijk wordt op welke plaatsen draagvlak is voor plaatsing van windmolens. Op basis van het bovenstaande, stelt ondergetekende het volgende amendement voor:*

1390

PS besluiten het bovengenoemde ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:

1. De kaarten in bijlage 1 op pagina 24 en 25 worden verwijderd.

2. Pagina 8 wordt als volgt gewijzigd: "Momenteel wordt gewerkt aan de provinciale Omgevingsverordening. In de Omgevingsverordening wordt een aantal van de bestaande

1395

beschermingsregimes samengevoegd in een nieuw beschermingsregime, het 'Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)'. Doel is hierin meer ruimte te bieden voor ontwikkelingen die de kernkwaliteiten van het BPL niet aantasten. In de wetenschap dat er een grote opgave op ons

afkomt vanuit de RES, is vooruitlopend op het BPL en de Omgevingsverordening in overleg met de verschillende disciplines ambtelijk verkend waar binnen deze beschermingsgebieden extra ruimte zou kunnen worden geboden aan wind op land en zon en onder welke voorwaarden. De inzichten

1400

zullen worden meegenomen in het traject van de Omgevingsverordening en in het RES-proces. Een beschrijving hiervan is terug te vinden in bijlage 1. Daarnaast wordt voorgesteld in de Omgevingsverordening een aantal gebieden als BPL op nemen, die nu nog niet vallen onder een

1405

beschermingsregime, maar wel bijzondere landschappelijke kwaliteiten hebben. Voor deze gebieden gaat gelden dat er ruimte is voor zon- en wind-ontwikkelingen "onder voorwaarden".

Pagina 20 wordt als volgt gewijzigd:

"In de wetenschap dat er een grote energie-opgave op ons afkomt vanuit de RES, is ambtelijk verkend waar binnen de provinciale beschermingsgebieden extra ruimte zou kunnen worden

1410

geboden aan windturbines en zonneparken en onder welke voorwaarden. De hierna volgende verkenning laat zien waar zonneparken en windturbines: a) samen gaan met de beleidsdoelen van het regime (groen gebied), b) onder voorwaarden samen gaan met de beleidsdoelen van het regime (oranje) of c) niet samen gaan met de beleidsdoelen van het regime (rood). De verkenning dient als indicatie waar wellicht mogelijkheden zijn voor nieuwe wind- en zonlocaties. Per

1415

beschermingsregime is een toelichting gegeven op de "score" voor wind- en zonne-energie. In veel gevallen laat de verkenning ruimte zien, terwijl deze er onder de huidige regelgeving nog niet is. In die gevallen dient een wijziging van de regels plaats te vinden om de ontwikkeling mogelijk te maken. De verkenning is voor deze gevallen nadrukkelijk onder

1420

voorbehoud van de besluitvorming over de Omgevingsverordening (zie hierna). Dit is vermeld bij de betreffende beschermingsregimes. De verkenning heeft dus geen status. De inzichten worden wel meegenomen in het traject van de Omgevingsverordening.

Let op, de verkenning geeft de mogelijke ruimte voor zon- en windontwikkelingen vanuit de provinciale beschermingsregimes. Of deze ruimte ook wordt ingevuld is afhankelijk van het RES

1425

proces! Daarin zal duidelijk worden op welke plaatsen draagvlak is voor de plaatsing van windmolens. Tot die tijd gelden voor wind op land de afspraken die zijn gemaakt in het coalitieakkoord 2019-2023. Voor Noord-Holland-Noord geldt een restrictief 'nee, tenzij'-beleid,

1430 *het moment van vaststelling van de RES. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bieden wij, vooruitlopend op de RES, ruimte voor de plaatsing van windmolens op basis van het principe 'ja, mits'.*

Pagina 21 als gewijzigd:

1435 *"Daarnaast wordt voorgesteld in de Omgevingsverordening een aantal gebieden als BPL op nemen, die nu nog niet vallen onder een beschermingsregime, maar wel bijzondere landschappelijke kwaliteiten hebben. Voor deze gebieden gaat onder voorbehoud van besluitvorming, gelden dat er ruimte is voor zon- en wind-ontwikkelingen "onder voorwaarden".*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie VVD

1440

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter, een punt wat ik in de commissie ook al naar voren heb gebracht is de motie die wij hebben ingediend aan het begin van het traject bij de startnotitie.

1445 Die ging over het parallel aan dit proces naar voren brengen van alternatieve duurzame energievormen. De opwekking van duurzame energie – dan hebben wij het over zonneparken en windmolens – vraagt 200 keer meer ruimte dan fossiele energie. Dat zou betekenen als wij zo doorgaan, dat wij in 2050 een kwart van ons land moeten opofferen voor zonneparken en windmolenparken. Deze ontwikkelingen zullen als gevolg hebben dat mensen zich niet meer in

1450 het landschap herkennen wat toch ook een deel van hun identiteit is. Wij zien wind en zon op land als een noodzakelijk kwaad, als een tijdelijke overbrugging. Wij willen snel naar andere alternatieven die minder negatieve impact hebben. Vandaar dat ik nog eens wijs op de motie die breed is aangenomen, om te kijken naar het ontwikkelen van die alternatieve energievormen en die nadrukkelijk onder de aandacht te brengen. Ik ben bij heel veel bijeenkomsten in het RES-

1455 proces geweest en ik zie daar nog weinig van, dus ik wil de gedeputeerde nadrukkelijk vragen om ook te zorgen dat in de regio's wat in de motie staat tot uiting komt en ik wil hem ook vragen om ons regelmatig op de hoogte te brengen van zijn vorderingen hierin, want ons streven is om na de RES 1.0 – daarna wordt er iedere twee jaar geactualiseerd – zo snel mogelijk wind en zon op land steeds meer te vervangen door nieuwe schone energiesoorten die het landschap minder aantasten.

1460

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Voor mij is dit een uniek moment. Ik heb de afgelopen vijf jaar nog niet meegemaakt dat het college een memo tussen de bespreking in de commissie en de PS-vergadering aanpast. Ik vind het bijzonder om mee te maken. GS laten zien dat zij de

1465 opmerkingen van PS zeer serieus nemen, en gezien de verwerkingen, ook goed kunnen luisteren. Er is hard gewerkt, maar het vraagt ook weer om nieuw debat. Het perspectief dat voorligt, roept bij onze partners en bij PS vragen op. Daarmee is voor een deel het doel van GS met dit stuk al bereikt. Wij willen het gesprek aangaan als partner in onze provincie en daarvoor is het goed dat wij met dit memo kunnen verhelderen hoe wij daar aan tafel zitten. Het gesprek vooraf voeren,

1470 ook al is niet iedereen het ermee eens. Dat waarderen wij. Wij herkennen hierin het

coalitieakkoord. Er wordt bijvoorbeeld beschreven dat de in onze ogen beperkende Wind op land regels worden aangepast. Er komt een nieuw wind op landbeleid, het beleid voor zonneweiden wordt voortgezet. Ook staan er overal nuances in het perspectief, waarvan u weet dat wij ons daar erg bij thuis voelen. Het is maatwerk in de RES'en, kijk bijvoorbeeld naar bijlage 1. In

1475 sommige bufferzones kunnen wij ons voorstellen dat er ontwikkelingen mogelijk zijn en in andere weer niet. Dit is echt maatwerk vanuit de regio. Met dit perspectief probeert de provincie aan te geven waar mogelijk in afwijking op bestaand beleid, de ruimte zit, maar wij geven ook onze grenzen aan, zoals in onze natuurgebieden, de NNN. Wij moeten wel open blijven staan voor waar de regio uiteindelijk mee komt en daarbij ook richting geven en perspectief bieden op

1480 wat er mogelijk is. Voor ons staan er een aantal heldere en leidende ontwerpprincipes in dit perspectief waar wij straks de concept RES aan kunnen toetsen. Ook de eerder besproken startnotities bieden daar natuurlijk een belangrijke basis voor. Uiteraard kijken wij naar een goede ruimtelijke ordening, de bescherming en versterking van ons landschap en het behalen van ons doel, maar ook naar het draagvlak. Het streven van dit college is prima, het is enorm

1485 belangrijk dat wij onze inwoners kunnen meenemen in het proces. Soms twijfelen wij wel of dat wel lukt en of hier voldoende oog voor is. De gemeenten zijn aan zet om het participatieproces te organiseren, de provincie ondersteunt waar gewenst zoals ook in het perspectief is te lezen. Wij realiseren ons dat niet iedereen even enthousiast is over de energietransitie, maar wij moeten onze partners in de RES'en serieus nemen. Dus als er een concept-RES ligt die door de raden

1490 wordt ondersteund, is er draagvlak en ja, dan zullen er nog mensen zijn die zich onvoldoende gehoord voelen. Het is aan de politiek om ook die stemmen te vertegenwoordigen. Wij moeten niet vergeten dat het een gezamenlijk proces is van de regio en dat wij samen een verantwoordelijkheid hebben om de input op te halen. Ook in de communicatie hebben wij een verantwoordelijkheid en dus mag er na vandaag zeker geen onduidelijkheid meer zijn over de

1495 inhoud en het doel van het perspectief. Ik wil GS vragen echt te zorgen voor duidelijke communicatie hierover, het kan hier wel duidelijk zijn, maar dat moet overal zo beleefd worden.

Mevrouw **GIELEN** (GL): Voorzitter. Buurtcorporatie Meer Energie maakt zich in de Amsterdamse Watergraafsmeer hard voor de aanleg van een warmtenet. Een mooi initiatief wat met haar leden,

1500 dus de buurt, een ondernemingsplan uitwerkt waar de gemeente intussen ook enthousiast over is geworden. De benodigde infrastructuur gaat worden aangelegd. Van dit soort schoolvoorbeelden van pionieren en initiatieven die vol gaan voor duurzaamheid, ambitieus durven te zijn en brede participatie hebben, word ik heel blij. De energietransitie leeft en dat is maar goed ook, want de tijd van stilzitten is voorbij. Wat ons betreft kunnen wij geen dag te laat beginnen met harder

1505 trekken aan de energietransitie. Wij weten dat ook deze week weer in het nieuws was dat wij niet een koploper zijn zoals sommige partijen ons willen doen geloven, maar nog altijd het slechtste jongetje van de klas. Wij weten dat wat wij nu met elkaar hebben afgesproken, niet genoeg is om onze eigen doelen te behalen. Er gebeuren ook mooie dingen zoals de extra 20.000 laadpalen die beschikbaar komen in drie provincies, de inzet op zon op daken van bedrijven of het

1510 Servicepunt Duurzame Energie. Om onze doelen te halen is dat meer dan nodig, maar moeten wij door blijven pakken. Sommige dingen kunnen wij snel doen, zoals het invullen van no regret opties van zon op dak, nuts en rest en laten wij daarin dan ook vooruitlopen, want de energietransitie kunnen wij niet alleen, dat moeten wij samen doen. Dat de energietransitie

1515 eerlijk moet zijn, is dus een randvoorwaarde. De wens uit het Klimaatakkoord om burgers voor de helft te laten profiteren of om te investeren in buurtprojecten van wind of zon, is er een die wij delen. Hoe komt dit terug in het Noord-Hollands perspectief? De vele bewonersinitiatieven in Noord-Holland moeten wij ook van harte ondersteunen. Afgelopen week was ik bij een presentatie van de participatiecoalitie op het congres Aardgasvrije wijken en daar bleek ook weer hoe groot de kracht is van organisaties, zoals Buurkracht en Energie Samen. De kracht die zij
1520 hebben in het creëren en versterken van draagvlak is groot en tegelijkertijd voorzien zij ook in een sociale functie. Ziet de gedeputeerde kansen om dit soort bewonersinitiatieven extra te ondersteunen? Kan de gedeputeerde ophalen welke ondersteuning zij op dit moment missen en kunnen GS zich daarbij specifiek richten op financiële en maatschappelijke participatie? Het lijkt mij goed om daarvoor te kijken naar goede voorbeelden uit andere provincies en informatie op te
1525 halen bij de participatiecoalitie, die immers veel kennis in huis heeft. Ik hoor graag van GS of zij dat met ons eens zijn. De energietransitie moet eerlijk en hij moet nu. Ik kan mij goed vinden in het amendement van de VVD om duidelijkheid te bieden over waar het Noord-Hollands perspectief nu voor staat. Dank aan GS voor het verhelderen van het stuk.

1530 Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Wij hebben op dit moment een fonds ter beschikking voor corporaties voor lokale groeperingen die daar gebruik van willen maken. Wij hebben daar contact over gehad. Op welke wijze verschilt het voorstel dat u nu heeft van wat wij al hebben?

1535 Mevrouw **GIELEN** (GL): Ik stel een aantal vragen aan de gedeputeerde omdat het goed is, een van de leidende principes in de RES is om de financiële participatie specifiek te vergroten en het is belangrijk om bij de initiatieven zelf op te halen waar zij iets aan missen. Ik ben heel blij met het fonds dat u net noemt. Mijn vraag aan GS is hoe wij dat kunnen vergroten.

1540 Mevrouw **KLAASSEN** (D66): In hoeverre zouden de gemeenten dit kunnen oppakken, want het is nogal lokaal. Het komt van onderaf en hebben wij daar een toegevoegde waarde in?

1545 Mevrouw **GIELEN** (GL): Wij hebben daar een toegevoegde waarde in omdat wij als provincie ook kunnen bijdragen aan de bewonersinitiatieven en er samen de schouders onder kunnen zetten. Wij moeten in de RES'en met ambitieuze plannen komen en deze processen alle ruimte geven die zij nodig hebben. Bewoners moeten wij meenemen en hun initiatieven ondersteunen. Zo creëren wij draagvlak maar kunnen wij ook vaart maken. In een Noord-Holland onder water is het immers lastig leven.

1550 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Wij denken niet dat wij op de goede weg zijn met dit document, maar ik wil de gedeputeerde wel complimenteren met dat het stuk iets leesbaarder is dan de vorige versie, maar ik heb er gisteren weer eens helemaal doorheen gelezen en je hebt dan allemaal mensen in beeld in de provincie voor wie het niet dagelijkse kost is, dan is van het meeste toch eigenlijk heel weinig te begrijpen. Ik lees bijvoorbeeld de zin 'gaat naar een optimale energiemix - veel mensen hebben al geen idee wat dat is - 'energieontwikkelingen zijn passend
1555 bij de waarden en karakteristieken en het draagvermogen van het landschap. Economische kansen zijn richtinggevend.' Dit is gewoon omfloerste turbotaal waar niemand iets van begrijpt.

1560 Dan denk ik, snappen wij het nou nog steeds niet? Als wij als volksvertegenwoordiging akkoord gaan met een document dat merendeels in deze bewoordingen is opgesteld, dan zijn wij geen knip voor onze neus waard. Ik blijf dat zeggen en ik neem niet aan dat de gedeputeerde het rapport zelf geschreven heeft, maar als er niet op de een of andere manier actie op wordt genomen dat het verandert, dan maken wij onszelf overbodig. Dat is een grote zorg van mij bij dit document. Er staan heel veel dingen in die best te realiseren zijn zoals bij zon. Er liggen heel veel daken waar nog geen panelen op liggen. Zon op land is ook innovatie mogelijk, dat is niet het grote zorgpunt, maar wind op land is een groot zorgpunt. Wij hebben dat in alle provincies 1565 gezien bij het eerste rondje wind op land. Het college is met een taakstelling door het Rijk op pad gestuurd en in veel provincies heeft dat problemen opgeleverd en wij dreigen nu een beetje dezelfde kant opgestuurd te worden, omdat wind op land mensen heel erg fysiek belemmert in de beleving van de omgeving, de waarde van hun huis kan aantasten en het een gevoel van verlies aan identiteit oplevert. Daarom moeten wij heel voorzichtig zijn met wind op land en het 1570 laten sneuvelen van het eerder zorgvuldig vastgestelde 600 m afstandscriterium, dat moeten wij niet gaan steunen hier. Ik weet niet precies wat er allemaal in het amendement van de VVD staat, maar wij willen graag samen met het CDA een amendement indienen, dat een stukje tekst op pagina 10 vervangt.

1575 **Amendement 02/03022020**
600 meter

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

1580 *Constaterende dat:*

- *Het Ontwerp Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën aankondigt 'het beleidskader wind op land naar aanleiding van de RES'en te wijzigen';*
- *Daarbij wordt gehint naar het loslaten van de afstandsbepaling van 600 meter tot gevoelige bestemmingen;*
- 1585 - *Deze bepaling het gevolg is van een eerder als 'zorgvuldig onderbouwd uitgangspunt' beschreven en juridisch ondersteund ruimtelijk kader voor Wind op Land ten behoeve van een leefbare woonomgeving is vastgesteld.*

Wijzigen de tekst van de Statenvoordracht als volgt:

1590 *Op pagina 10 van het Perspectief, tweede alinea van het kader geldende beleidskader Wind op Land, de tekst: 'We doen perspectief geen uitspraken over een afstandseis van windturbines tot gevoelige bestemmingen, omdat dit een beperkende werking kan hebben voor het RES-proces. De uitkomsten van het RES-proces zullen op dit punt meegenomen worden in het daarna op te stellen wind op land beleid.'*

1595

Te schrappen en te vervangen door:

De afstandsbepaling van 600 meter blijft onverkort gehandhaafd. Hier wordt hooguit van afgeweken als het gaat om collectief geëxploiteerde kleine dorpsmolens en slechts nadat hier een helder, kwantitatief en participatief kader voor is vastgesteld

1600

en gaan over tot de orde van de dag.
Fractie SP, CDA

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

1605

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Wat ik zo lastig vind aan uw voorstel, ik begrijp heel goed dat de 600 m een discussiepunt is, maar in het stuk staat heel duidelijk om daar nu juist geen uitspraken over te doen, maar dat in het wind op landbeleid met de Omgevingsverordening doen. Waarom wilt u dat nu naar voren trekken, terwijl wij daar een goed gesprek over moeten hebben met elkaar en dat het ook vanuit de regio moet komen. Er moet ruimte geboden worden aan de regio om te komen tot een ...

1610

De heer **SMALING** (SP): De manier waarop het nu in het stuk verwoord staat, gaat al de richting op van die 600 m is niet heilig, zo staat het er ook echt. Er wordt een aantal voorbeelden genoemd waaronder de 600 m en daarna wordt gezegd, wij gaan het beleidskader wind op land veranderen, ja, dan is niet zo moeilijk te begrijpen welke kant dat mogelijkerwijze op gaat. Dat wil ik voorkomen en ik hoop, u ook.

1615

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): U zegt terecht, mogelijkerwijs, dat is nou juist het doel van dit perspectief om ruimte te geven aan de regio en om daar te kijken wat er kan. Wat wij dan nu weer doen is vanuit onze ivoren toren zo'n kader neer te zetten dat er misschien weer geen ruimte is.

1620

De heer **SMALING** (SP): Dat is geen ivoren toren. In de vorige periode is na grondig juridisch onderzoek een afstandscriterium van 600 m vastgesteld. Als wij dat nu gaan loslaten, dan vat ik dat op als onbehoorlijk bestuur in de richting van de inwoners die erop rekenen dat deze afstand gehandhaafd blijft.

1625

De **VOORZITTER**: Ik wil nu echt de bezoekers verzoeken om op te houden met applaudiseren, dat is hier niet gebruikelijk. Iedereen mag hier zeggen wat hij wil en als u bij iedere zin gaat applaudiseren, verstoort dat de vergaderorde. Anders moet ik u verzoeken de zaal te verlaten. Dus ik wil u nogmaals verzoeken in alle rust dit debat te aanschouwen.

1630

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Betekent dat dan ook dat u zich in ieder geval keert tegen de initiatieven zoals bijvoorbeeld van NSDM Energy?

1635

De heer **SMALING** (SP): Ik kan er vrij duidelijk over zijn en ik heb het 40 puntenplan van Urgenda er nog eens op nageslagen, er zijn heel veel manieren om bij te dragen aan de doelstellingen van CO₂-reductie. Daar staat wind op land niet eens tussen. Ik zou zeggen, laten wij die punten afpellen en dan zullen er veel bij zijn waarvan veel partijen hier brood in zien, maar laten wij dat punt van wind op land en de dreiging van het loslaten van het afstandscriterium nu besluiten dat wij dat niet gaan doen.

1640

1645 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Het korte antwoord op mijn vraag, als ik uw stelling volg, is volgens mij gewoon ja.

1650 De heer **SMALING** (SP): Ik laat mij hier geen woorden in de mond leggen, het enige wat ik wil zeggen is dat het afstandscriterium overeind blijft. Dat lijkt mij duidelijk, dat hoeft verder niet met bijzinnen te worden toegelicht. Verder komt uit dit stuk ook enigszins uit de lucht vallen het plaatsen van solitaire XL windmolens zoals deze genoemd worden. Wij kennen allemaal dat enorme ding bij Medemblik. Overal waar je in Medemblik staat, op de prachtigste plaatsen zie je dat ding overal tussen de daken door. Het is een joekel van een molen en ik geloof dat de man die ABN te gronde heeft gericht, daarop ook nog subsidie ontvangt. Het lijkt mij absoluut niet wenselijk dat er meer van dat soort megamolens solitair in het landschap komen te staan, want
1655 een zo'n hele grote molen is erg opdringerig en ze dan nog in Zandvoort, Muiden en Petten neerzetten, dan wordt het voor het Noord-Hollandse karakteristieke duinlandschap – er is in de wereld bijna geen kustlijn die zo strak en uniform is als onze kustlijn – helemaal veranderd door daar solitaire molens neer te zetten. Daarom een motie.

1660 **Motie 12/03022020**
Solitaire XL windmolens

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

1665 *Constateerende dat:*

- *Het Ontwerp Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën plannen meldt om solitaire windturbines te plaatsen;*
 - *Gemeld wordt dat ze gezien hun visuele impact alleen kunnen worden geplaatst 'op markante plekken die gezien mogen worden', dat het vervolgens wel om een serie kust-duinlocaties gaat waar de visuele impact enorm groot zal zijn;*
 - *Een grote solitaire windturbine zoals de Ambtenaar bij Medemblik van zeer grote afstand zichtbaar en zeer dwingend aanwezig is.*
- 1670

Besluiten het college van GS te verzoeken

1675 *af te zien van het plaatsen van solitaire XL windturbines*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

1680 Ten slotte is er in het document sprake van een zogenaamde ambtelijke kleurenkaart. Ik had nog nooit van dat begrip gehoord, ik weet niet anderen misschien wel. Het lijkt mij ook niet dat wij dat moeten doen. Een ambtelijke kleurenkaart – wat het ook moge zijn – hoort niet in een stuk waarover een politiek besluit wordt genomen, maar misschien wordt dat al gedekt door het amendement van de VVD. Ik dien hem wel in en ik zie wel of dat via het amendement geregeld
1685 kan worden. Dan kan ik hem eventueel nog intrekken.

Motie 13/03202020

Ambtelijke kleurenkaart

1690 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020*

Constateerende dat:

- *Het ontwerp Noord-Hollands perspectief op de RES'en gebruik maakt van een 'ambtelijke kleurenkaart;*
- 1695 - *Dit begrip weliswaar in aanmerking komt voor 'uitdrukking van het jaar 2020' maar niet thuishoort in een document waarop politieke besluitvorming wordt gebaseerd.*

Besluiten het college van GS te verzoeken:

1700 *De ambtelijke kleurenkaart en alle hierop betrekking hebbende tekst uit het ontwerp te verwijderen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

1705 De **VOORZITTER**: De moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **SMALING** (SP): Ik kan alleen nog maar de wens uitspreken dat in het vervolg van dit traject 100% wordt ingezet op werkelijke participatie, dat er gezocht wordt naar partijen die dat aanbieden. Ik ken er een paar voor wie dat niet het informeren van mensen is, maar het
1710 betrekken van mensen op een uitvoerige manier door alle lagen van de bevolking, alle leeftijden, stedelingen, dorpelingen om gezamenlijk aan een energietransitie te werken, want daar zijn wij helemaal niet op tegen maar de manier waarop het hier grotendeels op papier staat, daar kunnen wij absoluut niet in meegaan.

1715 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter. Wat jammer dat net nu het om de inwoners gaat, er commotie is ontstaan. Het hele proces van de energietransitie is juist gericht op draagvlak onder de Noord-Hollanders. De bijeenkomsten in de regio's zijn heel belangrijk. Deze worden ook goed bezocht, ik ben zelf bij een aantal geweest, ook mijn fractiegenoten, en uit die regio's komen de voorstellen voor de locaties waar wij duurzame energie kunnen opwekken en ik hoop, mijnheer
1720 Smaling, in klare taal. Ik begrijp de gevoelens van onrust die het perspectief oproept vanuit het verleden, maar GS hebben duidelijk gezegd dat het perspectief niet meer is dan een vertrekpunt voor het gesprek met de regio's. Het vormt ook niet hét toetsingskader voor PS. Hoe kan dat ook? Waar het gaat over stukken waar wij nog op zitten te wachten zoals het kader wind op land, of waar wij het nog niet over hebben gehad, de Omgevingsverordening. Het is ook voor PS een
1725 verkenning. Graag hoor ik hiervan een bevestiging van de gedeputeerde in deze vergadering. Eerst komen de regio's met een voorstel voor zoeklocaties voor de opwekking van wind en zonne-energie. Als voor een regio een windmolen binnen 600 m onacceptabel is, dan komen ze ook niet met een bod waar zo'n molen wel onderdeel van zou uitmaken. Als een regio wel met

- 1730 zo'n bod komt, dan moet de provincie dat niet op voorhand onmogelijk willen maken. Datzelfde geldt voor het nog niet vastgestelde bijzondere provinciale landschap, daar hebben wij in de provincie nog niet over gediscussieerd. Moties en amendementen daarover komen aan bod als de RES'en op tafel liggen, als de Noord-Hollanders zich uitgesproken hebben en wij daarover in gesprek gaan. Dat is hoe het zou moeten gaan. Met de toezegging en de geruststelling aan de Noord-Hollanders van de gedeputeerde dat dit stuk geen dictaat is aan de regio's of aan PS,
- 1735 kunnen wij het geamendeerde stuk dan ook vaststellen. Wel vraag ik aan de VVD te verduidelijken wat bedoeld wordt met dat de kaarten eruit gaan. Wat ons betreft gaan ze nu genuanceerd worden en komen ze terug bij de Omgevingsverordening. Er ligt een stevige opgave voor de opwekking van duurzame energie met wind en zon. Die 35 TerraWatt uur uit zon en wind op land is geen gegeven en moet ook gehaald worden. Het kan dan ook niet zo zijn dat regio's
- 1740 dan wel de provincie over de schouder kijken en zeggen dat een ander dit maar moet oplossen. Als wij samen niet tot een voldoende omvangrijk bod komen, hebben wij straks niet meer de regie in handen, maar krijgen wij een aanwijzing van het Rijk waar wij niets meer over te zeggen hebben. Zo ver willen wij het niet laten komen. Houd de regie in de regio. Dat kan betekenen dat je soms moeilijke keuzes moet maken. Er zullen dingen zijn die wij liever niet doen, maar niets
- 1745 doen is geen optie. Laten wij dit samen oppakken. Essentieel bij elke keuze is dat het uiteraard haalbaar en betaalbaar moet zijn en dan wel voor iedereen en dat vooral ook dat de lokale bevolking er voordeel van moet hebben. Dat is het uitgangspunt van de RES maar ook van de PvdA. Niet alleen de lasten, maar ook de lusten, ook voor de kleine beurs. Dit moet in alle gesprekken centraal staan.
- 1750
- Mevrouw **VAN SOEST** (50plus/PvdO): Voorzitter, wij kunnen niet instemmen met deze voordracht zoals die er ligt, misschien zouden wij alsnog om kunnen gaan als de amendementen van de VVD worden aangenomen, maar dat moeten wij eerst nog bekijken. Het perspectief is te beperkt. Links en rechts zien wij ontwikkelingen die bijvoorbeeld het bouwen van grote aantallen
- 1755 windturbines overbodig gaan maken. Binnenkort vindt er weer een bijeenkomst plaats over thorium, kernenergie, aardwarmte, waterstof, enzovoorts. Om ons nu al vast te leggen op wellicht binnenkort achterhaalde technieken is niet verstandig. Voor alle duidelijkheid, de bouw van grote aantallen windturbines in de provincie stuit op grote bezwaren. Het ook nog aanpassen van regelgeving over de afstand tussen de turbines en de bebouwing in de omgeving is wat ons
- 1760 betreft onbespreekbaar. De huidige regelgeving voorziet in 600 m tussenruimte en die afstand moet minimaal blijven bestaan.
- Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Voorzitter. Het proces om te komen tot 35 TerraWatt, het RES-proces is kwetsbaar en zorgwekkend te noemen, getuige de vele reacties en ook inwoners die vandaag
- 1765 de moeite hebben genomen om hierheen te komen. Het is aan de regio's en de gemeenten om te komen tot een bod. Tijdens de vele lokale verrijkingssessies waar in veel gevallen het gehalte van vooral klimaatdepten en ondernemers die geld willen verdienen aan de energie, lekker hoog te noemen is, worden de lokale biedingen met bouwstenen en scenario's voorbereid. Wij vrezen dat het op te sturen document voor veel inwoners als een donderslag bij heldere hemel zou voelen.
- 1770 Aan de intenties ligt het echt niet, maar de praktijk is altijd weerbarstiger. Wij willen de gedeputeerde complimenteren met de aanpassingen in het perspectief naar aanleiding van de

commissievergadering, maar wij zijn ook enorm in verwarring door dit stuk. Uit het verslag van de commissie van 13 januari komen de volgende citaten: “Gedeputeerde Stigter antwoordt dat het stuk statusloos is, maar wel helderheid verschaft over hoe de provincie er nu tegenaan kijkt. Het perspectief is geen kader – mevrouw De Vries gaf het net ook al aan. – Het is een vertrekpunt voor een gesprek, het is geen harde regelgeving, het is een kader voor de Staten, maar geen leidend kader. De uitkomst kan anders zijn, het is geen verordening.” Ik begrijp het niet meer. Kan de gedeputeerde aangeven waar wij als PS nu mee instemmen? Als u zegt, het is de leidraad waarmee u mij op pad stuurt en als ik met een hele andere uitkomst thuiskom, dan heb ik mijn huiswerk niet voldaan, dan concludeer ik ook dat er uitkomsten uit kunnen komen, die niet aan het perspectief voldoen en waarmee de gedeputeerde aangeeft dat de uitkomsten van de RES niet aan de provinciale regels hoeven te voldoen, dan betekent dat dat in het RES-proces het provinciale beleid voor windmolens en zonnepanelen niet meer geldend is, maar dat de regio’s zelf aan zet zijn en hun eigen regels mogen bepalen. Wij waarderen het dat de gedeputeerde heeft opgeschreven hoe hij in de discussie staat en dit met ons bespreekt, maar dat de vaststelling in PS niets zegt over aan welke regels de regio’s moeten voldoen. Daarom een amendement.

De heer **KLEIN** (CU): Ik ben een beetje verbaasd over deze move van het CDA, want wat zegt u daarmee? Zegt u daarmee, ik durf niet te gaan staan achter wat wij nu voorstellen, want misschien zijn er wel wethouders in onze provincie die het er niet mee eens zijn?

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Nee, wij stellen als PS de kaders en verordeningen vast en dit is een vertrekpunt en onderhandelingsresultaat voor de gedeputeerde. Daarom vind ik het meer passend om dit ter kennisgeving aan te nemen dan het te besluiten.

De heer **KLEIN** (CU): Het gaat over het feit dat het geen hard kader is, maar een richtinggevende uitspraak en daarmee vindt u dat het niet aan PS is om richtinggevende uitspraken te doen.

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Het is geen richtinggevende uitspraak want er worden ook heel veel dingen helemaal vrijgelaten. Er worden opties aangegeven. Wij komen zo meteen aan de afstandseis voor wind op land. Daar werd eerst wel iets over gezegd en nu weer niet. Het biedt zoveel ruimte dat het niet eens richting geeft, maar meer een gedachtenspinstje. Daarom stellen wij voor dit ter kennisgeving aan te nemen, dit willen wij niet vaststellen.

De heer **KLEIN** (CU): Maar dan zou ik verwachten dat u met veel gedetailleerdere amendementen en moties komt om er juist wel een richtinggevende uitspraak van te maken. Ik heb nu het idee dat u het kind met het badwater weggooit. U bent het er misschien niet helemaal mee eens en nu zegt u, nu branden wij onze handen er helemaal niet meer aan.

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): De gedeputeerde heeft aangegeven dat een heel aantal stukken nog terug gaat komen voor echte besluitvorming. Daarom zien wij deze tussenstap als een mooie tussenfase en nemen wij het ter kennisgeving aan. De echte besluitvorming komt bij de Omgevingsverordening, de nieuwe wind op land regeling en dat soort dingen.

1815

De heer **KLEIN** (CU): En daar wilt u blijkbaar uw handen vrij hebben.

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Wij hebben al een aantal amendementen ingediend, maar de echte besluitvorming komt later. Ik dien het amendement in.

1820

Amendement 3/03022020

Geen kader geen besluit

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

1825

Constateerend dat:

- *Er waardering is voor de manier waarop het college haar standpunten en onderhandelingspositie met ons bespreekt en deelt;*
- *De gedeputeerde zelf in de bespreking in de commissie heeft benadrukt dat het Perspectief geen kader, geen verordening en geen harde regelgeving is.*

1830

Overwegende dat:

- *PS in beginsel een kaderstellende rol hebben;*
- *Het Perspectief geen kaderstellend document is.*

1835

Zijn van mening dat:

PS dit stuk niet ter besluitvorming maar ter kennisgeving moeten aannemen.

Wijzigen de tekst van het ontwerpbesluit op pagina 5 als volgt:

1840

1. Het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën vast te stellen.

Te vervangen door:

- 1. Het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën ter kennisgeving aan te nemen*

1845

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CDA

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen .

1850

Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Wij zien met dit stuk een ongelijkheid met een andere zeer nijpende kwestie ontstaan. De woningnood is immers bijna net zo urgent als de zorgen om het klimaat. Gemeenten worden keer op keer gedwongen om behoeften en noodzaak aan te tonen, maar de provincie werpt telkens nieuwe barrières op. Compleet de omgekeerde wereld ten opzichte van het RES-proces waarin de regio's de opdracht lijken te hebben zich juist niet aan het geldende beleid te houden. Daarom pleiten wij met klem en liefde voor de RWS'en, de Regionale Woon Strategieën waarin gemeenten en regio's biedingen mogen doen voor natuurinclusieve,

1855

1860 levensloopbestendige en circulaire woningbouwprojecten. Wij vinden dit stuk op een aantal punten veel te ver gaan en daarbij is de status van het stuk onduidelijk. Daarom twee amendementen en een is zojuist uitgebreid door de heer Smaling aan de orde gesteld. Wij hadden er ook zelf een, maar ze leken zoveel op elkaar dat we ze gelijk in elkaar geschoven hebben. Wij willen de huidige afstand van 600 m handhaven tenzij is aangetoond dat er voor de betreffende plek draagvlak is en dat het een coöperatie betreft. Daarvoor is het amendement zojuist ingediend.

1865

De heer **KLEIN** (CU): Ik ben nu toch wel heel nieuwsgierig wat u doet als u wel een amendement gaat aannemen of voorstellen waarin u een heel specifiek criterium opneemt en tegelijkertijd het niet wilt vaststellen. Dan is uw eigen amendement toch niet zo zinvol?

1870 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Dit is in het kader van 'better safe than sorry', mijnheer Klein. Wij hebben nog een amendement over de veenweidegebieden.

Amendement 04/03022020

Geen dwang in veenweidegebieden

1875

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- 1880
- *In het Perspectief bodemdaling in veenweidegebieden als een van de grootste zorgen in Laag-Holland wordt genoemd;*
 - *Zonnepanelen als interessante alternatieve vorm van grondgebruik worden genoemd.*

Overwegende dat deze uitspraak in het Perspectief tot onrust onder landeigenaren leidt.

1885 *Zijn van mening dat:*

- *Het nog geen uitgemaakte zaak is waar vernat wordt;*
- *Nimmer de alternatieve vormen van grondgebruik onder dwang mogen worden toegepast.*

1890 *Wijzigen de tekst van de Statenvoordracht als volgt:*

Op pagina 17 van het Perspectief, onder het kopje Ad c, eerste bullit, aan het eind toe te voegen: "deze alternatieve vormen nimmer onder dwang mogen worden toegepast"

en gaan over tot de orde van de dag.

1895 *Fractie CDA*

1900 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Wij zijn erg blij met de toezegging en aanpassing over de kleine windmolens, dank daarvoor. Ook danken wij de gedeputeerde voor het haakje dat wij nodig hadden om onze motie aan op te hangen over de energieopwekkers langs, in of op provinciaal bezit.

Motie 14/03022020

Zon en wind voor iedereen

1905 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020*

Constateerende dat:

- *Het Noord-Hollands perspectief op de RES onder andere de optie van zonnepanelen langs infrastructuur geeft;*
- 1910 - *Om de energietransitie te laten slagen betrokkenheid van Noord-Hollanders essentieel is;*
- *De provincie Noord-Holland een trekkersrol heeft en een voorbeeld dient te zijn;*
- *De provincie 1293 km weg in beheer heeft (dit betreft circa 614 km wegen, 246 km vaarwegen, 384 km fietspaden en 49 km openbaarvervoersbanen);*
- *Deze provinciale infrastructuur benut kan worden voor de opwekking van energie via*
- 1915 *windmolens en zonnepanelen.*

Overwegende dat:

- *De provincie het goede voorbeeld kan geven door bij de infrastructuur (en mogelijk ook daken) die wij in beheer hebben, zoveel mogelijk energie op te wekken;*
- 1920 - *De inwoners (in de omgeving) in deze ontwikkelingen mee zouden moeten kunnen participeren en profiteren;*
- *Recent een motie is aangenomen (M92-2019) waarin wordt opgedragen te onderzoeken hoe de aanleg van nieuwe natuur gefinancierd kan worden door de verkoop van certificaten aan bedrijven en inwoners.*

1925

Roepen het college op om:

- *Mogelijkheden te laten onderzoeken voor het benutten van de provinciale infrastructuur ten behoeve van energieopwekking;*
- *In het onderzoek mee te nemen hoe inwoners via een passende constructie (bijvoorbeeld door provinciale energiecertificaten) mede-eigenaar kunnen worden van zonnepanelen en windmolens aan provinciale infrastructuur;*
- 1930 - *In het onderzoek mee te nemen hoe de opbrengsten mede kunnen terugvloeien naar de participanten*

1935 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties CDA, SP, CU, PvdD

De **VOORZITTER**: De motie en amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

1940 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Voorzitter, ik rond af. Ik begon mijn pleidooi met zorgen en die hebben wij nog steeds. Die zorgen komen voort uit boosheid en angst die er bij de bewoners leeft. Daar hebben wij oog voor. Tegelijkertijd sluiten wij dezelfde ogen niet want er moet wel wat gebeuren. Dat besef is er bij ons ook en het is vaker aan de orde geweest. De heer Van Gilse

- 1945 zei het ook, er zijn vele technieken die waarschijnlijk deze tijdelijke oplossingen straks gaan inhalen en veel minder landschappelijke impact hebben. Wij moeten daar aandacht voor blijven houden. Ik noem ze nog een keer: geothermie, waterstof en kernenergie.
- De **VOORZITTER**: De heer Jensen houdt zijn maidenspeech, dus geen interrupties.
- 1950 De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter, als docent maatschappijleer en burgerschap ga ik geregeld met leerlingen van mijn school op excursies naar musea, de Eerste en Tweede Kamer, rechtbanken. Ik vind het belangrijk want mijn leerlingen doen mee aan de samenleving. Bij het vak burgerschap leren ze hoe de overheid werkt en wat haar rol is in onze samenleving. Ik leer ze over democratie, participatie, ons parlementaire systeem, wat de overheid doet en wat ze zelf kunnen doen.
- 1955 Immers, een gezonde democratie floreert bij betrokken burgers. Daarom is het zo belangrijk dat de overheid de burger zoveel mogelijk betreft bij de beslissingen die hen aangaan. De provincie staat op het punt een dergelijke grote beslissing te nemen. De RES en energietransitie zullen enorme gevolgen hebben. Door grote aantallen windturbines te plaatsen en zonnecelakkers aan te leggen verandert het mooie en unieke Noord-Hollandse landschap onherroepelijk. Dat heeft
- 1960 gevolgen voor de biodiversiteit op land, water en in de lucht. Ook zal het gevolgen hebben voor de huizenprijzen in de regio en onze energie-infrastructuur. De meerwaarde van alle RES-maatregelen is verwaarloosbaar, zoals mijn collega Ralf Dekker al eerder betoogde. Wel hebben zij grote impact op de portemonnee van de burger in Noord-Holland. Soms zijn er maatregelen die zo ingrijpend zijn, dat ze naar onze mening niet simpelweg doorgevoerd kunnen worden.
- 1965 Maatschappelijk draagvlak is dan essentieel. Als een overheid verwacht dat burgers meegaan in een dergelijke grote en ingrijpende reorganisatie van onze energievoorziening, dan mag er van een betrouwbare overheid verwacht worden dat deze actief op zoek gaat naar draagvlak. In het coalitieakkoord staat dit nota bene als voorwaarde opgenomen. Me dunkt dat als dit college zijn eigen akkoord serieus neemt, zij ook de bewoners van Noord-Holland serieus dient te nemen. In
- 1970 het artikel in het Noord-Hollands Dagblad van 27 januari jl. blijkt heel duidelijk dat sprake is van breed verzet. Dit blijkt ook uit de brieven die wij hebben ontvangen van bewoners en actiegroepen uit Stede Broec, Enkhuizen, Hoorn en andere gemeenten in West-Friesland waarvan sommigen hier vandaag aanwezig zijn. Er leven zorgen over de aantallen windturbines, over geplande locaties en zelfs over de afstanden tussen woningen en windturbines. Is het nu 600 m
- 1975 of wordt het uiteindelijk toch 198 m? Hoe zit het met het draagvlak, is dat er wel, hoe weten wij dat en wat vinden de burgers van de plannen die er liggen? Natuurlijk zijn er veel mensen die wel voor de klimaatplannen en de energietransitie zijn. Dit blijkt ook uit de verkiezingsuitslag. Niet voor niets heeft GL veel stemmen gewonnen met haar standpunten. Daarentegen was de verkiezingswinst van GL met name te danken aan de inwoners van Amsterdam. Precies daar waar
- 1980 geen of nauwelijks windmolens of zonnecelakkers worden geplaatst. Dan is het dus ook gemakkelijk om voor deze ambitieuze plannen te zijn. De verkiezingswinst van FvD kwam daarentegen voor een groot deel uit andere delen van de provincie. Precies de open en mooie plekken waar men de gevolgen van de plannen het meest zal voelen. Enige weken geleden heb ik in de commissie RWK de gedeputeerde vragen gesteld over draagvlak voor de RES. Mijn
- 1985 complimenten aan de gedeputeerde dat hij in staat is in mooie volzinnen te reageren op mijn vragen. Helaas bleef een helder antwoord steeds uit, terwijl bijvoorbeeld een berekening van de

1990 kosten die gemoeid zijn met de RES wat ons betreft al essentieel zou zijn voor draagvlak. Dat zou het begin van een antwoord moeten zijn. Dus hoe wordt een en ander nu precies onderzocht? Zo zijn er de zogenaamde RES-ateliers georganiseerd. Welnu, ook mijn fractie is op bezoek geweest bij enkele van deze bijeenkomsten. Deze worden georganiseerd op momenten dat de meeste inwoners van Noord-Holland gewoon op hun werk zijn, zodat slechts enkele gepensioneerden erop af kunnen komen. Er waren openbare bijeenkomsten waarbij navraag opleverde dat het eigenlijk besloten bijeenkomsten waren, waar vooral informatie werd verstrekt en het vooral niet de bedoeling was dat er inhoudelijke of kritische vragen werden gesteld. Dit geeft ons niet het gevoel dat er op deze manier serieus aan draagvlak voor de RES wordt gewerkt. Het is voor de 1995 Bühne, de beslissingen zijn allang genomen. We gaan ermee aan de slag. We willen vooral geen lastige vragen. Het gaat over het hogere belang en wij weten wel wat goed is voor u. Dat vinden wij een gevaarlijke ontwikkeling, het geeft de inwoners niet alleen een vals idee dat ze inspraak hebben over iets wat zeer ingrijpend is in hun leven, het is ook ondermijning van democratische principes. Kritische vragen aan de overheid en er andere standpunten op na houden, is heel 2000 vanzelfsprekend en heel gezond in een democratische samenleving. Er kan dus geen sprake van zijn dat bewoners niet gehoord worden over beslissingen die hun leven gaan beïnvloeden. Daarom een motie.

2005 **Motie 15/03022020**

Heldere criteria draagvlak Windturbines & Zonneakkers

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

2010 *Constaterende dat:*

- *Het college buiten de MRA een restrictief 'nee, tenzij'-beleid voert, tot het moment van vaststelling van de Regionale Energie Strategie Noord-Holland-Noord, waarin duidelijk zal worden op welke plaatsen draagvlak is voor de plaatsing van windturbines;*
- *Er tot dat moment alleen burgerinitiatieven voor nieuwe windturbines mogelijk zijn*
- 2015 *wanneer breed draagvlak is aangetoond en een goede landschappelijke inpassing is gegarandeerd;*
- *Het college daarbij ondersteuning kan bieden bij de uitvoering van draagvlakonderzoek.*

Overwegende dat:

2020 *Er momenteel geen heldere en toetsbare kaders zijn voor het meten van draagvlak.*

Verzoeken GS om alvorens verder te gaan met het vergunnen van nieuwe windturbines en zonneakkers in Noord-Holland heldere en toetsbare criteria op te stellen met betrekking tot:

- *Het meten van draagvlak;*
- 2025 - *Wanneer sprake is van voldoende draagvlak;*

en deze criteria ter besluitvorming voor te leggen aan PS. Daarnaast duidelijke consequenties te verbinden aan het ontbreken van voldoende draagvlak

2030 *en gaan over tot de orde van de dag.*
Fracties FvD, 50plus/PvdO

De heer **JENSEN** (FvD): Er speelt meer dan alleen het vraagstuk van draagvlak voor de RES. Ook speelt de vraag over de kosten die de burgers zullen moeten maken, want wat zijn die kosten
2035 eigenlijk? Hoeveel mag het kosten? Het onderzoeksbureau Ipsos heeft hier vorig jaar onderzoek naar gedaan, zelfs de helft van GL-stemmers wil maximaal 10 euro betalen voor de energietransitie. Meer dan dat en het houdt onmiddellijk op met de steun. Onder niet GL'ers ligt de grens nog aanzienlijk lager. Ook het andere onderzoek uit 2019 van I&O Research blijkt dat de steun van de bevolking vooral daalt naarmate de kosten oplopen. Dat die kosten hoog zullen
2040 uitvallen voor de burger, daar bestaat geen enkele twijfel over, maar hoe hoog die kosten uiteindelijk zullen zijn, is niet duidelijk. Hoeveel gaat de RES de burger uiteindelijk kosten? Want om te constateren of er draagvlak is, wetende dat dit ophoudt bij de 10 euro-grens per inwoner, zou een berekening plus een peiling onder de inwoners toch wel het minste zijn dat wij mogen verwachten van het college. Daarom een motie.

2045

Motie 16/03022020

Maak kosten Regionale Energiestrategieën inzichtelijk

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

2050

Constaterende dat:

- *Noord-Holland net als de rest van Nederland voor een grote opgave staat als het gaat om de energietransitie;*
- *Er in de RES gezamenlijk met partners wordt uitgewerkt hoe Noord-Holland zijn regionale aandeel in de landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land kan realiseren;*
- *Er in de RES tot op heden geen inzicht is gegeven in de kosten van de RES;*
- *GS erkennen dat maatschappelijk draagvlak een zeer belangrijk aspect is in het RES-proces.*

2055

2060

Overwegende dat:

- *De inwoners van Noord-Holland recht hebben te weten voor welke financiële opgave wij als provincie staan;*
- *De kosten van de RES impact zullen hebben op het draagvlak voor de energietransitie.*

2065

Verzoeken GS de kosten van de RES in Noord-Holland voor de behandeling van RES 1.0 in kaart brengen

en gaan over tot de orde van de dag.

2070 *Fracties FvD, 50plus/PvdO*

De **VOORZITTER**: De moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

2075 De heer **JENSEN** (FvD): Wij stellen prijs op een transparant bestuur, op inspraak en participatie van de burgers in het politieke proces, op een democratische manier van besluitvorming. Dit is niet populistisch, dit is gewoon gezond verstand. Dit is hoe democratie hoort te werken. Immers de overheid is er voor het volk, niet andersom. Draagvlak mag geen afvinklijstje zijn, de burger is er niet om alleen maar te tekenen bij het kruisje, op te draaien voor de kosten en verder te zwijgen, hoe efficiënt en prettig dat ook is voor een overheid. Ik roep GS en mijn collega's op om bij

2080 zichzelf en elkaar te rade te gaan en te luisteren naar de legitieme zorgen van de burgers over de RES. Als men serieus voor het creëren van draagvlak is, daar hebben zij als belastingbetalers recht op. Werken vanuit echt draagvlak is essentieel om als overheid betrouwbaar te kunnen functioneren. Dat vraagt om een eerlijk beeld te schetsen, de kosten voor te rekenen en het gesprek aan te gaan met kritische burgers. Wij hechten grote waarde aan dat burgers

2085 meegenomen worden in de besluitvorming. Hun vertrouwen is het fundament van onze democratie. De burger negeren daarentegen tast dat fundament aan. Over enkele weken ben ik met mijn leerlingen op excursie in ons mooie provinciehuis. Ik hoop dat ik dan vol vertrouwen kan zeggen dat de mening van burgers er daadwerkelijk toe doet. Wij zullen ons in ieder geval hier hard voor blijven maken.

2090

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. In de Omgevingsverordening zal beleid juridisch een plek moeten krijgen via het 'Bijzonder Provinciaal Landschap', waarin een aantal van de bestaande beschermingsregimes wordt samengevoegd. Het BPL gaat uit van sturing op basis van gebiedsspecifieke kenmerken. Of dit instrument daadwerkelijk gaat bijdragen aan een effectief

2095 ruimtelijk ordeningsbeleid zal de toekomst uitwijzen. Zolang deze Omgevingsverordening met al die ongetwijfeld prachtige kernkwaliteiten, niet is vastgesteld, is het concept BPL nog een lege huls. Een verzameling van gebieden met eigenlijk maar een vast gemeenschappelijk kenmerk: het feit dat ze bijzonder geacht worden. En daar zit 'm nou precies de crux. Bij het in dit stadium aanwijzen van mogelijke zoekgebieden voor het opwekken van energie door middel van wind-

2100 en/of zonne-energie, schiet dit instrument gewoonweg te kort. Waarom zal ik u uitleggen. Het criterium 'bijzonder' zegt niets over de landschappelijke inpasbaarheid van windturbines en/of zonnepanelen. Ik heb het in de commissie RWK al aangegeven. Wij zijn voor het beschermen van kleinschalige cultuurlandschappen, gebieden met veel landschappelijke afwisseling en een hoge natuur- en belevingswaarde. Wij delen daarom ook de zorgen van de gezamenlijke

2105 natuurorganisaties. Gebieden als de binnenduinrand bij Schoorl en Egmond, de Eilandspolder en de 's Gravelandse buitenplaatsen lenen zich naar onze mening niet voor grootschalige ruimtelijke verstoring. Andere BPL's vinden wij daar echter juist wel geschikt voor. Gebieden waar grootschalige ruimtelijke structuren dominant zijn, hetzij lineair (bijvoorbeeld Het Noord-

2110 Hollands kanaal en het Noordzeekanaal en de Rijks- en provinciale wegen), hetzij in oppervlakte (zoals de grote droogmakerijen in onze provincie). Ik kan mevrouw De Vries geruststellen, in dit stadium ga ik hierover niets indienen, maar daarom had het wat ons betreft in deze fase van het proces óf beter geweest om reeds nadrukkelijk op zo'n tweedeling voor te sorteren óf het BPL-

2115 verhaal nog even op zak te houden. Nu is er een hoop onrust gecreëerd, omdat iedereen het door hem of haar minst gewenste scenario tot de mogelijke uitkomsten ziet. De kaartjes in de bijlage lijken daar vooral aan te hebben bijgedragen. Nu sommige fracties van het kaartmateriaal lijken

- af te willen, zullen wij niet dwarsliggen, hoewel ik wel goed wil lezen wat de VVD en de SP voorstellen, maar ik sta er niet onwelwillend tegenover. Wij zijn van mening dat we als provincie een goede balans moeten waarborgen tussen sturen op bovenregionaal overstijgende belangen enerzijds, en ruimte laten voor maatwerk op het relevante ruimtelijke schaalniveau anderzijds.
- 2120 Met andere woorden: niet alles dichttimmeren, maar ook niet alle verantwoordelijkheid ontlopen waar wij als Staten zorg voor moeten dragen. Wat ons betreft doet de tekst in de bijlagen afdoende recht aan deze balans. Vooral de aanvullingen naar aanleiding van de bijdrage van de commissie RWK tijdens de vergadering van 13 januari jl. dragen daaraan bij. Dank daarvoor aan de gedeputeerde. Een ding moet me daarbij echter wel van het hart. Mevrouw Sanderse van het
- 2125 CDA haalde daar een motie van de PvdD aan van februari 2019 over kleine windmolens, met daarbij de vraag waarom er terughoudendheid is bij kleine windmolens. Een terechte vraag, maar de toevoeging in het Perspectief die naar aanleiding van deze vraag gedaan lijkt te zijn, richt zich voornamelijk op agrarische erven. Toch wel een heel aparte constatering: buurman boer mag uitdrukkelijk wel in zijn eigen duurzame energiebehoefte voorzien, maar buurman loonbedrijf of
- 2130 andere burgers en ondernemers niet. Daarom dien ik dit amendement in.

Amendement 05/03022020

Microturbines voor iedereen

- 2135 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020*

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën wordt als volgt gewijzigd: op blz. 13, onder Ad II, wordt in de voorlaatste zin na "geen grote windturbines staan of komen" toegevoegd: "waarbij we aantekenen dat we openstaan voor plaatsing van microturbines voor iedere burger, dus ook buiten agrarische erven."

2140

Toelichting

- Met dit amendement wordt beoogd de eerdere wens van Provinciale Staten om microturbines de ruimte te geven voor iedere burger in plaats van alleen voor agrariërs, uit te voeren. Het betreft de motie M08-2019 (februari 2019), waarin Provinciale Staten zich in ruime meerderheid positief hebben uitgesproken voor kleine en sociale windmolens (microturbines) en voor het maken van beleid daarvoor. In de huidige tekst van het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën wordt de toepassing van microturbines ten onrechte toegespitst op alleen agrarische*
- 2145 *erven. Ook bij de bespreking van het Noord-Holland Perspectief op de Regionale Energie Strategieën in de Commissie RWK van 13 januari jl. is de wens om microturbines de ruimte te geven voor zowel agrariërs als andere burgers opnieuw uitgesproken. Bovendien kan burgerparticipatie leiden tot meer draagvlak voor de energietransitie. Beleid voor kleine en sociale windmolens waarvan alle burgers kunnen profiteren, kan derhalve bijdragen aan meer*
- 2150 *draagvlak voor de energietransitie*
- 2155

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

2160 Voorzitter, net als de natuurorganisaties missen we in het hele verhaal echter wel aandacht voor trekroutes van vogels en vleermuizen. Wanneer we het over windturbines hebben, is dit voor ons toch het eerste wat naar boven komt drijven. In de Omgevingsvisie wordt immers de bescherming van natuur als belangrijk doel gesteld. Daarnaast heeft de provincie de wettelijke taak om dieren te beschermen. Daarom dien ik een tweede amendement in.

2165

Amendement 06/03022020

Windturbines en trekroutes

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

2170

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën wordt als volgt gewijzigd: op bladzijde 12 onder Ad 1 en na de laatste zin van de alinea '(...) verdeling van de lusten en lasten voor de omgeving' wordt toegevoegd: 'Bij het bepalen van mogelijke locaties voor

2175

windturbines wordt rekening gehouden met vogels en vleermuizen. De plaatsing van windturbines op trekroutes van vogels en vleermuizen is niet wenselijk.'

Toelichting

2180

In de Omgevingsvisie worden de bescherming en uitbreiding van natuur als belangrijke doelen gesteld. Het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën wordt gezien als het vertrekpunt van de provincie, waarbij wordt aangegeven waar ruimte wordt gezien voor opstellingen voor wind- en zonne-energie en deze inzichten worden meegenomen in het traject van de Omgevingsverordening. Windturbines kunnen een gevaar vormen voor en voor verstoring zorgen van vogels en vleermuizen, terwijl er in het huidige Perspectief van de provincie geen

2185

rekening wordt gehouden met trekroutes van vogels en vleermuizen

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

2190

Voorzitter, gezien de enorme verschillen tussen microturbines, kleine turbines, grote turbines en XL-turbines en de verschillen tussen bebouwde kom en lintbebouwing enerzijds en solitaire bebouwing anderzijds, lijkt een vast afstandscriterium ons juist onwenselijk, helemaal wanneer je ook bedrijventerreinen met een hoog achtergrondgeluidsniveau in beschouwing neemt. Wel zijn wij van mening dat er bij onredelijke benadeling ruimte moet worden geboden voor compensatie

2195

of de mogelijkheid tot participatie. Als we echter 600 meter of meer gaan vastleggen voor de gehele provincie zonder alternatieven, rijst bij ons toch echt de vrees dat er louter ruimte blijkt te zijn binnen onze NNN en Natura2000-gebieden, want dat wordt tot onze spijt namelijk niet expliciet uitgesloten.

2200

De **VOORZITTER**: De amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Ik wil beginnen met een compliment te maken aan de gedeputeerde en allen naast hem voor de manier waarop hij de opmerkingen die eerder in de commissie zijn gemaakt, heeft verwerkt in de tweede versie van het stuk dat vandaag op de agenda staat. We zijn blij met de positievere insteek rondom windmolens in het Noordzeekanaalgebied en met het benoemen van de kansen van kleine windmolens. Ook is fijn dat nu duidelijk is gemaakt wat de status is van het perspectief. Dit is een mooi voorbeeld van een nieuwe bestuurscultuur waarin GS hun best doen breed draagvlak te vinden door te zoeken naar ruimte voor inbreng van verschillende PS-fracties. Met het vaststellen van dit perspectief geven wij als PS aan in welke richting wij wel en niet denken voor de ontwikkeling van nieuwe duurzame energie in de provincie. In de besprekingen over de RES kan dit perspectief gebruikt worden om samen met gemeenten en alle andere betrokkenen concrete plannen te maken en op basis daarvan kunnen wij vervolgens regels vaststellen. Wij vinden dit document niet de plek om allerlei gedetailleerde regels op te gaan stellen, zoals een hele concrete afstandsgrens. Juist in overleg met alle betrokkenen per gebied moet hierover gesproken kunnen worden en wij zullen daarom niet voor het amendement van de SP en CDA stemmen over het afstandscriterium. Wij geven met dit document als provincie richting aan de discussie en daarom vinden wij het voorstel om het alleen aan te nemen of om de kaartjes weg te laten, niet logisch. Er is nog wel één aspect waar wij graag nog een verandering zien en dat gaat over het omvormen van kleine droogmakerijen in Waterland tot zonnepolders. In het perspectief wordt terecht aangegeven dat wij terughoudend willen zijn met de ontwikkeling van grootschalige opwekinstallaties in kwetsbaar landschap. Daarom worden bijvoorbeeld voor de weidevogelleefgebieden hele strenge beperkingen voorgesteld en ook voor de in ontwikkeling zijnde Bijzondere Provinciale Landschappen wordt voorgesteld alleen ontwikkelingen toe te staan die de kernkwaliteiten niet aantasten. Tegelijkertijd worden in de tekst op pagina 14 in de beschrijving van leidend principe 4 juist de kleine droogmakerijen in Waterland als voorbeeld genoemd van polders die zouden kunnen worden omgevormd tot polders “met een nieuwe identiteit”. En dat is nu juist wat we niet willen, gezien de voorgestelde beschermingsregimes en de kernkwaliteiten van het gebied. Wij willen daarom graag dat dit voorbeeld uit het perspectief gehaald wordt en dat toegelicht wordt dat dit soort transformaties alleen mogelijk zijn wanneer deze de landschappelijke kwaliteit niet aantasten. Daarom een amendement.

Amendement 07/03022020

Geen zonnepolders in Waterland

2235

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Strategieën, het eerste besluit als volgt aan te vullen:

2240

Met dien verstande dat de navolgende tekst op bladzijde 14 van het Ontwerp Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën (Bijlage 2) “Kleine droogmakerijen (bijvoorbeeld: droogmakerijtjes Waterland): terughoudend met energieontwikkelingen of in zijn geheel transformeren zodat een nieuwe identiteit ontstaat.”

2245 *Wordt gewijzigd in:*

Kleine droogmakerijen: terughoudend met energieontwikkelingen of wanneer dit de kwaliteit niet aantast, in zijn geheel transformeren zodat een nieuwe identiteit ontstaat.”

en gaan over tot de orde van de dag.

2250 *Fractie CU*

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2255 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Het is mij nog niet helemaal duidelijk wat nou precies klein is. Wij hebben er al een kleine wisseling over de mail over gehad. Het is een beetje subjectief begrip. Ik begrijp de stelling en ik vind het een sympathiek idee om niet te veel voor te gaan sorteren, maar er zijn natuurlijk ook gebieden die mijns inziens wel geschikt zijn, maar of die nou klein zijn of middelgroot, vind ik moeilijk. Hoe is dit kwantificeerbaar, hoe weet ik waar ik voor stem als ik dit amendement steun?

2260

De heer **KLEIN** (CU): U stemt er in ieder geval voor dat allerlei mooie kleine poldertjes als Waterland niet direct in mensen hun hoofd naar voren komen als ze denken over de invulling van dit principe en dat vind ik eerlijk gezegd heel belangrijk, want ik ben bang dat het ontzettend veel onrust gaat geven in Waterland als gedacht gaat worden dat polders zoals de

2265 Blijkmeerpolder omgezet gaan worden in energiepolders, of de Bijlmermeerpolder. Dat zijn allemaal voorbeelden van mooie kleine polders achter de dijk, waarvan wij allemaal niet willen dat die in zonnepolders worden omgezet.

2270 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Nog een vraag, dat willen wij ook niet. Maar bijvoorbeeld een polder als de Broekermeer, die langs de provinciale weg richting Edam-Volendam loopt, is dat een kleine of een middelgrote polder? Dat zou in onze optiek wel een logische locatie zijn.

2275 De heer **KLEIN** (CU): Dat vind ik een hele goede vraag. Ik wil er met dit amendement op wijzen dat de ruimte wordt gegeven om daarover te praten zonder dat er voorgesorteerd wordt op de invulling van de keuze voor die kleine polders en dat wij de echt waardevolle kleine polders in ieder geval niet meer als suggestie naar voren laten komen.

2280 De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter, vandaag bespreken we het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energie Strategieën en onze fractie schrok van wat we lazen. Zo worden in het Perspectief volstrekt onlogische keuzes gemaakt, zoals de inzet op zogenaamde bewezen technieken voor hernieuwbare opwek op land, waar blijkbaar alleen windturbines en zonnepanelen toe behoren, want kernenergie, een energiebron die al decennialang in veel landen succesvol in de energiebehoefte voorziet en waarvan de kosten per vermeden ton CO2 veel lager zijn dan van zonnepanelen en windturbines, wordt niet eens genoemd. Wij blijven dit

2285 onbegrijpelijk vinden en vragen ons dan ook af hoe serieus de “groene” partijen de uitstoot van CO2 echt vinden. Want als de Aarde echt op het punt staat te vergaan, zou je toch juist moeten inzetten op kerncentrales? Een heel belangrijk punt waar wij vandaag aandacht voor willen vragen

is draagvlak ofwel het gebrek daaraan. De energietransitie gaat namelijk niet alleen enorme sociaaleconomische gevolgen hebben voor alle burgers, maar ook hun leefomgeving gaat
2290 vergaand veranderen. In het Perspectief valt te lezen dat maatschappelijk draagvlak zeer belangrijk is in het RES-proces, maar hoe dat concreet wordt gemeten is niet helemaal duidelijk. Tijdens de laatste commissievergadering van RWK op 13 januari jl. gaf gedeputeerde Stigter o.a. aan dat wordt gekozen voor een aanpak waarbij het draagvlak zo groot mogelijk is. Dat klinkt mooi, maar blijkt lang niet altijd het geval, kijkende naar bijvoorbeeld de brief die alle
2295 Statenleden op 23 januari jl. ontvingen van zeer bezorgde bewonersorganisaties uit Noord-Holland-Noord. Zij stellen dat alle stakeholders al maanden betrokken zijn bij het werkproces en hun inbreng hebben kunnen geven, maar dat bewoners of hun vertegenwoordigers buiten het werkproces zijn gehouden. Dit terwijl dit uitdrukkelijk in de handreiking was opgenomen als zeer belangrijk zijnde. De opstellers van de brief gaven verder aan dat de praktijk hen leerde dat
2300 bewoners vaak slecht, onvoldoende of helemaal niet geïnformeerd worden over voor hen zeer belangrijke plannen. Wij vinden dit ronduit schokkend en de ervaringen van de bewoners schetsen een beeld dat zaken doorgedrukt worden. Graag een reactie van de gedeputeerde. In dezelfde brief staat dat bewoners zich enorme zorgen maken over plannen voor Noord-Holland-Noord om circa 150 nieuwe grote windturbines op 200 tot 475 meter afstand van woningen te
2305 plaatsen. Onze fractie vindt dat volstrekt onacceptabel, aangezien windturbines enorme overlast geven, omwonenden ernstig ziek kunnen maken en woningen in waarde laten dalen. Wij zijn om een waslijst aan redenen tegen windturbines, maar mochten ze onverhoopt toch worden geplaatst, dan moet er zoveel mogelijk rekening met omwonenden worden gehouden. Onze fractie zou dan ook graag zien dat alles op alles wordt gezet om de momenteel gehanteerde
2310 grens van 600 meter tussen woningen en windturbines niet te verkleinen, maar juist te vergroten naar 1.000 meter. Deze afstand wordt in Duitsland ook gehanteerd. Daarom een motie.

Motie 17/03022020

Afstand windturbines tot woningen naar 1.000 meter

2315

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 3 februari 2020

Constaterende dat:

- *Er in Noord-Holland volop ingezet gaat worden op windenergie;*
- 2320 - *Draaiende windturbines een laagfrequent geluid veroorzaken, waardoor omwonenden grote gezondheidsproblemen kunnen krijgen, zoals hoofdpijn, chronische slaapproblemen en hartklachten etc.;*
- *De waarde van woningen daalt als ze vlak bij windturbines staan;*
- *De gehanteerde afstand tussen windturbines en woningen van 600 meter onder*
2325 *druk staat.*

Overwegende dat:

- *Omwonenden nooit de dupe mogen worden van windturbines;*
- *De bij de constatering genoemd nadelen opgevangen kunnen worden door de*
2330 *afstand tussen woningen en windturbines te vergroten;*

- *In Duitsland een afstand wordt gehanteerd van 1.000 meter.*

Roepen het college op om:

2335 *Zo snel mogelijk met een voorstel te komen om de minimale afstand tussen windturbines en woningen te vergroten van 600 meter naar 1.000 meter*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

2340 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter, ik ga afronden. Het Perspectief bevat onlogische keuzes en gaat rampzalige sociaaleconomische gevolgen voor onze burgers hebben. Bovendien dreigt het landschap drastisch aangetast te worden en lijkt onvoldoende rekening te worden gehouden met draagvlak onder burgers. Om al deze redenen kan de PVV niet instemmen met voorliggend besluit.

2345

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering voor 10 minuten voor overleg door het college over alle ingediende moties en amendementen. De vergadering is heropend. Ik geef het woord aan gedeputeerde Stigter voor beantwoording in eerste termijn.

2350

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter. Er is veel gezegd en geschreven over de RES en net in het debat ingebracht. In de vorige Statenvergadering of de keer daarvoor, hebben wij het Klimaatakkoord vastgesteld en daarin zit een stevige ambitie om in Noord-Holland te komen tot een vergroting aandeel duurzame energie en de RES is daarbij een belangrijk instrument om dat te realiseren. Daarbij is ook aan de orde dat het RES-proces natuurlijk in samenhang moet gebeuren met alles wat te maken heeft met de leefbaarheid en dat er voldoende draagvlak moet zijn. Wij zijn met elkaar op zoek om in het speelveld van het Klimaatakkoord en de ambities daarin te vertalen naar een aanpak waarbij wij aan de ene kant voldoen aan de afspraken die wij hebben gemaakt en tegelijkertijd dat de leefbaarheid in de provincie gewaarborgd is en dat er ook draagvlak voor is. In dat spanningsveld zitten wij. In het kader van de RES hebben wij afgesproken om dat een bottom-up proces te laten zijn. Wij doen dat gezamenlijk met de provincies, gemeenten, waterschappen en talrijke maatschappelijke organisaties, maar wij laten het een bottom-up proces zijn, daar moet het uiteindelijk gebeuren en dat is nog steeds het uitgangspunt van het college. Ik heb ook in de commissie aangegeven dat wij een van de partners zijn in dat proces en van een partner mag verwacht worden dat wij in dat proces helderheid en transparantie geven over hoe wij als provinciebestuur in dat gezamenlijke proces zitten. De waterschappen denken na over wat zij wel of niet op de dijklichamen willen en zo wordt ook naar de provincie gekeken in dat gezamenlijke proces, hoe verhoudt zich dat tot het ruimtelijke beleid van de provincie of tot het beleid voor leefbaarheid in de provincie en wordt aangegeven, ik heb liever nu op tafel hoe de provincie in dat proces zit dan dat ik dat achteraf hoor, op het moment dat ik de ateliers en het proces heb afgerond, daar misschien in zoekgebieden wordt gesproken en dat de provincie dan komt, ja, maar dat kan helemaal niet

2355

2360

2365

2370

vanwege het voorgenomen beleid. Dat is een ongelukkige manier om partnerschap vorm te
2375 geven. Daarom hebben wij gezegd, dat perspectief kan daaraan bijdragen om vanuit het
bestaande beleid of het voorgenomen beleid, met name de verordening, op te halen wat een
manier is om in te brengen in het gezamenlijke proces. Bovendien had het ook nog als voordeel
dat u aan de voorkant van het proces wordt meegenomen en niet wordt geconfronteerd met de
resultaten van de concept-RES als resultante van een ingewikkeld proces van heel veel
2380 verschillende organisaties en dan moet je dat gaan beïnvloeden. Aan de voorkant kunt u dat
beïnvloeden. Dat proces rondom de RES'en loopt nu, er zijn tientallen ateliers en bijeenkomsten
in verschillende vormen geweest en daar zijn in totaal ruim 3.000 mensen op afgekomen en wij
staan nog eigenlijk aan het begin van dat proces. Wij hebben nog een concept-RES en wij moeten
toe naar een definitieve RES, dus wij zijn nog ruim een jaar bezig om in de fase waar wij nu staan
2385 van zoekgebieden, toe te werken naar een definitieve RES. De opdracht die wij ons hebben
gesteld bij de start van de RES is om dat proces zo in te richten met maximale betrokkenheid van
de inwoners en stakeholders en daar zijn wij nog steeds mee bezig. Dat is de stand waar wij nu
staan. Het ingewikkelde is dat wij enerzijds bezig zijn om met partners tot een RES te komen,
maar dat de kaders nog in beweging zijn, wij zijn nog met elkaar het gesprek aan het aangaan
2390 over de verordening, over de kaarten en de regimes. Na het inspraakproces dat deze maand
start, is het de bedoeling om in de PS-vergadering van juni uiteindelijk de verordening vast te
stellen en dan staat ook de concept-RES op de agenda. Dat vraagt van mij dus, wetende dat die
verordening nog niet is vastgesteld, wetende dat het gesprek met de samenleving over de
verordening nog gaat plaatsvinden, wetende dat het debat nog moet worden gevoerd, toch input
2395 te geven in het proces, daar is de RES voor bedoeld. De status van het stuk is dat ik mijn mandaat
bij u ophaal, indachtig het bestaande beleid van de provincie en het voorgenomen beleid in de
verordening, neergeslagen in een stuk, zo zou ik graag het gesprek met de stakeholders willen
voeren om een voorspelbare, transparante en betrouwbare overheid te zijn. Als u het vaststelt
kunt u mij daarop aanspreken. Het heeft nadrukkelijk niet de status van vastgesteld ruimtelijk
2400 beleid of beleid als er uit het RES-proces iets anders komt, er wordt gezegd, dan gaan wij onze
reactieve aanwijzing inzetten, zo is het niet bedoeld, zo staat het er niet en zo is nooit over het
stuk gesproken. Het is een bottom-up proces en het is faciliterend bedoeld, nog steeds. Ik ben
ook niet blind geweest, ik heb gezien dat er discussies zijn gekomen over wat precies de status
van de kaarten is of de zoektocht van de Staten om misschien wel een kaart vast te stellen met
2405 voorgenomen beleid, terwijl de definitieve vaststelling pas in juni beoogd is. Dat geeft een wat
vreemd beeld en dat beeld wordt op allerlei manieren uitgelegd en daarmee frustrereert het een
heel broos proces, dat echt gericht is op het draagvlak. Ik ben wel bereid de motie van de heer
Van Gilse om de kaarten in deze vorm uit dit stuk te halen en niet te laten vaststellen, maar de
ruimte te krijgen om de kaarten weer in te brengen, want de kaarten zijn wel zoals ze wel
2410 werkende weg er nu liggen en zoals ze ook in het proces van de verordening liggen. In die zin
hecht ik eraan om wel die betrouwbare overheid te zijn, dat dat wel de kaarten en regimes zijn
zoals wij er nu aan werken. Dat zegt meteen ook iets over hoe ik aankijk tegenover een groot
aantal moties en amendementen die zijn ingediend. Als wij zeggen, wij gaan die kaarten eruit
halen maar wij willen wel van tevoren een helder perspectief bieden richting dat proces, maar het
2415 proces is leidend, dat is bottom-up en het gesprek over de verordening vindt nog plaats, maar
veel moties en amendementen gaan eigenlijk daar al stappen verder. Daarom stel ik voor om de

amendementen om te zetten in een motie en deze aan te houden tot de daadwerkelijke behandeling van de concept-RES/verordening in de vergadering van juni, want dan weten wij wat er bottom-up uit het proces is gekomen en dan kunnen wij beoordelen of dat nou passend is
2420 zoals wij hem hier bedoeld hebben in het perspectief en dan weten wij welke reacties zijn gekomen op de inspraak op de verordening en dan kunnen wij op basis van het totaalmandje een veel betere balans opmaken op het stuk en de wenselijkheid tot dan op basis van het stuk zelf en daar misschien op onderdelen nog wat dingen in gaan vastleggen.

2425 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Voorzitter. Wij doen heel erg ons best om het te begrijpen, het is een onderhandelingspositie, maar dan is het voor u toch juist handig om daar wel duidelijke uitspraken over te hebben over bepaalde inhoudelijke punten en niet zeggen, ik stel ze maar uit.

Gedeputeerde **STIGTER**: Een aantal uitgangspunten is kwalitatief verwoord en opgenomen in het
2430 perspectief, maar een aantal moties en amendementen gaat verder dan dat. Ik geef een voorbeeld. Ik heb vandaag gesproken met een groot aantal Noord-Hollanders die zich zorgen maken over het loslaten van de 600 m. Die zeggen, doe dat niet, kijk er nog even goed naar. Ik heb toegezegd om daar nog een keer naar te kijken en met hen het gesprek aan te gaan. Er loopt ook nog een onderzoek op dat vlak. Dat heb ik toegezegd, maar aan de andere kant weet ik dat
2435 er initiatiefnemers zijn waaraan die 600 meter in de weg staan. Ik heb een initiatief met draagvlak, wanneer kan ik van start? Als ik nu zeg, het uitgangspunt is 600 m, dan staat dat in de weg. Daarom stel ik voor dit onderdeel door te schuiven en aan te houden tot bespreking van de RS'en, want dan weten wij ook wat er uit de RES'en zelf is gekomen.

2440 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Maar met de uitspraak van de gedeputeerde constateer ik dat hij perfect past in ons amendement, dus dat krijgt een dikke krul.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): De gedeputeerde stelt dat de amendementen die wij indienen, omgezet zouden moeten worden in moties en later in het proces ingediend zouden moeten
2445 worden. Wij staan hier toch nu om richting te geven? Daarbij zijn er een aantal aanpassingen gedaan na de laatste commissievergadering en dat hebben wij allemaal geprezen, maar een aantal dingen is er nog niet helemaal naar de zin van de Staten in gekomen zoals wij dat hadden voorgesteld, kleinigheden misschien, en die zouden wij graag mee willen geven maar u zegt dan, die kunt u beter op een ander moment meegeven. Is het niet zo dat wij deze sessie dan niet in PS
2450 hadden hoeven hebben?

Gedeputeerde **STIGTER**: Het lijkt mij goed om over dit belangrijke onderwerp van gedachten te wisselen. De opmerkingen van de commissie heb ik zo goed mogelijk doorvertaald in het stuk, daarna heb ik gezien hoe in de samenleving dit stuk is geïnterpreteerd en daarom stel ik voor het
2455 stuk zoals het nu ligt, aan te nemen met het verzoek om de amendementen om te zetten in een motie en deze te betrekken tot op het moment dat wij meer zicht hebben op wat er uit de RES'en komt, zijn er wel projecten die binnen die 300 of 600 m en te weten hoe de inspraak op de verordening heeft gereageerd. Dat is mijn verzoek.

2460 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Wij hebben expres niet heel veel dingen toegevoegd, twee kleine amendementen omdat het onze zorg is dat de provincie hier op dit moment zorg voor zou moeten dragen. Deelt u die zorgen niet?

2465 Gedeputeerde **STIGTER**: Misschien is het een goed idee om in aanloop van de Statenvergadering van juni nog een keer naar de verschillende elementen te kijken. Een van uw amendementen vroeg om rekening te houden met de trekvogels en vervolgens om alle trekvogels buiten te sluiten. Met een zoekkaart naar trekvogels omvat geheel Noord-Holland een trekvogelgebied, daarom lijkt het mij dus sowieso raadzaam om te kijken naar de verschillende elementen van de amendementen en moties om dat in een mandje te behandelen in juni.

2470

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Ik vind het eerlijk gezegd een beetje een zwakgebod. U dient als gedeputeerde dit stuk in. Een paar weken geleden in de commissie was er al behoorlijk wat over te doen. U bent zo goed geweest om wat te doen met dat commentaar, maar u vraagt ons nu in te stemmen met het stuk en te wachten met het stemmen over de moties. Als ik u zo hoor, 2475 dan stel ik voor dat u het voorstel intrekt en later terugkomt met een beter stuk. U legt het hier wel voor aan ons.

Gedeputeerde **STIGTER**: Die bereidheid heb ik uiteraard niet, want dat stuk doet precies waarvoor het bedoeld was, namelijk voorgenomen beleid inbrengen in dat proces en daarmee de discussie 2480 van de grond trekken. Ik heb zo goed mogelijk de opmerkingen daarin verwerkt, maar wij kunnen heel lang droogzwemmen over 600 m, maar laten wij eerst even kijken wat er bottom-up uit het proces komt. Misschien komt er geen enkel project binnen 600 m van de grond, hebben wij ook een ander gesprek of er komen een heleboel projecten. Laten wij dan kijken wat er bottom-up uit het RES-proces komt en wat dat betekent voor de vaststelling van de verordening 2485 en voor de zienswijze die u nog wilt meegeven op de concept-RES.

De **VOORZITTER**: Ik wil ook de Statenleden verzoeken niet op de tafels te rommelen. Als wij dat van de bezoekers vragen, dan zou het goed zijn als wij het goede voorbeeld geven.

2490 De heer **SMALING** (SP): Ik vind het een principiële punt. De gedeputeerde legt een stuk voor aan PS, dat is politiek gevoelige materie, dat weet de gedeputeerde ook. Nu komen er moties en amendementen die het stuk toch een slag toe kunnen brengen en nu zegt hij, dien ze niet in en doe dat later in juni. Dan had u het niet aan ons moeten voorleggen. Ik kan de maandag ook anders besteden.

2495

Gedeputeerde **STIGTER**: Volgens mij zijn de amendementen van nog meer betekenis dat zij worden ingebracht op het moment dat wij ook de verordening hebben en wij weten wat de reacties daarop zijn geweest en hoe de concept-RES eruitziet. Dan zijn ze van nog grotere betekenis dan bij deze droogzwemmerij.

2500

De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Ik vind het een raar idee dat wij de amendementen zouden moeten intrekken, want zoals de SP al zei, wij kunnen onze maandag op een andere manier

2505 besteden. Er is heel goed nagedacht over de amendementen. Het zou veel kou uit de lucht nemen, in ieder geval voor de bezoekers, u geeft zelf aan dat het draagvlak essentieel is. Het zou de bezoekers die hier zijn, veel rust geven als daar in ieder geval een uitspraak over zou zijn. Dus amendementen intrekken lijkt mij onzinnig op deze manier. Laten wij gewoon nu doen waar wij hiervoor zijn en dan kunt u aan de hand van wat er is ingediend, verder gaan met uw plannen.

2510 Gedeputeerde **STIGTER**: Het is niet aan mij om amendementen in te trekken of om te zetten in een motie, dat is aan u. Mijn voorstel is om de amendementen die leiden tot vergaande aanpassingen van het stuk dan nu al zijn gedaan, om te zetten in een motie en te betrekken op het moment dat de concept-RES'en er zijn. U heeft ook een aantal dingen gezegd of gevraagd, dat kan ik langslopen want dat geeft misschien helderheid over hoe wij als bestuur in het proces zitten. Die amendementen heb ik aan de voorkant een uitspraak over willen doen wat mijn
2515 voorstel daar zou zijn.

2520 De heer **KLEIN** (CU): Ik val deze vergadering een beetje van de ene verbazing in de andere met slechts twee agendapunten. U brengt mij wel in een moeilijk pakket. Ik heb geprobeerd om op hoog niveau te ondersteunen dat wij in dat perspectief een richting schetsen voor de energietransitie. Daar zijn een paar kleine dingen waar wij als PS om een aantal kleine aanpassingen vragen. Nu vraagt u ons, doe dat vooral nu niet, laten wij het zo vaststellen en kom daar later mee. Ik snap dat u dat vraagt voor zaken die substantiële inperkingen geven, maar juist voor de hoog niveau richting die wij willen geven, is het toch essentieel dat wij die inbreng kunnen geven voordat wij het vaststellen. Anders sluit ik mij bij nader inzien aan bij de positie
2525 van het CDA waarin ik zeg, laten wij het dan ook niet vaststellen. Dan gaat u op weg met uw insteek, u weet ongeveer wat wij ervan vinden dan.

2530 Gedeputeerde **STIGTER**: Nu val ik zelf in herhaling. Ik heb het stuk zo goed mogelijk aangepast naar aanleiding van de bespreking in de commissie en op basis van de daarna ontstane discussie en de vragen die wij kregen, behoren de kaarten tot het hele proces van de verordening en zijn wij tot het oordeel gekomen dat het in deze fase verstandig lijkt om de kaarten niet de status te geven waarom wordt gevraagd, maar hierin nadrukkelijk het traject van de verordening voor te kiezen met daarbij wel de vraag, ja, ik wil die kaarten wel gebruiken. Daarnaast zijn er grote kleinere wijzigingen gevraagd, maar mijn voorstel is nog steeds om die om te zetten in een motie
2535 en die te betrekken bij de concept-RES. Ik snap uw teleurstelling op dat punt, maar dat is wat ik voorstel.

2540 De heer **KLEIN** (CU): Hecht u er dan aan dat wij het vaststellen of vindt u het voldoende dat wij het ter kennisgeving aannemen?

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik hecht er zeer aan dat dit document wordt vastgesteld.

2545 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): U geeft terecht aan dat u een aantal dingen uit de commissie heeft overgenomen. Een van onze amendementen gaat over het feit dat dat niet volledig is gebeurd en in strijd met de motie die al eerder aangenomen is door PS. Dan raadt u ons alsnog aan om daar

later in het proces op terug te komen. Is dat zo? Het andere amendement draait om iets waar wij als provincie als enige verantwoordelijk voor zijn. Wilt u die in het proces inbrengen dat er andere uitkomsten komen en vervolgens bij ons terugkomen om te constateren dat wij als provincie verantwoordelijk zijn?

2550

Gedeputeerde **STIGTER**: Misschien moet u die tweede vraag nog even verduidelijken.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): De tweede vraag gaat over het beschermen van de routes van trekvogels en vleermuizen.

2555

Gedeputeerde **STIGTER**: Daar was mijn reactie net op, als het amendement er nu zou liggen, dan zou ik dit in deze vorm geformuleerd, omdat een groot deel van Noord-Holland trekvogelgebied is, dus in deze vorm geformuleerd is deze onuitvoerbaar. Daarom stel ik voor om op basis van de kleine en grote voorstellen die zijn gedaan, om in aanloop naar het debat in juni daar nog een keer met elkaar van gedachten over te wisselen. Ik heb nu gezegd hoe ik aankijk tegen de moties en amendementen. Dan de reactie op een aantal vragen. De heer Van Gilse gaf aan dat er naast aandacht voor zon- en windenergie, ook nog zoveel andere en relevante ontwikkelingen zijn – ook andere partijen kwamen hiermee – zoals waterstof of geothermie. In de commissie heb ik al aangegeven dat dit zeer belangrijke onderwerpen zijn, ook voor het provinciebestuur, of het nou waterstof, geothermie of aquathermie is, dat wij een grote hoeveelheid activiteiten opzetten, dat doen wij ook met de partners in het veld. Deze week moet ik nog een grote geothermie bijeenkomst openen, wij zijn bezig met partners in de regio hoe wij stappen kunnen zetten bij waterstof. Wees gerust, wij zetten stappen op dat vlak, maar bij de RES moet voor 2030 de opwek er staan en dat wij in 2025 vergunning moeten hebben verleend. Daarom zeggen wij, als je kijkt naar de technieken die wij nu kennen, dan laat zich dat alleen maar realiseren door wind en zon en ook de warmtekant maakt geen onderdeel uit van de doelstelling van de RES'en. Mevrouw

2560

2565

2570

2575

Klaassen vroeg mij om te komen met een duidelijke communicatie over wat het perspectief wel of niet is en daar voel ik mij alleen al op basis van dit gesprek en door de gesprekken die ik buiten de deur heb gehouden, door aangesproken. Dat zal ik gaan doen, dat het klip en klaar helder is. Overigens, als ik met bestuurlijke partners het gesprek voer, dan is het altijd snel helder en wordt het wel gewaardeerd dat wij nu met dit stuk zijn gekomen in deze fase en dat het geen verrassing is hoe de provincie gedurende het proces opeens met uit de hoge hoed iets naar buiten komt brengen. Mevrouw Gielen vroeg mij goed te kijken naar hoe wij participatie hebben vormgegeven, met name de financiële participatie en daartoe ben ik bereid. Wij hebben talrijke initiatieven op het gebied van bewonersinitiatieven en corporaties, wij hebben een fonds waarmee wij inmiddels tientallen verschillende initiatieven van corporaties ondersteunen. Wij ondersteunen ook de vereniging die opkomt, wij doen heel erg veel, maar een ding vind ik dat wij als provincie beter kunnen doen, dat is de vormgeving van de financiële participatiekant. Hoe zorgen wij ervoor dat inwoners daadwerkelijke financieel kunnen participeren in dat soort trajecten. Daar hebben wij wel een aantal voorbeelden van in de provincie, maar ook in Flevoland en Friesland zijn voorbeelden die mogelijk interessant zijn voor ons, dus ik ben bereid te kijken, kunnen wij daar nog wat van leren, ook om te kijken met potentiële groepen die zich hebben

2580

2585

2590 vorm ze dat zouden kunnen gieten. De heer Smaling riep mij op om in begrijpelijke termen te communiceren. Hij haalde ook nog een hele ingewikkelde zin aan, laat dat nou net de zin zijn die letterlijk is overgenomen uit de Omgevingsvisie die is vastgesteld. Uw oproep is daarmee niet minder waar en zeker ook in de trajecten die wij zullen gaan starten in de communicatie en informatievoorziening richting inwoners en initiatiefnemers en bedrijven. Dat zal in andere termen gebeuren dan in het perspectief staat. Het perspectief is daarvoor ook niet bedoeld, maar 2595 de boodschap is heel erg helder. In juni zal ik terugkomen op het grote aantal opmerkingen over de 600 m en solitaire molens als wij weten wat er uit de concept-RES'en is gekomen. Mevrouw De Vries vroeg mij naar de status, het is het vertrekpunt voor de gesprekken met onze partners op dat vlak. Mevrouw Sanderse had ook vooral vragen over de status van het stuk. Ik stel voor dat wij de woningbouw betrekken bij de verordening, want er wordt ook gesproken over de 2600 woningafspraken. Het voorbeeld wat u net noemde, sluit daar nauw bij, inclusief het amendement of de motie die is ingediend om te komen tot een verkenning van de infrastructuur. Ik stel voor dat mee te nemen in juni. Over draagvlak, mijnheer Jensen, hebben wij al vaker met elkaar gesproken. Ik heb al aangegeven dat draagvlak een belangrijke randvoorwaarde is voor het traject voor het hele bestuur. Hoe meet u dat? Er is geen deskundige methode of formule 2605 waarmee je draagvlak kunt meten, dat is er niet. Het is een belangrijke graadmeter voor ons dat de regionale concept-RES'en worden vastgesteld door de raden en dan liggen ze ook hier op tafel.

2610 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Ik begin een beetje teleurgesteld te raken. Wij zitten met zijn allen heel hard aan moties en amendementen te werken en het enige wat wij van de gedeputeerde horen, hou ze nog maar even aan, want dan komen ze in juni terug. Wij hebben een hartstikke goed idee, dat hebben wij ook in de commissie besproken om de provinciale infrastructuur zo veel mogelijk vol te leggen met opwekkers en daar de inwoners bij te betrekken en dan zegt u in een bijzin, doe dat maar in juni. Als u draagvlak echt belangrijk vindt, dan moet u ook kijken wat 2615 het hier doet als u alles zo maar van het bordje veegt. Hoe kijkt u daar tegenaan?

2620 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik snap uw teleurstelling, het is ook voor mij een zoektocht in een broos evenwicht dat ik probeer te bereiken rond het perspectief, maar geen cherry picking, dit wel dat niet. Daarom lijkt het mij verstandig om het totaal door te schuiven naar de verordening en de concept-RES'en waarbij wij dit onderdeel pakken. Het is een onderdeel dat niet heel nieuw is daarnaar wordt gekeken. Ik denk dat wij in juni nog meer weten dan ik u nu zou kunnen vertellen wat er in de verkenning komt en welke aandachtspunten aan de orde zijn. Het antwoord in juni zal u nog blijer maken dan het antwoord dat ik nu zou geven.

2625 De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat er geen deskundige formule is om draagvlak te meten, dus dan constateer ik gewoon dat er sprake is van natte vingerwerk. Het is een redelijke grote exercitie die wij hier gaan uitvoeren, dus er moet toch een methode zijn om te meten of de bewoners van Noord-Holland behoefte hebben aan deze transitie en RES? Gaan wij dan uit van 50% plus 1? Er moet toch een methode zijn om dit te 2630 meten?

Gedeputeerde **STIGTER**: Er zijn verschillende methoden, een van de methoden is dat er regelmatig verkiezingen zijn bij de waterschappen en gemeenten. Dat dat uitmondt in een gemeenteraad of dagelijks bestuur van de waterschappen en dat er vertegenwoordigende lichamen in zitten. De
2635 concept-RES komt in al die verschillende lichamen terecht en uiteindelijk geeft een college van B&W of het college van GS een klap op de concept-RES en dat is een vorm van het meten van draagvlak. Dat is niet de enige. Daarom hebben wij gezegd, wij gaan een heel intensief participatieproces inrichten, dat doen wij ook niet uit het niets. Daarbij zoeken wij naar vormen die een veelheid aan verschillende partijen kan raken en niet alleen overdag maar juist ook in de
2640 avonduren in verschillende vormen. Daarbij hanteren wij de handreiking die wij eerder over het participatieproces hebben vastgesteld. Buiten dat, dat is dan nog geen wiskundige formule maar het gaat verder dan dat je alleen kijkt naar raden en Staten. Buiten dat spreken wij met heel veel verschillende partijen. Ik heb vanmorgen ook gesproken met inwonersgroepen die zich zorgen maken over mogelijke windlocaties en de 600 m en daar luister ik naar en daar doe ik wat mee.
2645 Ik heb ook in de commissie toegezegd, ik ga mij verantwoorden in de manier waarop wij dat proces hebben ingericht en PS daaruit zijn gekomen. Dat alles bij elkaar geeft inzicht in hoe wij dat participatieproces hebben ingericht en de verschillende groepen hebben betrokken bij dat proces.

2650 De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Ik vraag mij af of u zich realiseert als wij dit allemaal vooruitschuiven naar juni, dat het voor nogal wat onrust gaat zorgen. Hoe gaat u dat wegnemen?

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik heb al een groot deel weggenomen volgens mij door nogmaals de status van het stuk toe te lichten. Dat het niet een stuk is van vaststaand beleid dat over de
2655 hoofden van gemeenten en waterschappen heen gaat, maar dat het mijn insteek is voor het gezamenlijke gesprek en dat de resultante dus anders kan zijn dan in het perspectief staat. Dat onderdeel maak je met elkaar. Met de toelichting op de status van het stuk, het wegnemen van het vaststellen kan ik een groot deel van de onrust wegnemen. Ik stel voor om de moties en amendementen van FvD te betrekken bij de RES'en in juni en dat geldt ook voor de
2660 amendementen van de PvdD en het amendement van de zonnepolders.

De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter. Ik stel voor even te schorsen om na te denken over de woorden van de gedeputeerde.

2665 De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering voor 10 minuten. De vergadering is heropend.

Tweede termijn

De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Voor
2670 alle duidelijkheid, ik heb begrepen dat hij positief adviseert over ons amendement en als dat zo is in combinatie met de aanpassingen die hij gedaan heeft in het stuk zelf, hebben wij zoals hij het noemt, een vertrekpunt met een redelijk globaal karakter dat nog afhankelijk zal zijn van verdere besluitvorming. In die zin kunnen wij daarmee instemmen en vinden wij dit ook logisch om de inhoudelijke discussies de diepte in, dus de over moties en amendementen, te bewaren tot

2675 de discussies die nog gaan volgen. Ik had nog een vraag van mevrouw De Vries, ik hoop dat nu het amendement is verspreid, u gerustgesteld bent door de tekst daarvan. Ik was wat kort door de bocht door alleen even het dictum te noemen, maar het is duidelijk dat de inzichten die al verspreid zijn, meegenomen worden in het traject. Het gaat er ons met name om dat de status van de kaarten heel duidelijk is, dat we daarom met dit amendement beogen dat de kaarten
2680 vandaag niet worden vastgesteld.

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Betekent dit ook dat wanneer de moties en amendementen wel in stemming komen behalve die van de VVD, de VVD gaat tegen stemmen?

2685 De heer **VAN GILSE** (VVD): Ja, of ze in stemming komen, daar gaat u zelf over, maar wij volgen het advies van de gedeputeerde.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Dank voor de schorsing, want die hadden wij even nodig, want er gebeurt nogal wat vandaag. Dat kan ik denk ik namens iedereen zeggen. Wij begrijpen
2690 heel goed dat als de kaarten zoveel onrust teweegbrengen, dat je ze er beter uit kunt laten. Belangrijk is wel dat het in onze ogen betekent dat wij daarmee juist ruimte bieden aan de regio om het gesprek aan te gaan en dus niet vooraf weer iets inkaderen. In dat amendement kunnen wij ons goed vinden. Bij de andere moties en amendementen zitten er veel tussen zoals de gedeputeerde zei, die je gewoon moet voeren bij de Omgevingsverordening of het wind op
2695 landbeleid. Dat geldt bijvoorbeeld voor de 600 m, maar ook voor het veenweideamendement, dat is allemaal vooruitlopend op zaken die nog gaan volgen. Kortom, wij volgen daarin de gedeputeerde, wij begrijpen wat hij voorstelt.

Mevrouw **GIELEN** (GL): Voorzitter. Dank voor de toezegging van de gedeputeerde om het gesprek
2700 aan te gaan met andere provincies en initiatieven om de financiële participatie beter vorm te geven. Daar zijn wij blij mee. Ik ben het eens met D66 over amendement 1 van de VVD, daar kunnen wij ons goed in vinden. De kaarten veroorzaken op dit moment vooral veel onrust en dat wij dat beter even uit het stuk kunnen laten. Dan specifiek over een motie en amendement, dat gaat over de 600 m. Als wij dat nu doen, dan sluiten wij daarmee initiatieven uit zoals NCM
2705 Energy, die dan niet door kunnen gaan. Dan gaan wij vooruitlopen op wat de regio's nog gaan doen op dat bod van de regio's en dat lijkt mij niet wenselijk. Hetzelfde geldt voor het plaatsen van bijvoorbeeld solitaire windmolens. Dat zou goed kunnen bij bepaalde ingangen van de ring van Amsterdam en daar zou ook veel draagvlak kunnen liggen. Ik kan mij niet voorstellen waarom wij dat nu al moeten uitsluiten.

2710 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Ik denk dat wij hier allemaal voor een duurzame toekomst zijn, een fractie misschien wat meer dan de ander, maar wij vinden dat dit stuk niet op een hele handige manier is ingestoken. Los van dat het in jargon is geschreven, komt er heel veel langs wat buitengewoon gevoelig ligt. Wij hebben dat in vorige rondjes wind op land in Nederland ook
2715 kunnen zien en dat komt nu allemaal weer terug. Dat had niet op zo'n expliciete manier in het stuk moeten staan. Het stuk krijgt nu na de beantwoording van de gedeputeerde een soort zwevende status, van het stuk is er wel maar wij wachten tot juni voordat de

2720 Omgevingsverordening op tafel ligt. Dat is voor ons geen werkbare manier van zaken doen. Het voorstel dat de gedeputeerde nu doet, door niet over moties en amendementen te stemmen, het stuk wel vast te stellen vind ik een beetje een schoffering van PS.

2725 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter. De gedeputeerde was duidelijk, het perspectief is een vertrekpunt voor het gesprek en geen toetsingskader voor PS, dat is helder. Wij geven ruimte aan de regio's en dat is ook een heel belangrijk uitgangspunt in het RES-proces, maatwerk vanuit de regio. Ik verzoek de gedeputeerde om toe te zeggen om in de gesprekken in het RES-proces mee te nemen dat alle Noord-Hollanders mee kunnen doen met de energietransitie.

2730 Mevrouw **SANDERSE** (CDA): Voorzitter, ik vind het ontzettend jammer dat wij geen gesprek op inhoud maar op proces moeten hebben, een proces waarin wij echt samen hebben opgetrokken omdat het een ingewikkeld en kwetsbaar proces is en ik voel mij een beetje aan de kant gezet omdat wij met alle goede wil geprobeerd hebben aanpassingen te doen op dit voorstel die de gedeputeerde met een handzwaai van de tafel kiepert behalve die van de VVD die exact hetzelfde is als die van de SP, maar nee, die van de VVD wordt dan aangenomen. En dat vind ik gewoon echt niet aardig, dus ik wil gewoon een advies op onze moties en amendementen omdat wij die
2735 gewoon gaan inbrengen.

2740 De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Ook wij zijn niet van zins om moties en/of amendementen in te trekken, wij vinden dat dit een signaal moet zijn aan de gedeputeerde dat hij zijn huiswerk over moet doen. Los hiervan, ik heb nog steeds geen antwoord op de vraag over de kosten. Dat vind ik heel merkwaardig. Een dergelijke grote operatie die de provincie van zins is, gaat nogal wat geld kosten. Als ik mijn huis laat verbouwen, dan vraag ik ook van tevoren hoeveel het kost en zeg ik niet na afloop, ik zie het wel, tenzij ik weet dat de rest van de straat ervoor gaat betalen, dat is een beetje wat er hier in de provincie gebeurt. Ik vind het heel jammer dat er duidelijk volgens coalitielijnen wordt gestemd. De VVD geeft de gedeputeerde een blanco cheque en dat is
2745 nogal opmerkelijk, want de 600 m-grens was nota bene een onderdeel van het verkiezingsprogramma van de VVD, maar die wordt kennelijk heel gemakkelijk losgelaten. Het wel of niet toelaten van windmolens zou volgens GL heel jammer zijn, want kleine initiatieven worden daarmee genekt, maar daarmee gaan we voorbij aan het feit dat de grote windturbines er wel gewoon gaan komen. Ik denk dat weinig mensen last zullen hebben van de kleine turbines,
2750 dat is een eigen keuze. Van de grote turbines daarentegen hebben de mensen nogal last, maar daar wordt kennelijk overheen gewalst, ook via coalitielijnen.

2755 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, hier en daar wilde ik wat interrupties plaatsen bij de vorige bijdragen, maar het heeft gewoon geen zin, want wij gaan hier niet op inhoud discussiëren. Ik vind het heel jammer, de afgelopen 10 maanden is er hier een sfeer gecreëerd van samenwerking tussen coalitie en oppositie, tussen GS en PS waarin ruimte is voor alle argumenten en inbreng. We hebben nu een week lang kei- en keihard gewerkt om hier vandaag onze inbreng te kunnen geven. Ook al zijn wij verdeeld en zijn het niet altijd met elkaar eens en werken wij via verschillende coalities, dat is de kracht van PS tot vandaag geweest, moet ik tot
2760 mijn spijt zeggen, want wat er nu eigenlijk gezegd wordt door de gedeputeerde is dat wat er

vandaag ingebracht wordt – behalve het amendement van de VVD – maakt niet zoveel uit, want dat is hier niet op zijn plaats. Dan vraag ik mij oprecht af, waarom zitten wij hier vanaf vanmiddag 13.00 uur en de hele week die wij hebben voorbereid, als wij blijkbaar – en dat zijn harde woorden maar ik meen ze oprecht – niet serieus worden genomen, want dit voelt als
2765 minachting van PS. Agendeer dit soort dingen dan niet of zet het op de B-agenda of ergens en ga ermee de boer op. Nu is er selectief geshopt uit de bijdragen in de commissie. Wij zijn blij dat er waardevolle overwegingen zijn meegenomen, daar neem ik geen afstand van en daar wil ik de gedeputeerde zelfs voor danken, maar als wij aangeven dat het nog niet helemaal overgekomen is als het in het verleden door PS is vastgesteld in bepaalde moties, dan is er geen ruimte om
2770 daar inhoudelijk op in te gaan. Sterker nog, het maakt niet uit of je voor of tegen of genuanceerd bent, de discussie wordt hier niet gevoerd en dat vind ik heel jammer.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Wij kunnen op zich leven met de voorgestelde aanpassing om de kaarten uit het document te halen, maar wel mee te nemen bij de gesprekken. Het is eerder
2775 gezegd, het is natuurlijk een bizarre vertoning dat de gedeputeerde het amendement van een partij mondeling overneemt en de andere fracties verzoekt om hun amendement om te zetten in een motie en die aan te houden. Ik deel heel erg het gevoel dat net door mevrouw Sanderse en de heer Hollebeek is gedeeld, dat u de Staten daarmee als GS niet serieus neemt. Dit is wat mij betreft geen voorbeeld van een nieuwe bestuurscultuur. Wij brengen ons amendement gewoon in
2780 stemming en trekken het niet in en op basis van de uitslag van die stemming, wil ik beoordelen hoe en of wij over de voordracht stemmen. Daarom wil ik een ordevoorstel doen, namelijk dat wij pas als laatste stemmen over A3, geen kader geen besluit, zodat wij dat kunnen doen op basis van de uitslag van de andere stemmingen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voorzitter. Heel kort. Er is veel gezegd, maar weinig gevraagd aan mij. Ik ben uiteraard bereid om de suggestie van mevrouw De Vries om ervoor te zorgen dat in het proces alle Noord-Hollanders betrokken zijn en ook meedoen, om dat element nog eens extra te benadrukken in het RES-proces daarin. De heer Jensen vroeg mij om de kosten van het traject in kaart te brengen en het antwoord is dat wij daartoe niet goed in staat zijn, omdat de kosten voor
2790 een groot deel liggen bij de initiatiefnemers. Dus vanuit de overheid faciliteren wij dat proces op allerlei manieren, geven wel of niet ruimte op allerlei manieren, maar uiteindelijk komen de marktpartijen met voorstellen en wel of niet gebruik maken van het Rijkssubsidie-instrumentarium waar een business case van wordt gemaakt. Er zitten dus niet de kosten in van Noord-Hollanders waar u op doelde. Een aantal fracties is teleurgesteld over de manier waarop ik
2795 ben omgegaan met de reacties en moties en amendementen. Een aantal sprekers heeft aangegeven te waarderen de maximale inspanning die wij hebben getracht om uit de commissie zoveel mogelijk op te nemen in het stuk en dat is nog steeds de bestuurscultuur waarin wij willen gaan werken en zoals ik in de commissie heb aangegeven, het maakt mij geen fluit uit of het oppositie of coalitie is, het gaat mij om de kracht van het argument en dat zie je terug in de
2800 aanpassing van het stuk. Mijn voorstel nu is om uw ingediende moties en amendementen echt te bespreken op het moment dat wij weten wat er op is gekomen, dat wij weten welke inspraakreacties zijn gegeven op de verordening. Mijn overtuiging is dat wij dan een veel beter en inhoudelijk gesprek kunnen voeren dan nu op dit moment, want dat zou nog te veel

2805 droogzwemmen zijn. Ik ben daarnaast altijd bereid om – door de teleurstelling op uw gezichten – lessen te trekken voor het vervolg.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Stigter heeft antwoord gegeven op alle vragen. De heer Klein heeft een ordevoorstel gedaan en dat zou dan betekenen dat amendement A3 als laatste in stemming wordt gebracht voordat de moties in stemming worden gebracht. Klopt dat? Ja. Anders was A3 als eerste in stemming gebracht omdat het het meest verstrekkende amendement is, namelijk om in het voorstel het besluit 'vaststellen' te vervangen door 'kennisgeving'. Wij gaan eerst stemmen over het ordevoorstel. Als u voor stemt, dan wordt A3 als laatste in stemming gebracht, bent u tegen, dan zal het als eerste in stemming worden gebracht. Ik open stemming nummer 3. Het ordevoorstel is unaniem aangenomen met 51 stemmen voor en nul stemmen tegen. Nu breng ik als eerste in stemming A1. Ik open stemming nummer 4. Het amendement is aangenomen met 39 stemmen voor en 12 tegen van de fracties FvD, PVV, 50plus/PvdO, fractie Baljeu. Dan A2, ik open stemming nummer 5. Het amendement is verworpen met 33 stemmen tegen en 18 voor van de fracties FvD, CDA, PVV, SP, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan A5, ik open stemming nummer 6. Deze is verstrekkender dan de andere amendementen.

2810

2815

2820 Stemverklaringen?

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter, wij denken dat die mogelijkheid al geïmpliceerd is in de tekst, op hoog niveau mee is geschreven, dus wij stemmen tegen.

2825 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter. Het is zeker een sympathiek idee en dat sluiten wij ook niet uit. Dit is te algemeen, nu kan het ook in woonwijken op een dak en daar moeten wij toch iets van beleid op maken, dus dit moet terugkomen in de Omgevingsverordening.

De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 6 voor A5. Het amendement is verworpen met 44 stemmen tegen en 7 voor van de fracties CDA en PvdD. Dan A6, stemming nummer 7.

2830 Stemverklaringen?

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Wij zullen tegen dit amendement stemmen omdat wij ervan uitgaan dat dit een FF-wet is en zoals gebruikelijk gewoon getoetst wordt.

2835

De **VOORZITTER**: A6, stemming nummer 7 is geopend. Het amendement is verworpen met 34 stemmen tegen en 17 voor van de fracties FvD, PvdD, PVV, SP, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan A7, ik open stemming nummer 8. Het amendement is verworpen met 30 stemmen tegen en 21 stemmen voor van de fracties FvD, CDA, PvdD, PVV, SP, CU, 50plus/PvdO. Dan A4, ik open stemming nummer 9. Stemverklaringen?

2840

De heer **KLEIN** (CU): Wij hebben een beetje getwijfeld of dit op deze plek de juiste toevoeging is om te maken, maar wij vinden het signaal wel belangrijk, dus wij stemmen voor.

2845 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Wij vinden het amendement sympathiek in die zin dat wij niet voor dwang zijn, maar als ultimatum remedium moet je dat altijd achter de hand houden. Daarom stemmen wij er niet mee in.

2850 De **VOORZITTER**: A4, stemming nummer 9 is geopend. Het amendement is verworpen met 34 stemmen tegen en 17 stemmen voor de fracties FvD, CDA, PVV, CU, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan A3, ik open stemming nummer 10. Het amendement is verworpen met 32 stemmen tegen en 19 voor de fracties FvD, CDA, PVV, SP, CU, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan nu de stemming over de moties, als eerste M12. Ik open stemming nummer 11. De motie is verworpen met 37 stemmen tegen en 14 voor van de fracties FvD, PVV, SP, 50plus/PvdO, fractie Baljeu. Dan 2855 M13. Stemverklaringen?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter. Wij onderschrijven het belang van duidelijke en begrijpelijke teksten en dit is een duidelijke boodschap aan GS, maar wij steunen niet het verwijderen van de tekst.

2860 De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 12 voor M13. De motie is verworpen met 30 stemmen tegen en 21 voor de fracties FvD, CDA, PvdD, SP, 50plus/PvdO, fractie Baljeu. Dan M14.

2865 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voorzitter. Wij zijn sterk voor participatie, maar voor een belangrijk deel wordt dit al uitgevoerd. Dat maakt deze motie overbodig, met name omdat het een RES-uitgangspunt is, 50% lokaal voordeel.

2870 De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 13 over M14. De motie is verworpen met 40 stemmen tegen en 11 voor van de fracties CDA, PvdD, SP, CU, 50plus/PvdO. Dan M15. Ik open stemming nummer 14. De motie is verworpen met 37 stemmen tegen en 14 voor van de fracties FvD, PVV, SP, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. M16, ik open stemming nummer 15. De motie is verworpen met 39 stemmen tegen en 12 voor van de fracties FvD, PVV, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan M17, ik open stemming nummer 16. De motie is verworpen met 39 stemmen tegen en 12 voor van de fracties FvD, PVV, 50plus/PvdO en fractie Baljeu. Dan gaan wij stemmen over 2875 de voordracht.

De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. Ik wil graag even vijf minuten schorsen.

2880 De **VOORZITTER**: De vergadering is geschorst. Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de heer Smaling die om de schorsing heeft verzocht.

2885 De heer **SMALING** (SP): Voorzitter. De fracties FvD, SP, CDA, PVV, CU, 50plus/PvdO en fractie Baljeu voelen zich behoorlijk in hun hemd gezet door de werkwijze die deze middag gevolgd is. Er is geen inhoudelijk debat gevoerd over een document waarover veel inhoudelijk debat gevoerd moet worden. De manier waarop de gedeputeerde heeft voorgesteld om het stuk door te schuiven naar juni en niet te stemmen over moties en amendementen zet de genoemde fracties eigenlijk buiten spel en dat vinden wij dermate ver gaan dat de genoemde fracties niet zullen

deelnemen aan de stemming over de voordracht. (*De betreffende fracties met uitzondering van de fractie Baljeu*) verlaten de zaal).

2890

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat een aantal fracties de Statenzaal heeft verlaten, niettemin is het quorum aanwezig om een geldig besluit te kunnen nemen. Wij zijn nu in totaal met 33 Statenleden. Wij gaan over tot stemming over voordracht nummer 2. Er kunnen dus 33 geldige stemmen worden uitgebracht. Stemverklaringen?

2895

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Smaling dat ik deze werkwijze niet toejuich. Ik zie echter ook dat dit de eerste keer is dat dit gebeurd is. Het geeft een hoop commotie en ik hoop dat het wel aankomt, maar ik vind dat het niet onze zaak als PvdD dient en ook niet het democratisch proces om ons hier nu te gaan onthouden. Dus ik wil in deze stemverklaring meegeven dat het wat mij betreft anders moet en anders kan, maar ik zal niet weglopen.

2900

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Voorzitter. Ik sluit mij hierbij aan. Zo zit ik er ook in en ik ga wel stemmen. Maar ik vind het niet een goede gang van zaken.

2905

De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 17. De voordracht nummer 2 is aangenomen met 29 stemmen voor en 4 stemmen tegen van de fracties PvdD en fractie Baljeu.

11. Vragenuur

2910

De **VOORZITTER**: Er zijn geen vragen ingediend.

12. Indien aan de orde, stemming over de moties Vreemd aan de orde van de dag

2915

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming over de drie moties Vreemd aan de orde van de dag. Het college krijgt eerst de gelegenheid om een advies mee te geven. Eerst de eerste en tweede motie.

2920

Gedeputeerde **LOGGEN**: De eerste is een motie die eigenlijk PS aangaat, dus het college stelt zich terughoudend op, maar wij staan hier niet afwijzend tegenover. Dan de tweede motie over de verhuurdersheffing, ik snap wat hiermee bedoeld wordt en u moedigt mij aan om te zorgen dat de bouwproductie omhoog gaat en dat dit een van de instrumenten zou zijn om dat te doen. Ik kan u zeggen dat ik dit al doe, in het kader van de woondeal MRA praten wij al met de minister over de fiscale maatregelen om te zorgen dat de bouwproductie omhoog gaat en deze discussie wil ik ook met het ministerie voeren. Daarvoor heb ik de motie niet nodig, maar het lijkt mij hoffelijk om aan u te laten wat u hiervan vindt. Ik doe al wat u vraagt en daarmee is de motie in feite overbodig, maar dat laat ik aan PS.

2925

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij stemmen over M1. Stemverklaringen?

2930

De heer **JENSEN** (FvD): Voorzitter. Wij zullen voor deze motie stemmen, maar ik zou willen toevoegen dat de participatiebijeenkomsten van veel meer waarde zullen zijn wanneer er niet alleen een gedachtewisseling is, maar er ook daadwerkelijk iets zou gebeuren met de uitkomsten van deze bijeenkomsten.

2935

Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Wij zijn ook een warm voorstander van participatie en ook van collegiaal bestuur en wij zijn bereid om daarin te investeren, maar dat is tegelijkertijd een beetje waarom wij moeite hebben met deze motie. Gemeenten kunnen een zienswijze indienen, dat is dan ook de meerderheidszienswijze van zo'n gemeente. Als wij als PS individuele

2940

gemeenteraadsleden uitnodigen voor een participatiebijeenkomst, dan wekken wij toch de verwachting dat wij daar inderdaad wat mee gaan doen, terwijl wij dat eigenlijk op geen enkele wijze kunnen garanderen. Natuurlijk willen wij wel het gesprek aangaan, maar wel dat stukje verwachtingenmanagement ook duidelijk uitspreken.

2945

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. Wij staan in principe niet onwelwillend tegenover overleg met gemeenten en waterschappen dus de motie is sympathiek, maar zoals mevrouw Van Wijnen al aangaf, gemeenten en waterschappen hebben al een instrumentarium om dit te doen en zij zijn vaak met een vrij grote ambtelijke organisatie toegerust en wij maken ons dan zorgen of deze niet oververtegenwoordigd zijn in het proces. Wij zien liever maatschappelijke of

2950

natuurorganisaties in een proces zoals dit participeren, en daarom vinden wij, als dit nog eens terug zou komen met de aanvulling daarbij dat ook aan andere organisaties de mogelijkheid wordt geboden, dan zouden wij voor stemmen. Op dit moment vinden wij hem te eenzijdig en stemmen daarom tegen.

2955

De heer **VOSKUIL** (PvdA): Voorzitter. Verwachtingenmanagement is inderdaad ontzettend belangrijk. Laten wij aan de voorkant duidelijk maken wat wij bedoelen met participatiebijeenkomsten en wat wij gaan doen met de uitkomsten. Het zou wat ons betreft ook eerder in het traject mogen zitten, dat hoeft niet te wachten totdat het andere is vastgesteld want consultatie kun je ook tijdens het traject doen. Dat alles draagt bij aan nog meer betrokkenheid en daarmee aan een inclusievere samenleving.

2960

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Ik sluit mij aan bij deze woorden.

2965

De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 18 over M1. Wij zijn met 50 geldige stemmen, ik begrijp dat iemand de zaal verlaten heeft. Oh afgemeld? Oké. De motie is aangenomen met 46 stemmen voor en 4 tegen van de PvdD, 50plus/PvdO. Dan M2.

2970

De heer **KOHLER** (FvD): Voorzitter. Het is een sympathieke motie, maar wij zijn over het algemeen tegen heffingen en het verponden van huurwoningen door woningcorporaties brengt gewoon goedkopere woningen – althans dat is de bedoeling – op de woningmarkt en daarom zullen wij tegen de motie stemmen.

2975 De heer **VAN GILSE** (VVD): Wij zullen tegen deze motie stemmen, de Autoriteit woningcorporaties heeft net aangegeven dat de corporaties afgelopen jaar weer 2 miljard euro hebben opgepot, geld wat gebruikt had kunnen worden om woningen te bouwen.

2980 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Gelijktijdig is het investeringsvermogen van de corporaties weer met 9% gedaald, dus het is maar net welke cijfers je bekijkt. Het is ontzettend belangrijk dat wij alles in het werk stellen om die ontzettend belangrijke partner op het gebied van volkshuisvesting, de corporaties, in staat te stellen dat te doen. Wij zijn blij dat de gedeputeerde er al mee bezig is en wij hopen dat hij dit wil zien als een nadrukkelijke steun in zijn rug om door te gaan met nog meer energie.

2985 Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter. Wij zijn geen voorstander van postzegelmoties en de gedeputeerde doet het al, maar wij gaan toch voor stemmen als ondersteuning.

2990 De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 19 over motie nr. 2. De motie is met 34 stemmen voor en 16 tegen aangenomen van de fracties VVD, FvD en fractie Baljeu. Dan de toelichting door het college op motie 3.

2995 Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter. De PvdD vraagt opnieuw aandacht voor dierenwelzijn tijdens gesponsorde evenementen en dat is een goede zaak, zoals ook aan het begin van de vergadering al werd toegelicht, een zaak van fatsoen, daarover geen discussie. Toch ontraadt het college de motie om de volgende redenen. Ten eerste het onderwerp dierenwelzijn tijdens gesponsorde evenementen hebben wij vandaag bij agendapunt 7 afgehandeld. In de commissie is daarnaast ook toegezegd bij de eindevaluatie te kijken wat het resultaat is en daarnaast is afgesproken om u jaarlijks met een voortgangsbrief op de hoogte te houden, niet alleen over dierenwelzijn, maar ook over elementen zoals inclusiviteit en verduurzaming. Klaar zou je zeggen en dat vond de commissie bij meerderheid ook. Ten tweede, het dictum vraagt enerzijds om kaders en regels op te stellen, maar dat is voorbehouden aan landelijke regelgeving en het is ook al geregeld. Het maken van regelgeving op dit punt is derhalve geen provinciale taak dan wel kerntaak. Anderzijds wordt gevraagd om advisering door dierenexperts, maar omdat GS zich op het standpunt stellen dat regelgeving niet aan de provincie is, volgt daaruit voor ons dat het niet noodzakelijk is om ons te laten adviseren door dierenwelzijnsexperts op dat punt.

3005

De **VOORZITTER**: Dan de stemming over M3. Stemverklaringen?

3010 De heer **KLEIN** (CU): Wij vinden het heel logisch dat als je zegt dat je bepaalde criteria mee wilt nemen, je wel moet specificeren wat die criteria zijn, dus wij zullen voor stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik open stemming nummer 20 voor M3. Er kunnen 50 geldige stemmen worden uitgebracht. De motie is verworpen met 36 stemmen tegen en 14 voor van de fracties FvD, PvdD, SP, CU, 50plus/PvdO.

3015 **13. Sluiting**

De **VOORZITTER**: Wij zien elkaar hopelijk in de Johan Remkeszaal, daar staat een borrel en wat te eten voor u klaar. De volgende Statenvergadering is op 9 maart 2020, aanvang 13.00 uur. De vergadering is gesloten om 19.11 uur.

3020
